

Објављивање књиге подржали су

Град Приједор
Министарство просвјете и културе Републике Српске
Републички секретаријат за вјере

Марина Љубичић Богуновић
Усташки покољ над Србима у селима
Велико и Мало Паланчиште и Горњи Јеловац
код Приједора 1942. године

Издавачи

Удружење архивских радника Републике Српске
Архив Републике Српске
ЈУ Национални парк „Козара”
Музеј жртава геноцида Београд

За издаваче

Мр Бојан Стојнић
Божидар Николетић
Др Вељко Ђурић Мишина

Главни и одговорни уредник

Душан Поповић

Рецензенти

Др Горан Латиновић
Др Вељко Ђурић Мишина

Лектор

Жарко Мачкић

Техничка припрема текста

Зоран С. Мачкић

Графичка обрада и дизајн

Ненад Савковић

Штампа

Графид д. о. о. Бања Лука

Тираж

400

Марина Љубичић Богуновић

**УСТАШКИ ПОКОЉ НАД СРБИМА
У СЕЛИМА ВЕЛИКО И МАЛО ПАЛАНЧИШТЕ
И ГОРЊИ ЈЕЛОВАЦ КОД ПРИЈЕДОРА
1942. ГОДИНЕ**

Бања Лука – Приједор – Београд 2021

ПРЕДГОВОР

Бавећи се први пут овом темом у вријеме писања рада „Покољ у селима Паланчиште и Јеловац кроз документа и свједочења преживјелих”, који је објављен 2015. године у часопису Јавне установе Спомен-подручје Доња Градина под насловом *Топола*, дошла сам до закључка да је један од најмонструознијих злочина над Србима током Другог свјетског рата остао непознат како историчарима тако и широј јавности.¹ О њему су знали старији становници ових села, малобројни преживјели и њихове породице. Ако изузмемо становнике села, ни велики број Приједорчана није о овом знао ништа. Свака сљедећа генерација о овом страдању знала је мање, док данас млађи људи, иако житељи ових села, о томе знају јак мало. Осим тога и становништво села се измијенило, нека кућишта су остала пушта, негдје су се доселили становници из околних мјеста, који са Паланчиштем или Јеловцем немају никакву везу. Ни они о стравичној судбини села не знају ништа.

Остаје отворено питање због чега се о усташком покољу над српским цивилима у Паланчишту и Јеловцу није након Другог свјетског рата више писало и говорило, када је о њему сачувана богата архивска грађа?

Све што је, до последњих неколико година, било познато о овим селима и њиховој судбини, налази се у свега неколико објављених књига: *Козара у Народноослободилачком рату: Записи и сјећања*, књ. 1 (Београд, 1971) и књ. 4 (Београд, 1978), које припадају едицији Ратна прошлост наших народа; *Други крајишки народноослободилачки партизански (козарски) одред „Младен Стојановић”* Драгутина Ћургуза и Милорада Вигњевића (Приједор 1982); *Образ: Кад је смрт била ближа од кошуље* Драге Шормаза (Београд, 2004). Осим пар свједочанстава преживјелих, који су најбољи свједоци догађаја, сви текстови у наведеним књигама сводили су се на описе дизања устанка у овим селима, напада на зграду општине у Паланчишту, ослобађање талаци, оснивање партијске организације и сл. Студиознијих анализа о догађајима који су претходили покољу, о самом покољу, извршиоцима, наредбодавцима и жртвама нема.

¹ У наслову ове књиге не користимо новонастали термин „Покољ”, који се у скорије вријеме покушава наметнути, углавном у нестручним круговима, као замјена за термин „геноцид над Србима у Независној Држави Хрватској (1941–1945)”. У овој књизи користимо овај термин искључиво говорећи о покољу над Србима у наведеним селима, у трајању од три дана, који је један у низу покоља (почевши од Илинданског покоља над Србима 1941, па покоља у Мотикама, Шарговцу, Дракулићу, Драксенићу...), а који су дио геноцида над српским становништвом Козаре и Поткозарја.

Ипак, ниједан злочин се не брише из сјећања, посебно злочин оволиких размјера, јер је немогуће да иза таквог догађаја не остану свједоци или писани и материјални трагови. У овом случају сачувано је све троје.

Последњих година учињени су озбиљни помаци у истраживању ове теме, па је, осим горепоменутог рада, важно поменути и књигу Ведрани Адамовић *Године страдања 1941/1942: НДХ и њени злочини над српским народом у Приједору и околини (Прилог проучавању злочина геноцида над српским народом у Поткозарју)*, чије је прво издање објављено 2018, а друго 2020, као и документарни филм Зорана Радоњића „Да се њима никада не понови” из 2014. године.

У поменутим дјелима акценат је стављен на истраживање сачуване историјске грађе усташке и њемачке документације, као и свједочанстава људи који су преживјели покољ. На основу ових историјских извора било је могуће добити веома јасну слику о догађајима током три дана трајања овог покоља у октобру 1942. године. Иако се у сачуваним изворима именом и презименом наводе извршиоци покоља, они су остали непознати јавности. Стога ова књига има за циљ да донесе и биографске податке о извршиоцима покоља, али и о наредбодавцу, као и да што више приближи догађаје који су били повод за овај злочин.

С циљем што бољег разумијевања повода, неопходно је било током истраживања вратити се на 1941. годину, коју су обиљежили дизање устанка српског народа и напад на зграду општине у Паланчишту, док су цивилне жртве и злочинци, у досадашњој литератури, били у другом плану. Међутим, како историјски извори показују, и 1941. година била је у овим селима обиљежена страдањем српског народа – убијањем, пљачком, паљењем његове имовине, већ од првих дана успостављања власти Независне Државе Хрватске, па интензивно до краја 1941. године, с тим што су то у највећој мјери чиниле тзв. домаће усташе, муслимани и Хрвати, комшије становника Паланчишта.

За истраживање догађаја током 1941. године од изузетног значаја су документи Земаљске комисије БиХ за истраживање злочина окупатора и њихових помагача. У изјавама свједока датим пред овом комисијом налазимо досад непознате податке о злочинима током 1941. године, док одлуке о утврђивању злочина окупатора и њихових помагача садрже више информација о самим починиоцима злочина, кратак опис и квалификацију злочина, вријеме извршења и имена жртава. За злочине почињене током 1941. године је веома значајна и документација Окружног суда Бањалука, која се налази у Архиву Републике Српске, из које добијамо много додатних података (испитивање окривљених пред судом, изјаве окривљених, изјаве свједока и пресуде онима којима је суђено).

О самом покољу октобра 1942. године, као и догађајима који му претходе, највише информација добијамо из извјештаја различитих уста-

шких јединица, који чине дио архивске грађе Меморијалног музеја на Мраковици. Ови извјештаји, осим података о броју жртава, садрже и имена наредбодаваца и директних извршилаца злочина. Ипак, више информација о злочинцима било је неопходно потражити и у архивима ван Босне и Херцеговине, и то у Војном архиву Србије у Београду и у Хрватском државном архиву у Загребу. Податке смо налазили и на веб страницама, при чему је важно поменути да веб странице појединих жупа у Хрватској често садрже детаљно уређене спискове преминулих или погинулих становника.

Важно је нагласити да детаљна анализа догађаја не би била могућа без свједочења људи који су преживјели покољ. Њихова свједочења, уз остале податке, доносе доказе о свирепости злочинаца. Велику захвалност дугујем саговорницима из Паланчишта и Јеловца, без којих ова књига не била потпуна.

Захвалност дугујем и Секретаријату за вјере при Министарству просвјете и културе Републике Српске, Граду Приједору, Музеју жртава геноцида у Београду и Националном парку „Козара” у Приједору.

СТРАДАЊЕ ТОКОМ 1941. ГОДИНЕ

Како ова књига има за циљ да донесе што више података о највећем страдању српског цивилног становништва ових села, а сасвим сигурно и једном од најсвирепијих страдања српског становништва које је историја забиљежила, неопходно је обрадити не само догађаје везане за сам покољ, извршен у октобру 1942. године, него и оне из периода прије самог покоља, како би се што прецизније могао дефинисати повод за овај догађај. У том циљу неопходно је направити приказ ових села са географским подацима, подацима о становништву и др.

Како се читаво истраживање о овој теми, осим на сачувану архивску грађу, ослања и на свједочења преживјелих становника села, тако највише података о самим селима добијамо управо од њих. Она, нажалост, нису бројна, како она сакупљена непосредно по завршетку Другог свјетског рата, тако ни она узета у скорије вријеме, али пружају веома живу слику становника села и њиховог начина живота.

Ова два села, иако подијељена на Велико и Мало Паланчиште, чинила су једну цјелину. Окружују га Горњи Орловци и Божићи са истока, Чиркин Поље и дио Горње Пухарске са југа, Горњи Јеловац, Црна Долина и дио Пухарске са запада. Дио села налази се уз саму Козару, док јужни дио допире до Приједора на удаљености од око 2 км. По сјећању Срете Бановића, село је 1941. године имало 210 домаћинстава са око 1.200 становника.² Овај податак се не може узети као поуздан. Ради се о личној процјени и вјероватно се мисли само на Велико Паланчиште. По попису из 1948. године, Општина Паланчиште обухватала је села Божићи, Црна Долина, Горњи Јеловац, Велико и Мало Паланчиште и Пухарска.³ Према попису из 1931. године, у Паланчишту су у 971 домаћинству живјела 6.224 становника, од којих 3.050 жена и 3.174 мушкарац. Највећи број становника био је православне вјероисповијести, њих 5.261, католичке 176, а исламске 722.⁴ Иако су ови подаци у литератури већ познати, наводе се ради формирања што јасније слике села. Податке о броју становника ових села налазимо и у шематизмима Српске православне цркве. У „Шематизму Православне Српске Митрополије Бањалучко Бихаћке за 1911. годину”

² *Козара у Народноослободилачком рату: Записи и сјећања*, књ. 4, Београд: Војноиздавачки завод, 1978, 646.

³ *Konačni rezultati popisa stanovništva od 15. marta 1948. godine. Stanovništvo po polu i домаћinstava*, књ. 1, Београд: Savezni завод за статистику и евиденцију, 1951.

⁴ *Definitivni rezultati popisa stanovništva od 31. marta 1931. godine. Prisutno stanovništvo po veroispovesti*, књ. 2, Београд: Општа државна статистика, 1938.

наводи се да Парохија Паланчиште обухвата пет села: Божиће, Брезичане, Велико Паланчиште, Мало Паланчиште и Црну Долину. У Великом Паланчишту је у 105 домаћинстава живјело 796 људи (426 мушкараца и 343 жене), а у Малом Паланчишту 41 домаћинство са 303 становника (155 мушкараца и 148 жена).⁵ Према „Шематизму Српске-православне Епархије Бањалучке и Бихаће, за 1923. годину”, у Великом Паланчишту су у 105 домаћинстава живјеле 773 особе (411 мушкараца и 362 жене). У Малом Паланчишту су у 41 домаћинству живјеле 273 особе (145 мушкараца и 128 жена).⁶

Паланчиште се простира на око 2.750 ха земљишне површине. Од тога на оранице отпада 95, на воћњаке 97, на ливаде 39, на пашњаке 140, на шуме 1.396 и на необрађено земљиште 63 ха.⁷ Из овога је јасно да се становништво углавном бавило пољопривредом, сточарством и воћарством. Незнатан дио је био запослен, и то већином као сезонски радници. У селу је владала неписменост. Дјеца су се ријетко школовала и то само до четвртог разреда основне школе. Школа је саграђена 1926. године. У њој су школована и дјеца из сусједних села. Већином су је похађали дјечаци, ријетко дјевојчице. Осим школе, село је имало и православну цркву⁸ и три продавнице, једну у селу, а двије уз саобраћајницу Приједор – Козарска Дубица.⁹ Овако се живјело до њемачко-ушашке окупације, када, због свог положаја, ова села добијају другачију улогу.

Након окупације Приједора од стране њемачке, а затим и ушашке власти, наведена села су због свог географског положаја имала веома важну улогу. Велико Паланчиште налази се уз саобраћајницу Приједор – Козарска Дубица (некада Босанска Дубица – примј. аут.), пружајући се у унутрашњост до првих обронака Козаре. Мало Паланчиште не налази се уз саобраћајницу, већ у подножју Козаре. Изнад села уздиже се узвишење Маслин баир, покривено густом шумом. Села се налазе на надморској

⁵ II. Шематизам Православне Српске Митрополије Бањалучко и Бихаће за годину 1911., за штампу приредио протопрезвитер Алекса Јокановић, савјетник и ред. члан епар. цркв. суда, Бања Лука: Штампарија С. Угреновић и синови, 1912.

⁶ III. Шематизам Српско-православне Епархије Бањалучке и Бихаће за годину 1923. (Према стању 31. децембра 1923. г.), Бања Лука: Штампарија С. Угреновић и синови, 1925.

⁷ Козара у Народноослободилачком рату: Записи и сјећања, књ. 4, 646.

⁸ „Сједиште пароха, поште и брзојава у Приједору. Црква парохијска у малом Паланчишту, храм Успенија пресв. Богородице, подигнута и освећена 1905., дрвена, у добром стању. Парох Милан Поповић, рођен 5. септ. 1874.” II. Шематизам Православне Српске Митрополије Бањалучке и Бихаће за годину 1911., 65; „Храм: посвећен Успенију Пресвете Богородице, спаљен од стране ушаша 1941. године”. Грађа за Шематизам епархија Српске православне цркве у Босни и Херцеговини 1958. године, приредио др Драган Шућур, Бања Лука: Удружење архивских радника Републике Српске и Архив Републике Српске, 2020, 87.

⁹ Козара у Народноослободилачком рату: Записи и сјећања, књ. 4, 646.

висини од око 500 метара и из њих се пружа поглед на скоро цијели град. За њемачко-усташку власт контрола ових села значила је контролу над градом и саобраћајницом Приједор – Козарска Дубица. За комунистички покрет у Приједору ова села су, због близине Козаре, представљала сигурно скровиште.¹⁰

Почетак рата у сјећању преживјелих становника села

Из свједочења преживјелих становника села сазнајемо како је изгледао почетак рата, односно како су га они доживјели.

„У децембру 1941. године, у Паланчишту је запаљена школа и црква, као и све све зграде у којима су људи живјели, барем у оном дјелу села гдје сам ја живио. Усташе су често из Приједора, обзиром на близину Паланчишта, излазиле у село, и увијек су по неког ликвидирале. Прва ликвидација били су таоци, убили су их и притрпали у католичком гробљу. С обзиром да су усташе често упадале у село, ми смо се преселили у Козару, у дио који се звао Вис, и практично смо ту живјели до слома козарске офанзиве. Често смо бјежали у Козару, па се вратимо, па опет бјежимо. Нисмо били сигурни јер смо били ниско према Приједору. Углавном су усташе долазиле у село”.¹¹

„Имали смо тешко дјетињство. Из школе смо долазили кући чувати краве, купити сијено и друго... У школи је учитељ имао транзистор и рекао нам је један дан 'ето нама Шваба'. Нисам ја знао шта је Швабо. Дошао сам кући и испричао да је учитељ рекао да ће бити рат. Учитељ се звао Бранко, а учитељица Елза. Испричао сам то али смо наставили нормално живјети. Када су наишли тенкови од Дубице, видео сам да је стварно почело”.¹²

„Ишао сам у школу, у гимназију у Приједору. Враћао сам се са братом из школе и када сам дошао до куће Јована Крагуља видео сам да прича са неким и чуо како кажу да је Павелић рекао да српски живаљ треба почистит гвозденом метлом. Нисам знао шта то значи. Нисмо ми знали ни шта је рат, шта то значи. Живот је тада био тежак, држала се стока и народ се патио. Након тога смо још који дан ишли у школу. Учитељ се звао Ивица Томас, био је из Осијека а имао је кућу у Приједору. Један дан нам је

¹⁰ Марина Љубичић, „Покољ у селима Јеловац, Велико и Мало Паланчиште кроз документа и свједочења преживјелих”, *Топола*, год. I, св. 1, 2015, 90.

¹¹ Свједочење Миће Бановића, рођеног у Великом Паланчишту 5. марта 1932, дато аутору текста 23. септембра 2014. године.

¹² Свједочење Љупка Микића, рођеног 15. децембра 1929. у Великом Паланчишту, дато аутору текста 12. октобра 2020. године.

рекао: 'Драга дјецо још данас смо се састали и никад више се овако нећемо састати као сад.' И даље нисам схватао шта то значи.¹³

Злочин и злочинци 1941. године

Паланчиште је своје највеће страдање доживјело у јесен 1942. године, али ни 1941. година, од успостављања њемачко-усташке власти, није била за становништво лака и без жртава. Оно што је важно истаћи у 1941. години је учешће домаћих усташа, најближих комшија сељака у Паланчишту, Хрвата и муслимана, у ликвидацијама Срба. Комшије покљаних Срба нису били само потказивачи, како то историјски извори казују, већ и учесници у ликвидацијама својих комшија и њихове дјеце.

Убрзо након окупације Приједора, испод Маслиног баира формиран је штаб Козарског одреда.¹⁴ Након првих хапшења које је спровела окупаторска власт, велики број комуниста из града склонио се у Паланчиште. Ту се након бјекства из затвора склонио и др Младен Стојановић, а одавде су вођене најзначајније акције.¹⁵

Због положаја села на саобраћајници Приједор – Козарска Дубица и контроле над градом, усташе убрзо након окупације у згради Мјесне заједнице у Паланчишту постављају стражу. Затим је у селу похапшено 20–30 људи, који су држани као таоци, а који би у случају било каквог испада били стријелјани. Из докумената сазнајемо да су за таоце узимани не само мушкарци већ и жене и дјеца.¹⁶ Број талаца варира од 20 до 30, како се среће у литератури, па до 70 људи, како се наводи у изјавама свједока пред Земаљском комисијом. „Око половине јуна 1941. године, почеле су први

¹³ Свједочење Осте Стојановића, рођеног 20. септембра 1928. у Великом Паланчишту, дато аутору текста 11. новембра 2020. године.

¹⁴ Штаб се налазио, како данашњи мјештани села наводе, на кућишту породице Рајлић. Данас се на мјесту гдје се налазио штаб налази спомен-плоча. У литератури се наводи и другачији податак, видјети: *Козара у Народноослободилачком рату: Записи и сјећања*, књ. 1, Београд: Војноиздавачки завод, 1971, 649. „Ustanička komanda nalazila se kod kuće Banovića, pod Puvarinama. To se i ranije zvala komanda, ali ne znam kad je dobila takav naziv. Moguće za ranijih ustanaka i buna. Znali smo da se tu nalazi dr Mladen sa drugovima. Zato smo i sad ovo mjesto nazvali komandom”.

¹⁵ „U drugoj polovini jula 1941. godine u selo Palančište stigli su doktor Mladen Stojanović, Osman Karabegović, Ivica Marušić Ratko, Esad Midžić, Rade Bašić, Mile Stojnić i Slobodan Marjanović. Pozvali su ljude na ustanak. Počele su pripreme za borbu. Ovim pripremama bili su obuhvaćeni mnogi iz Palančišta. Posebno se isticao Boško Simatović, Dušan Vokić, Paja Vokić, Luka i Mitar Stojanović, Raća Simatović, Slavko i Gojko Banović i Mile Rajlić”. *Козара у Народноослободилачком рату: Записи и сјећања*, књ. 4, 647.

¹⁶ Архив Босне и Херцеговине (АБиХ), Земаљска комисија за Босну и Херцеговину за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача (ЗКУЗ), Срез Паланчиште, кут. 167, инв. бр. док. 56.169.

пут долазити усташе са подручја нашег мјесног одбора, и од тад па до 7. 8. 1941. године, хапсили су наше људе и затворили у општину Паланчиште 70 наших мирних и поштених грађана.”¹⁷

Плашећи се за животе својих ближњих, Срби из села око Козаре дигли су се на устанак прије него што је то било планирано. „Младен (др Младен Стојановић – примј. аут.)¹⁸ нам је рекао да приступимо сакупљању оружја. Рекао је да ћемо напасти општину и да ће истог дана почети напад у селима Босанске Дубице, Босанског Новог и другим. На дан 30. јула, сакупили смо се у шуми у Паланчишту, сачекали ноћ и кренули у напад на општину Паланчиште. На путу смо добили писмо у ком Младен тражи да се вратимо. Читали смо га Душан Вокић и ја. Вокић је чврсто одлучио да не одустаје... Међу нама је већина оних који имају неког у затвору, и зато би било тешко одвратити нас од напада.”¹⁹

Након краткотрајног окршаја са усташама таоци су ослобођени. Међутим, неколико људи, плашећи се усташа, нису смјели напустити зграду, али су сутрадан, по доласку усташке јединице из Приједора, убијени. О првим жртвама из села сазнајемо из сјећања преживјелих, сачуваних у литератури, као и из изјава датим пред Земаљском комисијом БиХ. „У нападу је рањен Јово Вујчић. Био је рањен у стомак и подлегао је ранама.”²⁰

„Скоро сви ови људи успјели су да се уз помоћ нашег родољубивог свијета спасе и побјегну из затвора, осим дванаест људи који су остали у општини, а који су сутрадан били пострелани. Послије овога усташе су се повукле према Приједору, а у оној гомили остао је жив Гаврановић Тривун, који је био сав сасјечен по ногама од митраљеског рафала и жицом везаних руку.”²¹

„Четири дана прије овога (мисли се на Илиндански покољ Срба – примј. аут.) исте ове усташе похватале су око 35 наших људи и жена из

¹⁷ Исто.

¹⁸ „Stojanović Sime Mladen, рођен је 7. aprila 1896. godine u Prijedoru. Gimnaziju je završio u Tuzli, a medicinu studirao u Zagrebu. Kao ljekar počeo je raditi 1926. godine na Braču, a tri godine nakon toga vraća se u Prijedor, gdje je kao ljekar veoma brzo stekao simpatije naroda Kozare i Podgrmeča, a 1940. godine primljen je u KPJ. Kao vojni ljekar aprilski slom dočekaо је u Dalmaciji. Vraća se u Prijedor i nastavlja sa ilegalnim radom. Uhapšen je od strane ustaša 22. juna 1941. god., ali je 17. jula uspio pobjeći iz zatvora i skloniti se u kozarska sela. Osam dana kasnije povjerena mu je dužnost rukovodioca ustanka na Kozari. Ubijen je 2. aprila 1942. godine, od strane četnika u selu Jošavki. Za narodnog heroja proglašen je 7. avgusta 1942. godine”. *Narodni heroji Jugoslavije*, knj. druga, N–Ž, Beograd: Institut za savremenu istoriju, 1975, 206.

¹⁹ *Козара у Народноослободилачком рату: Записи и сјећања*, књ. 1, 712.

²⁰ Исто.

²¹ АБиХ, ЗКУЗ, Записник састављен 18. јула 1946. године у Приједору, Срез приједорски, по Земаљској комисији за утврђивање злочина окупатора и њихових сарадника, кут. 167, инв. бр. 56.169.

нашег мјесног одбора, међу којима је било и дјеце и позатварали у општин у Паланчиште, али су уз помоћ нашег родољубивог свијета успјели да побјегну. Том приликом погинули су у општини Љубичић Симо, Тривун Гаврановић, Љубичић Вукан, које су ови зликовци поубијали.”²²

Као одговор на дизање устанка усташе су, у циљу застрашивања, отпочеле серију застрашујућих убистава, клања и стријељања по Приједору и околини. Убијали су кога су гдје затекли – у кући, башти, на улици... Ова убиства трајала су три дана и у литератури су позната под називом Илиндански покољ Срба, јер су вршена почетком августа, око православног свеца Илиндана.²³ Том приликом убијени су из села која припадају Општини Паланчиште: Марко С. Бабић (1905), Митар Ђ. Бановић (1907), Душан Р. Белић (1901), Мићо С. Крагуљ (1880), Ђуро С. Крагуљ (1916), Михајло Крагуљ, Владо Р. Милосављевић (1922), Миле Мудринић, Коста Мудринић, Душан Т. Радоњић (1917), Драгоја М. Радошевић, Драгоја Ритан, Мићо С. Симатовић (1917), Михајло Симатовић, Миле Л. Сукоњица (1900), Јован П. Сукоњица (1905), Остоја Т. Вокић (1907), Михајло М. Вокић (1915), Глишо М. Вокић (1895), Душан Вокић, Михајло Вујчић (1910), Перо С. Вујчић (1902), Лазо С. Вујчић (1910), Раде Д. Жакула (1910), Симо С. Бановић (1873) и Драго Петрић (1905).²⁴

Како се Штаб Другог крајишког партизанског одреда²⁵ и даље налазио на Маслином баиру, и како су се ту окупљали партизани, усташе често упадају у села. Сваки упад био је праћен пљачком, паљењем имовине и убијањем. Већ у другој половини августа 1941. године припрема се и врши акција „чишћења” села под Козаром. Том приликом поново је Паланчиште било на најјачем удару.²⁶ Овом акцијом заповиједао је пуковник Трупац, а као потказивачи су помагали домаће усташе, мјештани ових села, Ивица

²² АБиХ, ЗКУЗ, кут. 167, инв. бр. 56.185.

²³ Свети пророк Илија празнује се 2. августа.

²⁴ АБиХ, ЗКУЗ, Записник састављен 18. јула 1946. године у Приједору, Срез приједорски, по Земаљској комисији за утврђивање злочина окупатора и њихових сарадника, кут. 167, инв. бр. 56.169.

²⁵ Назив „Други крајишки народноослободилачки партизански одред др Младен Стојановић”, добио је средином септембра 1941. године, али је до средине октобра дјеловао под првобитним називом. Први командант одреда био је др Младен Стојановић, а након његове смрти, априла 1942. године, добија назив „Други крајишки партизански одред др Младен Стојановић”.

²⁶ Архива Меморијалног музеја на Мраковици, Ф20/91, Stožer Vrbaskog divizijskog područja: Izvještaj o vanjskoj i unutrašnjoj situaciji za treću deseticu (20.–31.) kolovoza 1941. god., sastavljen iz primljenih dopisa. „21. kolovoza oko 7 sati preuzete su akcije id strane našeg topništva i naše i njemačke pješadije od linije Kozarac – Svodna prema planini Kozari. Naše topništvo porušilo je i zapalilo veliki broj kuća u selima Palančište Veliko i Malo, i jedan dio u Crnoj Dolini, kotar Prijedor. Akcija je vođena do 18 sati istog dana, kada se vojska povukla u Prijedor, ostavivši za sobom straže”.

Шалић, Пепин Кроча и Полдо Једличка.²⁷ Села су паљена и пљачкана а становништво убијано. Задњег дана убијања долази једна домобранска бојна²⁸ под заповједништвом бојника Крупчића. Убијање престаје, а убице се повлаче у Сански Мост. Тог дана, послје подне и сутрадан усташе из Ивањске, око 45 људи са локалним усташама, пале Црну Долину и Брезичане. У овој акцији велику улогу одиграле су усташе из Пухарске, а доказе за то налазимо у судској документацији, тачније у документима са суђења Хусину Хергићу.

„У августу 1941., наишле су усташе на село Црну Долину, почели да пале куће и купе људе, међу којима је био и Јејо, односно Хусеин Хергић, као усташа. Кад сам видио шта се ради, сакрио сам се у купину више моје куће, и посматрао сам како пале куће и кољу. Видио сам да су покупили 5 Муњиза, Душана Дошена и његову жену, из моје куће су ишћерали моју шћер и хтјели све да их побију, али је наишао сатник и позвао их, па се то није десило. Гледао сам из купина како су побили 10 лица код куће Башкота Николе и видио сам својим очима Хусеина Хергића, званог Јејо, како пуца и убија људе.”²⁹

Упади се настављају и у септембру, када акције предузимају домобрани и Нијемци. Тада је, по наређењу пуковника Зорна,³⁰ доведено у Приједор деветнаест сељака из Паланчишта, које је војни суд осудио на смрт.³¹ Ове јединице улазиле су у састав шире борбене групе под заповједништвом генерала Румлера,³² која је, између осталог, након устанка имала

²⁷ АБиХ, ЗКУЗ, Записник састављен 18. јула 1946. године у Приједору, Срез приједорски, по Земаљској комисији за утврђивање злочина окупатора и њихових сарадника, кут. 167, инв. бр. 56.169.

²⁸ Основна тактичка јединица копнене војске, одговара величини батаљона. Заповједник бојне је бојник.

²⁹ Архив Републике Српске Бања Лука (АРСБЛ), Окружни суд Бања Лука, Изјава Стевана Дошена о кривици Хусеина Хергића, званог Јејо, од 1. октобра 1945, Ко 1.061/46–9.

³⁰ Божидар Зорн рођен је у италијанском мјесту Cormons код Горице, близу словеначке границе, 9. октобра 1900. године. Завршио је војну академију аустроугарске војске у Бечком Новом Мјесту и Вишу школу Војне академије у Београду. Након проглашења НДХ постављен је за помоћника, а затим за заповједника Домобранског II горског здруга, затим Скупине оружаних снага Хум–Дубрава, па 9. горске дивизије и 2. хрватске дивизије. Према досад познатим изворима изручен је од Енглеза и убијен у близини Марибора 23. јуна 1945. године.

³¹ АБиХ, ЗКУЗ, Записник састављен 20. јуна 1946. године у Приједору, Срез приједорски, по Земаљској комисији за утврђивање злочина окупатора и њихових сарадника, кут. 167, инв. бр. 5.617/8.

³² Драгутин Румлер рођен је 26. октобра 1883. године, у Петрињи. Завршио је Кадетску школу у Марибору, а службовао је у аустроугарској војсци и војсци Краљевине Југославије. Одмах након оснивања НДХ ступио је у њене оружане снаге и постао прво заповједник Врбаског дивизијског подручја, а касније повјереник НДХ у Заповједништву II армије. Умро је у Загребу 16. јуна 1944. године, природном смрћу.

задатак да очисти простор између Сане и Уне од устаника, као и да сазна имена и похапси комунисте који су подигли устанак.³³

Док за покољ у октобру 1942. године имена извршилаца налазимо у документима, о злочинцима 1941. године свједоче преживјели. Покољ у октобру извршиле су усташе које нису биле из непосредне близине, па их малобројни преживјели нису познавали. О њима знамо захваљујући сачуваним њемачким и усташким извјештајима о покољу. Злочине у 1941. години извршиле су и у њима помагале тзв. „домаће” усташе, комшије, које су мјештани добро познавали, па о њима сазнајемо из изјава свједока датим пред Земаљском комисијом за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача као и пред Народноослободилачким одбором за Општину Паланчиште.

Према изјавама свједока датим пред Земаљском комисијом за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача и пред Народноослободилачким одбором за Општину Паланчиште, како групним тако и оним појединачним, злочине у 1941. години извршили су или су у њима непосредно учествовали: Ивица (Главичар) Шалић, Пепин Кроча, Леополд Једличка, Идриз Куртовић, Јанко Јордан, Лудвик Јордан, Јанко Немрав и Хуска Џаферовић. Наведени злочинци одговорни су, према одлуци Земаљске комисије, за злочине убиства, паљевине и пљачке у селима Велико и Мало Паланчиште. Списак злочинаца је већи ако у обзир узмемо сва села која су припадала тадашњој Општини Паланчиште. Ако посматрамо сва села Општине Паланчиште, онда овом списку треба додати и Мухарема Хрњића, Мују Мујкановића, Мусту Шабића из Козаруше, Ферду Тукерића из Камичана, Хусеина Деумића и Хусеина Мујагића, одговорне за одвођење и убиства људи из ове општине на Заједнице,³⁴ као и за пљачку и паљевину села.³⁵

Поред одлука Земаљске комисије, веома важна грађа за истраживање ове теме налази се у фонду Окружни суд Бања Лука, у ком из судских записника са суђења двојици усташа из Пухарске налазимо још имена злочинаца. По исказу Сафета Суљића, датом пред судом 18. октобра 1945. године, злочине пљачке, паљевине и убиства чинили су Уска (Хуска – примј. аут.) Џаферовић, Илија Зенгић, Мехо Куртовић и Абид Куртовић. Свједок помиње и Пепина Крочу и Ивицу Шалића, наводећи да су сви били кољачи. У истом фонду налази се и документација о суђењу Хусеину Хергићу званом Јејо.

³³ Архива Меморијалног музеја на Мраковици, Zapovjedništvo I gorskog zdruga, Опће бојне релације овог здруга за мјесец сепанј 1941, Ф20/267.

³⁴ Покољ на мјесту званом Козарске заједнице извршен је крајем јула и током прва два дана августа 1941. године од стране усташа из Козарца, предвођених Хусеином Мујагићем.

³⁵ Подаци о наведеним злочинцима биће дати у посебном поглављу.

ПРОФИЛИ ЗЛОЧИНАЦА

Пепин Кроча

Усташа и полицајац,³⁶ Хрват, како се наводи у Одлуци о утврђивању злочина окупатора и њихових помагача,³⁷ према изјавама свједока пред Комисијом, живио је у Пухарској. Из изјаве Љупка Микића сазнајемо да му се кућа налазила поред имања Живка Љубичића, „преко потока”.³⁸ Данашњи становници насеља сјећају се из прича својих старијих рођака да је Пепин живио на споменутом мјесту. У једној изјави датој пред Земаљском комисијом 18. јула 1946. године³⁹ наводи се да је погинуо, али остаје непознато када и под којим околностима. У постојећој архивској и судској документацији нема трагова о томе да је против њега икада била подигнута оптужница, нити да му је суђено за његова злодјела. Једино званично

³⁶ АРСБЛ, Среска комисија за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача Приједор, 26. јун 1945, у кривичном предмету против непознатих домобрана и усташа, те усташких полицајаца Ивице Главичара и Пепина Кроче, 56/45. „Мој муж Ђуро Јованић, пок. Николе, стар 43. год., православне вјероисповијести, по занимању порезни оврховодитељ, пошао је по својој дужности у порезни уред. Уз пут на дубичкој цести пред кућом Сеније Ђудуровић, зауставио га један непознати усташа и упитао га је шта је. Мој муж Ђуро одговорио му је (прва три слова нечитка, па ...кутор – примј. аут.). Усташа 'сунце ти твоје неписмено не пита, те шта си, него које си вјере!' Ђуро му одговорио, не мислећи ништа зла 'Србин', на шта му је непознати усташа наредио назад предамном и потјерао га. Уз пут је наишао на сина му Душана, старог 18. год., и скупа их одвео са још двојицом православца до паланчишке општине, гдје са још 8 ухапшених у затвору и у пратњи још неколико народа отјерали на стару дубичку цесту и њих 12 ватреним оружјем из митраљеза побили. Како сам чула да је код убијања ових 12 људи присуствовао усташки полицајац Пепин Кроча и Ивица Главичар, оба из Приједора, сада непознатог боравка.”

³⁷ АБиХ, ЗКУЗ, Одлука о утврђивању злочина окупатора и њихових помагача, инв. бр. док. 56.719.

³⁸ Имање је и данас у власништву породице Љубичић, а налази се испод узбрдице која води од Приједора према Паланчишту, са десне стране пута.

³⁹ АБиХ, ЗКУЗ, Записник састављен 18. јула 1946. године у Приједору, Срез приједорски, по Земаљској комисији за утврђивање злочина окупатора и њихових сарадника, кут. 163, инв. бр. 56.169. „Међу оном гомилом љешева затечен је жив Гаврановић Тривун, који је био сав сасјечен по ногама од митраљеског рафала, и жицом везаних руку. Према његовом казивању као преживјелог лица овог покоља, између осталих усташа који су поубијали те људе препознао је поменутог Шалића, Крочу Пепина родом из Пухарске, наводно погинуо, Јелич Полдија родом из Чиркин Поља, а председник општине Пухарска-Паланчиште.”

тијело које га је прогласило за злочинца је Земаљска комисија за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача.⁴⁰

FEDERALNA BOSNA I HERCEGOVINA
ZEMALJSKA KOMISIJA
za utvrđivanje zločina okupatora i
njihovih pomagača

F. Broj 525

ODLUKA
o utvrđivanju zločina okupatora i njihovih pomagača

Zločinac:

Prezime i ime: KROČA PEPEIN iz Ruzeske

Približna starost: _____

Narodnost: _____

Jedinica, zvanični položaj i čin: _____

Posljednje boravište: Baharska srez Prijedor

Ostali lični podaci: _____

Zrtve zločina (oštećenici): 494
(sa ličnim podacima)

vidi prilog I. zrtve

Kratki opis i kvalifikacija zločina:

Oduzimanje, zlostavljanje, ubistvo, pljačka.

Oko 11. oktobra 1941 g. on je obilazio srpske sela opšt. Orlovača, srez Prijedor, kupio po kućama muškarce i odvozio ih na Zaječnicu kraj Kozarac, gde su poubijani. Tada je zlostavljao ukućane i ponekad ih pljačkao. Teko je sa Idrizom Čekovićem odveo od kuće Dušana Kovačevića iz D. Garevaca u namjeri da ga ubije, ali je istome uspjelo da pobjegne.

Pojedinosti o zločinu:

(Zločinac, mjesto, vrijeme, način i sredstva izvršenja, žrtve, štete):

Vidi F. br. 514

pojediniosti

Salih Čuskić

Prilikom velikog pokolja Srba u o. st. Orlovača oko 11. oktobra 1941 g. on je obilazio srpska sela te opštine. Kupio je muškarce po kućama i odvozio ih na Zaječnicu kraj Kozarac, gde su poubijani. Po kućama gde muškarci nisu pronađeni, on je zlostavljao ukućane i ponekad ih pljačkao. Teko je sa Idrizom Čekovićem odveo od kuće Dušana Kovačevića iz D. Garevaca u namjeri da ga ubije, ali je istome uspjelo da pobjegne.

On odgovara kao saučesnik za zločine pljačke, zlostavljanje, oduzimanje i ubistva.

⁴⁰ АБиХ, ЗКУЗ, Одлука о утврђивању злочина окупатора и њихових помагача, Пеппин Кро-
ча, кут. 10, одлуке бр. 525 и 1.351.

Referent Willig - Isoković

U Sarajevu, 18.7. 1942. god.

Sekretar, Plu

Препиши, Willig

Одлука о утврђивању злочина окупатора и њихових помагача, Пепин Кроча (АБиХ, ЗКУЗ, кут. 10, Одлука бр. 525)

ФЕДЕРАЛНА БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЗЕМАЉСКА КОМИСИЈА
за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача

Ф. Број 1307

ОДЛУКА
о утврђивању злочина окупатора и њихових помагача

Злочинац: КРОЧА ПЕРИ из Раланчишта

Презиме и име: _____

Приближна старост: _____

Народност: Хрват

Јединица, званични положај и чин: усташа и полицајец

Последње боравиште: Раланчиште, срез Приједор

Остали лични подаци: _____

Жртве злочина (оштећеници): _____

(са личним подацима)

1. <u>Kondić Miroslav</u> , Sarajevo, Раланчиште, одвођење	Inv. број: <u>7466/88 9302</u>
2. <u>Borić Miroslav</u> , G. Grevci Раланчиште убиство	" <u>7466/86 9453</u>
3. <u>Borić Mile</u> " " " "	" <u>7466/86 9463</u>

и још 456 зрлова, наведених у одлуци Мугегића Мусеина, главне злочин-
ца. Р. број _____

Кратак опис и квалификација злочина:
ПЛЈАЧКА РАЈСКИНА КУЉИЦА ЗА СТАВЉАЊЕ УЗИМАЊЕ У ЗАЛОГ УБИСТВО

Око 11. децембра 1941 он је као полицајец учествовао у покољу Срба из општине Раланчиште срез Приједор на Заједници крај Косовца, злочиницао народ, русио, паљео и пл. одбио куће.

Појединости о злочину:

(Злочинац, мјесто, вријеме, начин и средства извршења, жртве, штете):

[illegible]

4) gisti: ne balamučiš! još jedno je kloviz, 16 lica, 25 postarano, 6 gista
u kloviz, gipsena mi 2 pokupila, ubistva, 1 u lica odvođena, 215 gipsova
je gipsovano, 6 primeno, 34 gipsovano.

Ja. Proćiš Beji-jz, uitarončeno je ovim toz, da je ovih dana :
 1) davo od ovine u zatov. Gledaće, Lazu iz Jaruga -- to u crkvi
 2) drugi, u crkvi

2) oaveto sa sluće i ubio Boić, Đurica iz Z. Zelenaca

2) sa 4 knjige Papi-jim odavde od knjiž. Borica i knjiž. Zarevaca i ubio ga u
Paloimicistu.

4) Salicem Toxicum egziatras kuciu kjerica Trive z Vel. Balancista

1. Salicem vrbicu i 4 vrbicem ^{gradi} razbio 3 kuci i 4 yruad
ggrade kne Votke i 9 vel. Polamov'ska te je 6 time puznashao
Situ od 168. 400 lin

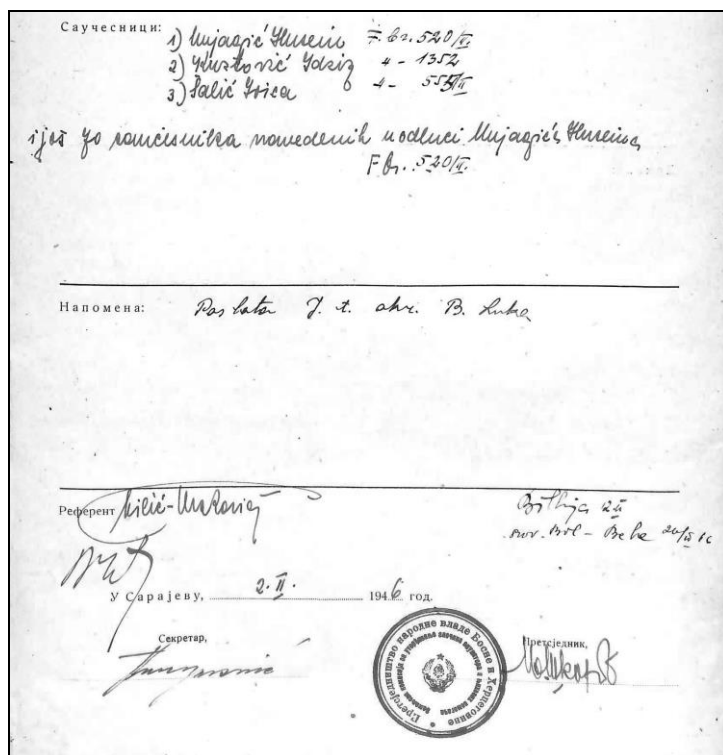
bi odgovara kao razmišljanje, glavne faze, razgovor, mišljenje
glavna, izmišljanje i tako i obično.

Blizje obavištenje, videti u odluci Ministarstva Glavnice
5. 1. 1915

Feb. 520/4.

Докази:

пријављ. од: Нондас Смије и заг. од: Нондас Бете и Нондас Весе	Грм. б. 7463/30
из јавног еп.д. Балани.	
приј. од: Бонд Вукасов	Радасбори Лажар, Радасбори Казар
из јавног еп.д. Балани.	Грм. б. 7465/30
приј. од: Бонд Смије	Бонд Клас, Бонд Клас
из јавног еп.д. Балани.	Грм. б. 7466/30
приј. од: Милис, Гавре	Милис Јованс, Милис Миле
из јавног еп.д. Балани.	Грм. б. 7467/30
приј. од: Вондас	Радасије Кне, Мажел Вондас
из јавног еп.д. Балани.	Грм. б. 7468/30

Одлука о утврђивању злочина окупатора и њихових помагача, Пеппин Кроча (АБХХ, ЗКУЗ, кут. 10, Одлука бр. 1351)

Ивица Шалић

Ивица Шалић среће се у историјским изворима и под именом Ивица Главичар,⁴¹ али ради се о истој особи. Главичар је надимак који је добио по мјесту становања, односно Главици, познатом још и под називом Вокића главица, јер су ту налазе кућишта породица Вокић, узвишењу у Паланчишту које се налази иза данашње зграде Општине Паланчиште и пружа се према Пашинцу.⁴² На том мјесту у селу су углавном били насељени Хрва-

⁴¹ АРСБЛ, Среска комисија за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача Приједор, 26. јун 1945. године, у кривичном предмету против непознатих домобрана и усташа, те усташких полицајаца Ивице Главичара и Пеппина Кроче, 56/45.

⁴² Свједочење Миће Бановића дато за Меморијални музеј на Мраковици аутору текста 23. септембра 2014. године: „Ивица Шалић звани још и Главичар, по мјесту гдје је живио, на Главици. То је једно узвишење звано још и 'Вокића Главица'. На том мјесту у селу су углавном живјели Хрвати”.

ти, како свједочи Мићо Бановић у изјави датој аутору текста. По националности је Хрват.⁴³

У Одлуци о утврђивању злочина од 29. децембра 1945. године⁴⁴ као његово последње боравиште наводи се Чиркин Поље, док је у Одлуци о подизању оптужнице од 1. фебруара 1946. године⁴⁵ као последње боравиште наведено Велико Паланчиште. Још један податак о овом злочинцу добијамо из докумената Среске комисије за утврђивање злочина у Приједору. Наиме, у изјави свједока од 24. јуна 1945. године наводи се да се налази у затвору,⁴⁶ али није наведено због чега, као ни од када. Из одлуке Земаљске комисије види се да је учествовао у злочинима и 1943. године, а свједоци га се сјећају и током покоља у октобру 1942. године, када је, након повлачења усташке јединице која је извршила покољ, обилазио село са још неколицином усташа и убијао оне који су успјели преживјети.⁴⁷ Како ни за њега нема трагова о подизању оптужнице, па самим тим ни о судском процесу или пресуди, а наводи се да је у затвору чак и прије него што га је Земаљска комисија огласила за ратног злочинца, остаје непознато ко га је и зашто ухапсио.

Према одлукама Земаљске комисије,⁴⁸ заједно са Мустафом Качаром оптужен је за злочин одвођења и убиство Уроша Тимарца на Ђурђевдан 1943. године.

Оптужен је и за хапшење и одвођење Срба из Паланчишта на Заједнице, гдје је заједно са Хусеином Мујагићем учествовао у великом покољу Срба из околних мјеста, када је само из Паланчишта убијено 126 лица.

Оптужен је, заједно са Јозом Бутковићем,⁴⁹ за убиство Стојана Жабића из Малог Паланчишта.

Са Пепином Крочом је опљачкао кућу Триве Микића.

Са непознатим саучесницима убио је Славка Радоњића из Великог Паланчишта.

⁴³ АБиХ, ЗКУЗ, Одлука о утврђивању злочина окупатора и њихових помагача, Ивица Шалић, кут. 11, Одлука бр. 550/І.

⁴⁴ Исто

⁴⁵ АБиХ, ЗКУЗ, Одлука о утврђивању злочина окупатора и њихових помагача. Ивица Шалић, кут. 11, Одлука бр. 550/ІІ.

⁴⁶ АРСБЈ, Среска комисија за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача Приједор, 1945, Изјава свједока Ане Вокић, бр. док. 113/48.

⁴⁷ Свједочење Миће Бановића, дато за Меморијални музеј на Мраковици аутору текста 23. септембра 2014. године.

⁴⁸ АБиХ, ЗКУЗ, Одлука о утврђивању злочина окупатора и њихових помагача, Ивица Шалић, кут. 11, одлуке бр. 550/ І; 550/ ІІ; 555.

⁴⁹ Иако се Јозо Бутковић помиње само у овом документу, данашњи становници се сјећају да је Бутковић живио у истом сокаку гдје и Пепин Кроча, да је имао браћу и да су сви били у усташким редовима.

FEDERALNA BOSNA I HERCEGOVINA
ZEMALJSKA KOMISIJA
za utvrđivanje zločina okupatora i
njihovih pomagača

F. Broj 555

ODLUKA
o utvrđivanju zločina okupatora i njihovih pomagača

Zločinac: I v i c a Š A L I Ć zv. Glavica iz Приједора

Prezime i ime: _____

Približna starost: _____

Narodnost: _____

Jedinica, zvanični položaj i čin: _____

Posljednje boravište: Kozarac, srez Prijedor

Ostali lični podaci: _____

Žrtve zločina (oštećeni): Vid. Prilog I. Žrtve
(sa ličnim podacima)

vid. prilog I. Žrtve

Kratak opis i kvalifikacija zločina:

Odvajanje, zlostavljanje, ubistva, pljačke.

Oko 11. marta 1942. g. on je obilazio srpske sela opšt. Orlovac, sr. Prijedor i po kućama kupio muškarce, koje je odveo na Zaječnicu kraj Kozarca gdje ih je ubio. Ponekad je zlostavljao ukucane i pljačkao ih.

Pojedinosti o zločinu:

(Zločinac, mjesto, vrijeme, način i sredstva izvršenja, žrtve, štete):

pojednostavi vid. E. b. 54
Salih Čurkić

Prilikom velikog pokolja Srba iz opšt. Orlovača oko 11. marta 1942. g. on je obilazio srpske sela te opštine i po kućama kupio muškarce, koje je onda odveo na Zaječnicu kraj Kozarca, gdje ih je ubio. U kućama gdje su skriveni nisu promatrani, on je zlostavljao ukucane i ponekad ih pljačkao. On je predao u to vrijeme grupu ustaša koji su u Gornjim Orlovcima zaklali, po derali i palili oca Ljube Kecman Zene Mihajla iz Gornjih Orlovača.

On odgovara kao suučesnik za zločin pljačke, zlostavljanje, odvajanje i ubistvo.

Referent Milica Presković

U Sarajevu, 12. 7. 1945 god.

Predsjednik
[Signature]

Sekretar
[Signature]

Одлука о утврђивању злочина окупатора и њихових помагача, Ивица Шалић
(АБХ, ЗКУЗ, кут. 11, бр. 555)

ФЕДЕРАЛНА БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЗЕМАЉСКА КОМИСИЈА
за утврђивање злочина окупатора и
њихових помагача

Ф. Број 550/7.

ОДЛУКА

о утврђивању злочина окупатора и њихових помагача

Злочинац:

Презиме и име: ЋАЛИЋ ИВИСА из Ћиркин Polje

Приближна старост: Hrvat

Народност: ustaša u Prijedoru

Јединица, званачни положај и чин: _____

Последње боравиште: Ћиркин Polje, општ. Орловача, срез

Остали лични подаци: Prijedor.

Жртве злочина (оштећеници):
(са личним подацима)

Timorac Uroš, tešak, iz Ćirkin Polje, општ. Орловача, срез Prijedor
odvođenja, ubistvo, Inv. br. 6176, . 3002

Кратак опис и квалификација злочина:

ODVOĐENJE, UBISTVO.

На Djurdjevdan 1943. odveo je s Mustafom Kačarom i još nekim ustašama od kuće u Ćirkin Polju, sрез Prijedor Timorac Uroša i ubio ga u Prijedoru.

Појединости о злочину:

(Злочинац, мјесто, вријеме, начин и средства извршења, жртве, штете):

Ivica Šalić bio je jedan od istaknutih ustaša u Prijedoru. On je učestvovao u raznim ustaškim akcijama na teritoriju среза Prijedor.

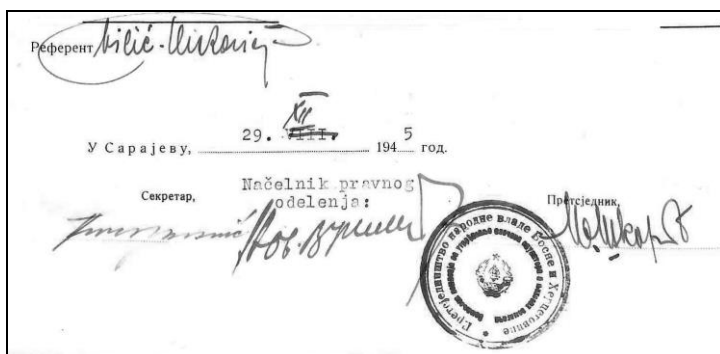
Prilikom jednoga od tih svojih pothvata - i to na Djurdjev dan 1943. год, došao je sa Mustafom Kačarom i još nekim nepoznatim ustašama kući Timorac Uroša iz Ćirkin Polje i odveo ga u Prijedor. Tamo je sa svojim saučesnicima Timorac Uroša i ubio.

On odgovara zajedno sa Kačarom Mustafom za zločin odvođenja, i ubistva.

Докази:

Prijava i зап. оштећ. i свједока.

Timorac Milke, зап. општ. Орловача br. 210. Inv. br. 6176,

Одлука о утврђивању злочина окупатора и њихових помагача, Ивица Шалић (АБиХ, ЗКУЗ, кут. 11, Одлука бр. 550/І)

ФЕДЕРАЛНА БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЗЕМАЉСКА КОМИСИЈА
за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача

Ф. Број 550/І

ОДЛУКА

о утврђивању злочина окупатора и њихових помагача

Злочинац:

Презиме и име: ŠALIĆ I V I C A iz Vel. Pаланчишта

Приближна старост: _____

Народност: Н р в а т

Јединица, званични положај и чин: у с т а š а

Последње боравиште: Vel. Pаланчиште, општ. Pаланчиште, srez Приједор

Остали лични подаци: _____

Жртве злочина (оштећеници):
(са личним подацима)

1. Žabić Stojan, Malo Pаланчиште, Pаланчиште, ubistvo Inv. br. 7464/63 2438
2. Radonić Slavko, Vel. -- -- -- -- 7468/20 957
3. Radonić Milka, Ž+Slavka -- -- -- -- paljev. pljač. br. 7469/20 957

i još 456 žrtava, navedenih u odluci o Mujačiću FUSEINA, glavnoг злочина. Odluka F. br. 540/І

Кратак опис и квалификација злочина:
PLJAČKA, PALJEVINA, RUŠENJE, ZLOSTAVLJANJE, UZIMANJE U TACOE, UBISTVA

Око Илинана 1941 он је као усташа учествовао у околји Срба из општ. Pаланчиште srez Приједор на Заједници крај КОЗ РА, злостављао народ, паљео, пљачкао, и рушио куће.

Појединости о злочину:
(Злочинац, мјесто, вријеме, начин и средства извршења, жртве, штете):

Он је као усташа учествовао у великом покољу Срба на Илдану 1941. на Заједници крај Козарца, који је организовао Хусеин Муџаџић. Тада су усташа приједорског среза-међу њима Шалић Ивица, обилазили српска села општ. Паланчиште а до кућа-ма купили мушкарце, које су онда већином одводили да Заједницу и тамо поубијају. Неке су побили одмах покрај њихових кућа. По неким су кућама зlostављали укупане, а куће палили, плијачкали и рушили.

Из општ. Паланчиште је тада побијено 126 лица, 25 зlostављано, 6 узето у таче, извршена су два покушаја убиства, 2 су лица одведена, 215 зграда је поплањено, 6 срушено и 511 опљачкано.

За Ивицу Шалића је осим тога установљено, да је у то вријеме:

1. долазио са Јозом Бутковићем у Мало Паланчиште и ухватио Жабца Стојана из М. Паланчишта и одвео га у Приједор, гдје је Жабца убијен.
2. са Пепоном Кроча опљачкао кућу Микића Триве из Vel. Паланчишта.
3. са непознатим усташама одвео од куће Радонића Славука из Vel. Паланчишта, који је касније убијен. Уједно је запалио кућу и опљачкао иверје.
4. са Куртовићем Абидом и Кроча Пепоном долазио кући Вukiћ Ане из Vel. Паланч. и причао јој, да су они убили њеног свекра Мijата Вukiћа. Уједно су они срушили две куће и 4 споредне зграде Ани Вukiћ, те јој нанјели штету од 168.700.-дин.

Ивица Шалић одговара као саучесник за злочине плијачке, пљачке, рушења, зlostављања, узимања у таче, убиства.

Ближе обавештења видјети у одлуци Муџаџић Хусеина
Одлука F. број 530/II

Докази:

1. Пријава ошт. Жабца Даре и зап. о пресл. свјед. Жабца Раде и Жабца Марка из М. Паланчишта, општ. Паланчиште. Inv. 7464/63
2. -- -- Микића Триве и зап. о пресл. свјед. Микић Јованке и Микић Миле из М. Паланчишта, општ. Паланч. Inv. 7468/12
3. -- -- Радонић Миле зап. о пресл. свјед. Вukiћ Саве и Кругуљ Душенке из М. Паланч. општ. Паланч. Inv. број 7468/20
4. -- -- Вukiћ Ане зап. о пресл. свјед. Радонић Ане, и Кругуљ Ваксја из М. Паланч. општ. Паланч. Inv. 7468/37

остале докезе види у одлуци Муџаџић Хусеина, Одлука F. број 530/II

Штета:
(У чему се штета састоји? — Вриједност у предатним динарима)

Види у одлуци Муџаџић Хусеина F. број 530/II

Саучесници:

1. Муџаџић Хусеин F. бр. 530/II
2. Бутковић Јозо д. 1359
3. Куртовић Абид д. 1358
4. Кроча Пепа д. 1357

и још 69 саучесника, неведених у одлуци Муџаџић Хусеина
Одлука F. број 530/II

Референт *Милић-Милић*
Набав. прав. оделенја
Милић-Милић
У Сарајеву, 1 фебруара 194. 6 го

Секретар, *Милић-Милић*

Претседник, *Милић-Милић*

Секретар, *Милић-Милић*

Секретар, *Милић-Милић*

Одлука о утврђивању злочина окупатора и њихових помагача, Ивица Шалић
(АБиХ, ЗКУЗ, кут. 11, Одлука бр. 550/II)

Са Крочом и Абидом Куртовићем причинио је материјалну штету Ани Вокић и том приликом јој признао да је убио њеног свекра Мијата Вокића.

Одговара и као саучесник за злочине паљења, пљачке, злостављања, узимања у таоце и убиства.⁵⁰

Леополд Једличка

У архивској грађи налазимо га и под именом Полдо или Полдак Једличка⁵¹ или Јеличка. Рођен је 4. фебруара 1908. године у Чиркин Пољу.⁵² Иако се у оптужници наводи да је Хрват, његово презиме наводи на закључак да је био Чех.⁵³ Свједоци га помињу као предсједника Општине Пухарска-Паланчиште, а као њрговог замјеника Абида Куртовића.⁵⁴ У изјави свједока од 11. јула 1946. године наводи се да се тада налазио у Чехословачкој,⁵⁵ док се у Одлуци о утврђивању злочина од 25. августа 1945. године наводи да се налазио у бјекству, како је напоменуто, негдје у Њемачкој.⁵⁶ Како се у Матичној књизи умрлих не налазе подаци о његовој смрти, овај податак би се могао узети као тачан. Списак злочина које је починио је велик и биће приложен као прилог. Као ни претходној двојици злочинаца, нема трагова о подизању оптужнице против њега или о суђењу.

⁵⁰ АБиХ, ЗКУЗ, Одлука о утврђивању злочина окупатора и њихових помагача, Ивица Шалић, кут. 11, одлуке бр. 550/ I, 550/ II и 555.

⁵¹ АБиХ, ЗКУЗ, Записник састављен код НОО Паланчиште, Срез приједорски, Округ козарски, 29. новембра 1944, кут. 176, инв. бр. 4.469/27. „1941. год. доласком непријатеља у нашу земљу, исте године по Илиндену дошле су усташе из Приједора, међу којима сам познала Полду Јелича из Чиркин Поља, који је рекао моме мужу да је његова шибица запалила моје штале”. (остатак текста се не може прочитати – примј. аут.)

⁵² МКР Чиркин Поље, стр. 164, ред. бр. 324 за 1908. годину.

⁵³ Леополд Једличка био је члан оркестра при удружењу Чеха „Чешка Бесједа” у Приједору, али није сигурно да се ради о истој особи. Видјети: Milan Balaban, *Cesi v Bosne a Hercegovine 1878–1941*, Olomuc 2009, 82.

⁵⁴ АБиХ, ЗКУЗ, Записник састављен 18. јула 1946. године у Приједору, Срез приједорски, по Земаљској комисији за утврђивање злочина окупатора и њихових сарадника, кут. 173, инв. бр. 56.185 и 56.169.

⁵⁵ АБиХ, ЗКУЗ, Записник састављен 11. јула 1946. године у Приједору, Срез приједорски, по Земаљској комисији за утврђивање злочина окупатора и њихових сарадника, кут. 173, инв. бр. 56.179. „Сви горе наведени су из Приједора, те Једличка Леополд сада се налази у Чехословачкој, и многи други чија нам имена нису позната.”; АБиХ, ЗКУЗ, Записник састављен 18. јула 1946. године у Приједору, Срез приједорски, по Земаљској комисији за утврђивање злочина окупатора и њихових сарадника, кут. 163, инв. бр. 56.168. „Другови су Гаврановића одријешили а куд је тако рањен отишао није ми познато, по причању чуо сам да је рањеног Гаврановића убио Полдак Једличка из Чиркин Поља, сада непознатог боравишта, у бјекству.”

⁵⁶ АБиХ, ЗКУЗ, Одлука о утврђивању злочина окупатора и њихових помагача, Леополд Једличка, кут. 11, Одлука бр. 608.

FEDERALNA BOSNA I HERCEGOVINA
ZEMALJSKA KOMISIJA
za utvrđivanje zločina okupatora i
njihovih pomagača

F. Broj 608

ODLUKA

o utvrđivanju zločina okupatora i njihovih pomagača

Zločinac: _____
Jedličima Polaco

Prezime i ime: _____

Približna starost: _____

Narodnost: _____
Slovaci

Jedinica, zvanični položaj i čin: _____
uticao u Prijevoru 4.7. g.

Posljednje boravište: _____
Prijevor - sada novoosnovana administracija

Ostali lični podaci: _____

Zrtve zločina (oštećeni): _____
soci F. b. 594
(Friedrich Blah) policaj F. iz tuc

(sa ličnim podacima)

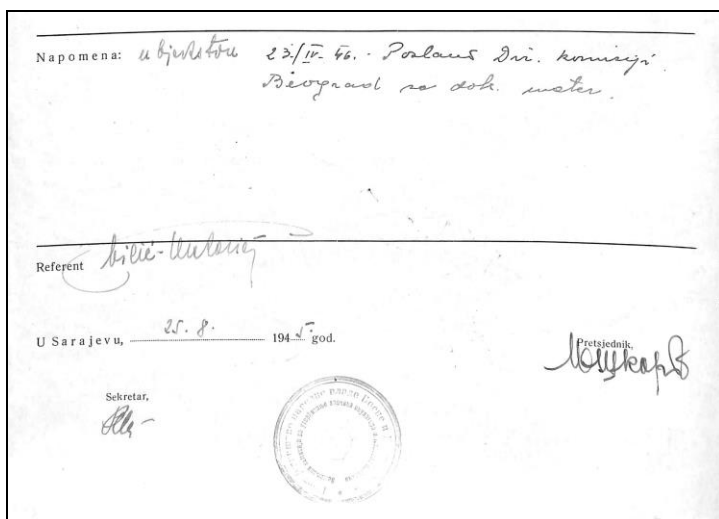
Kratak opis i kvalifikacija zločina:

soci F. b. 594
(Friedrich Blah) ubistvo. čl. 43, 23, 46, 25 Z.R.

Banica, pasovina, mučenici građana
niti miranje god mladi malim uslojima
ubistvo

juna i jula 46. bio je uticao u Prijevoru i učestvovao u likvidaciji
gosti. On je kao uticao pucnjem iz puške u blizini kuće te mrtve
ubijao i osvojio narod iz opštine bilovane uz Prijevor.

[illegible]

**Одлука о утврђивању злочина окупатора и њихових помагача, Леополд Једличка
(АБиХ, ЗКУЗ, кут. 11, Одлука бр. 608)**

Лудвиг Јордан

Иако се у изјавама свједока пред Земаљском комисијом за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача из 1945. године Лудвиг наводи као припадник усташког покрета у Приједору и учесник у злочинима на територији Општине Паланчиште током 1941. године,⁵⁷ из документа Градског народноослободилачког одбора Приједор, од 20. октобра 1944. године, видимо да се не само налази на слободи, већ и да се жали на своје дојучерашње сараднике, наводећи да је опљачан.⁵⁸ Из овог документа се види да је имао 65 година и да је поријеклом Чех, из Полешевце,⁵⁹ док се у документима Земаљске комисије наводи да је Хрват.⁶⁰ Како су чланови Градског народноослободилачког одбора били Приједорчани, који су

⁵⁷ Архив БиХ, ЗКУЗ, Записник састављен код ГНОО у Приједору, Округа Козарског, дана 29. октобра 1944. у кривичном предмету против непознатих усташа, њемачких војника и домобрана из непознатих јединица, те ЗЕМПРА, због злочина пљачке и принудног одузимања жита, инв. бр. 24.905.

⁵⁸ АРСБЛ, Среска комисија за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача Приједор, Записник од 29. октобра 1944, инв. бр. 24.905. Оштећени свједок Лудовик Јордан: „Током ове четири године непознати непријатељски војници усташе и домобрани, попалили су 30 дунума шуме и оштетили ме за: 350 м³ грађевинског дрвета, 250 м³ огревног дрвета. Разни војници током ове четири године, стално су тјерали моје сјено а да ми ништа нису платили. (...) свеукупна штета коју сам претрпио је 154.900 динара”.

⁵⁹ Исто

⁶⁰ АБиХ, ЗКУЗ, Одлука о утврђивању злочина окупатора и њихових помагача, Лудвиг Јордан, кут. 23, Одлука бр. 1.401.

добро познавали мјесно становништво, остаје сигурна чињеница о његовом чешком поријеклу.⁶¹

Како се Лудвиг Јордан нашао пред Градским народноослободилачким одбором 1944. године, и то у улози подносиоца жалбе, равноправан са онима којима је запалио куће, хапсио и убијао ближње, остаје нам непознато. Ко је опростио и заборавио његова злодјела?

ФЕДЕРАЛНА БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЗЕМАЉСКА КОМИСИЈА
за утврђивање злочина окупатора и
њихових помагача

Ф. Број 4401

ОДЛУКА
о утврђивању злочина окупатора и њихових помагача

Злочинац:

Презиме и име: JORDAN LUDWIG iz Poljske
Приближна старост: _____
Народност: Н т а л
Јединица, званични положај и чин: ustaša
Посљедње боравиште: nepoznato
Остали лични подаци: _____

Жртве злочина (оштећеници):
(са личним подацима)

1. Babic Marko, Vel. Polje, Poljska, ubistvo, Inv. br. 7466/42 Z.b. 9605
i još 438 žrtava, navedenih u odluci glavnog krivca Muježić Husina
P. br. 520/5

Кратак опис и квалификација злочина:

Pljačka, paljevine, rušenje, zlostavljanje, uzimanje u taoce, ubistvo
Око 11. новембра 1941. г. он је као усташа учествовао у покретима
Srbe iz општ. Poljske, срез приједор на Земаљску крај Кошара, злостављао
народ, палио, плjaкао и рушио куће.

⁶¹ Досељавање Чеха у Приједор почело је 1884. и трајало је до 1918. године. Досељеници су се настанили у Приједору и околним селима Орловача, Чиркин Поље, Пухарска, Ћела, Гомјеница и Љубија. Први досељеник био је Томаш Јордан из Полешевце, Ухерског Храдишта, Моравска. Први досељеници били су задовољни животним условима, па након њих долази већи број породица, међу којима Једличке и Немрави.

Појединости о злочину:
(Злочинац, мјесто, времје, начин и средства извршења, жртве, штете):
Би је овог италијанског и великом јошорџи Леа на Хендсман П-ма Ја.
јединица Мај Козарка, који је одговорно Мијајсје Кемерија, Гасла, Ли
италијанског војског, међу ишта Венмар Јамбо-обитави.
мисла, јело, епит не баланиста и јо Кемерија купити милеане, који
ли икитином одвојили на Јајединица итимо јабити. акар на јамбо; али
одвад јоква ијилонли била. По икити на Кемерија зловашаји
такода, а Кемер јабити, јабитали ијилли.
и епит не баланиста јабити је акар неба, и зловашаји, бигето и
такоде, ијилли на з јокваји, ијилли, з ијилли оди акар, з и з јабити је
јабити, бигето, з и јабити.

Ја Јамбо Венмар италијанско је ијилли тога, акар је италијанско
и ијилли тил зловашаји јабити јабити, акар је јабити и Кемерија јабити.
Јамбо Јојабити и Кемерија Јојабити јабити и вел. баланиста
јабити од Кемерија Кемерија, јабити и вел. баланиста и Кемерија је з ијилли,
и Кемерија јабити и јабити.

Би одвојила ово Кемерија з зловашаји, јабити, ијилли,
зловашаји, ијилли, и јабити и јабити.

Бига обавиштаја ијилли оди и оди Кемерија Кемерија
F.B. 52/07

Саучесници:

1) <u>Илијазић Ђиница</u>	Р. бр. 530/1
2) Џорџи <u>Јанко</u>	— 1359
3) <u>Јорџи Ђиница</u>	1401

и још го помињу именови, помињени и овалци Илијазић Ђиница
Р. бр. 530/1

Референт *Stilij-Lentovic*
[Signature]
Сарајево, 6. 2. 1946 год.
Секретар, *[Signature]*

Сав. Дир. - Белград ^{14/1}/_{16/16}

Претједник, *[Signature]*

Печат: **ПРОСТАВЉА СЕ ДАВАЊЕ ДОКАЗА**
ОД НАЈВЕЋЕГ СЕДНИШТА СРПСКЕ НАРОДНЕ АРСМИЈЕ

**Одлука о утврђивању злочина окупатора и њихових помагача, Јанко Немрав
(АБиХ, ЗКУЗ, кул. 23, Одлука бр. 1.400)**

Јанко Јордан

Јанко Јордан, син поменутог Лудвига, рођен је 21. маја 1903. године у Доњој Пухарској.⁶³ Свједоци га наводе као учесника у злочинима почињеним 1941. године,⁶⁴ док се у изјавама не помиње у злочинима током 1942. године. Током 1944. године мобилисан је у Пету крајишку бригаду, али је одмах по мобилизацији дезертирао. Ухапшен је на свом имању 1947. године. Суђено му је пред Дивизијским војним судом у Бањој Луци због дезертерства и кажњен је са шеснаест мјесеци затвора. Како је Окружни суд Бања Лука добио закључен спис од војног правосуђа из 1947. године, двије године након што је окривљени изашао из затвора, а како је већ постојала одлука Земаљске комисије из 1946. године, којом је оглашен за ратног злочинца, може се претпоставити да је постојала намјера за подизање оптужнице за ратни злочин, али о томе, нажалост, нема сачуваних доказа. Крио се три године. Током суђења је изјавио да је мобилисан у домобранство 1942. године и да је био на положајима код Љубије свега три и по мјесеца, и онда отишао кући, на имање у Пухарску (вјероватно након ослобођења Приједора и Љубије, маја 1942. године – примј. аут.). Како је сам навео, ту се крио у бункеру, у штали, све до хапшења.⁶⁵ Јанко Јордан прикључио се усташким јединицама и учествовао у њиховим злочинима, а затим је прешао у домобранске јединице. Тек 1944. године мобилисан је у партизанске редове, али ту није провео ни дан, што нас доводи до закључка да је то за њега била неприхватљива опција.

⁶³ МКР Доња Пухарска, стр. 227, ред. бр. 6, 1976. година

⁶⁴ АБиХ, ЗКУЗ, кут. 176, Записник од 1. децембра 1944, инв. бр. 7.468/42. „1941. године када је непријатељ дошао у нашу земљу, по Илиндену ударили су усташе у село убијајући и пљачкајући и отјерали су мог чојека стара 40 година. Међу оним који су га отјерали познала сам Хуску из Пухарске, Јанка Јордана и Јанка Немрава, оба из Пухарске, затим Лудвика Јордана и његовог брата. Отјерали су га у Приједор и убили.” АБиХ, НОО Паланчиште, Записник од 1. децембра 1944, инв. бр. 7.468/60. „1941. г. доласком непријатеља у нашу земљу, исте године по Илиндану, дошле су усташе из Приједора у села испод Козаре. Кад су дошли мојој кући уфатили су мојег брата Микајла, ст. 35. год. отјерали га у Приједор и ту га убили. Међу наведеним усташама препознати су: Јанко Немрава из Гор. Пухарске, Хуско Џаферовић из Гор. Пухарске и Јанко Јордан из Г. Пухарске.”

⁶⁵ АРСБЛ, Окружни суд Бања Лука, предмет бр. 2.267.

ФЕДЕРАЛНА БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЗЕМАЉСКА КОМИСИЈА
за утврђивање злочина окупатора и
њихових помагача

Ф. Број 1399

ОДЛУКА

о утврђивању злочина окупатора и њихових помагача

Злочинац:

Презиме и име: Jordan Janaković Rukavina

Приближна старост: 45

Народност: Хрват

Јединица, званични положај и чин: иста

Последње боравиште: непозн.

Остали лични подаци:

Жртве злочина (оштећеници):

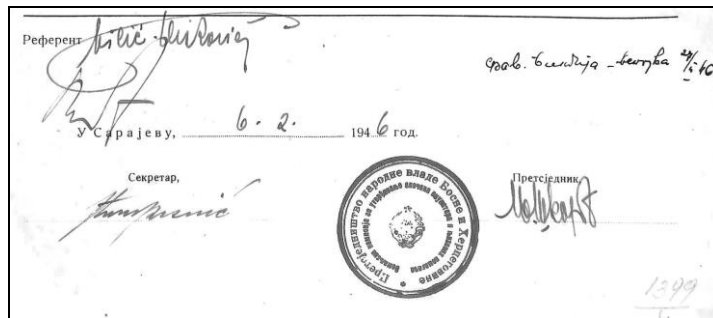
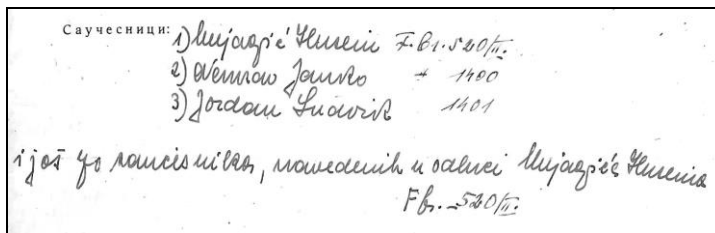
(са личним подацима)

1) Babi Marko, vel. Balanac, Balanaciste, ubistvo. Um. b. 8.460/42
u jbr 4.8.1942. godine, zlostava, nasilje i oduzima imovinu, Fb...

Кратак опис и квалификација злочина:

Враћања, појачања, киднеп, злостављање, укривање и тако, убиство
број 4.8.1942. године је био истака неистоварно и постоји брз и
ожије Баланисте међу ратом на Југославији, мај, 1942. године, злоставља
народ, јули, киднеп, злостављање.

[illegible]

**Одлука о утврђивању злочина окупатора и њихових помагача, Јанко Јордан
(АБиХ, ЗКУЗ, кут. 23, Одлука бр. 1399)**

Хусеин Мујагић

Име Хусеина Мујагића веже се за Козарац. У документима Земаљске комисије се помиње као логорник, таборник и усташки милиционар,⁶⁶ који је био организатор и извршилац покоља на Заједницама код Козарца.⁶⁷ Списак злочина за које је Земаљска комисија

⁶⁶ АБиХ, ЗКУЗ, Одлука о утврђивању злочина окупатора и њихових помагача, Хусеин Мујагић, кут. 11, Одлука бр. 520/II.

⁶⁷ АБиХ, ЗКУЗ, Записник састављен код НОО Козарац, Срез Приједор, Округ Козарац, дана 30. октобра 1944. у кривичном предмету против Хусеина Мујагића и његове разбојничке усташке банде, у мјесецу августу 1941. године, кут. 168, инв. бр. 4.451. „У години 1941. вршено је од стране усташких банди масовно клање Срба по читавој крвавој Павелићевој НДХ, па се и у нашем крају општине Козарац догодио такав неуљудан злочин, гдје је на звјерски начин поклано 350 мирних тежака и грађана из овог краја. Некако око половине мјесеца јула, усташе на челу са злогласним Хусеином Мујагићем, су најприје покупили и позатварале најугледније тежаке и мјештане из нашег краја као таоце, да у случају да који усташа страда, били би сви поубијани. Ту су их држали 15 дана, након чега су их пустили кући. Усташки бандити су знали шта раде. Они су напросто знали све становништво код нас у крају, јер кад су их пустили кући рекли су 'да се не требају бојати, да слободно остану сви код својих кућа, и да им се ником ништа неће десити'. Напротив томе свему десило се нешто сасвим другачије, што нико од нашег народа није могао помислити да ће се приступити томе крволочном убијању. Једнога дана почетком августа 1941., зашле су усташе по околним српским селима и покупили сво људство које су нашли код кућа, и све Србе из Козарца, и отјерали их у један велики мрачни подрум, гдје је стално била вода и гдје су остали 2 дана, док их нису накупили још

утврдила његову одговорност је велик. Из прилога се види да је учествовао и у злочинима у Општини Паланчиште,⁶⁸ што до сада није било познато. Мујагић се више пута нашао пред судом током 1940, 1941. и 1942. године за разне злочине на територији Општине Козарац,⁶⁹ између којих и за убиства на Заједницама, па из једног судског дописа од 6. децембра 1943. сазнајемо да се судски поступак против њега обуставља јер је у лето 1943. године погинуо на територији Козарца од непознатих починитеља.⁷⁰ У вријеме извршења покоља на Заједницама имао је 33 године и, као што се из документа о обустави поступка види, није осуђен за своје злочине. Једина одлука којом се оглашава за злочинца донесена је од стране Земаљске комисије.

350, а може бити и више. Били су пребијани на сваком кораку, док их нису једног поподнева повели на станицу у Козарац по причању живог свједока, који је из читаве ове групе, једини остао жив, спасивши се бјекством, они су ове људе хтјели отјерати некуд даље, али пошто тог трена воза није било, они су ове људе затворили у штале, одакле су њих по 20 изводили и на пољу званом 'Заједнице' на звјерски начин сјекирама поубијали.”
⁶⁸ АБиХ, ЗКУЗ, Одлука о утврђивању злочина окупатора и њихових помагача, Хусеин Мујагић, кут. 11, инв. бр. 520/II.

⁶⁹ АРСБЛ, Окружни суд Бања Лука, кривични списи, 1941. год., инв. бр. кут. 363. Тужба против Херић Мехмеда и Хусеина Мујагића из Козарца, ради злостављања и изнуђивања. „8. свибња ове године, у Козарцу дошли су мени Хасан (из Дубице је) и Деумић Тале из Козаруше, оба усташе – наоружани пушкама, са тробојком Хрватском, те ми саопштили да ме зове у своју канцеларију усташа Мујагић Хусеин из Козарца. Одмах сам се са њима упутио па је изашао пред нас Мујагић Хусеин и наредио да ме воде у апс. Затворен сам био у свињцу бивше жандармеријске станице. Преноћио сам ту до један сат, а онда су дошли пијани Мујагић и Жерић, наоружани и рекли ми: 'Мурате ти си говорио да смо пуцали из пушке и цабице пили.' (...) на то су ме тукли кундацима, ципелама, повалили ме на земљу, газили по мени. Присилили су ме да зинем, уперили пиштољ у мене и гађали ме.” АРСБЛ, Окружни суд Бања Лука, кривични списи 1942. год., инв. бр. кут. 373. Кривична пријава против Мујагић Хусеина: „Мујагић Хусеин, син ум. Сабита, мајке Фатиме, рођ. Софтић, стар 33 год., исламске вјере, рођен, настањен и борави у Калати, Општина Козарац, Срез Приједор, по занимању шофер-посједник, ожењен без дјете, имовног стања врло доброг, до сад судом несудан, а под истрагом се не налази, више пута полицијски кажњаван ради сличних кривичних дјала. Опис чина: дана 12/XII. 1940. год., око 18 сати дошло је до свађе и препирке у пијаном стању између Мујагић Хусеина из Калате и Кахримановић Хасе из 'Броке' из Дера.”

⁷⁰ АРСБЛ, Окружни суд Бања Лука, кривични списи, 1941, инв. бр. кут. 361.

ФЕДЕРАЛНА БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЗЕМАЉСКА КОМИСИЈА
за утврђивање злочина окупатора и
њихових помагача

Ф. Број 520/1
*Проведено у к. рес.
од др. 9221-9686.
направљено кривич.
10.10.46. Мирс.
својеручно.*

ОДЛУКА
о утврђивању злочина окупатора и њихових помагача

Злочинац:
Презиме и име: M U J A G I Ć H U S E I N iz Kozarca
Приближна старост: 48
Народност: M u s l i m a n
Јединица, званични положај и чин: ustaški logornik
Последње боравиште: (Prijedor) - рођини
Остали лични подаци: _____

Жртве злочина (оштећеници):
(са личним подацима) Vidi prilog pod 1 ove odluke

Кратак опис и квалификација злочина:
PLJAČKA, RUŠENJE, PALJEVINA, ZLOSTAVLJANJE, ODVODJENJE, SILOVANJE
UZIMANJE U TAOGE, UPISTVA.

Као усташки логорник у Приједору он је лјети 1941 год.
хрпао и узимао у ноће Србе из општ. Паланчиште, срез Приједор, а
око Илинана 1941 год. он је организовао страшни покољ Срба из
те општине на Заједници крај Козарца, у ком је и сам учествовао.
Туда су многа српска имања попалјена, куће opljačkane и порушене,
становници одведени, зlostavlјани и побијени.

Појединости о злочину:

(Злочинац, мјесто, вријеме, начин и средства извршења, жртве, штете):

Odmah iza uspostave N.D.H. pristupio je ustaškom pokretu i postao ustaški logornik u Prijedoru. Čim se je primio te dužnosti, on je otpočeo sa progonima Srba u prijedorskom srezu. Počeo je prvo hapšiti Srbe, koje je kasnije ubijevnjivao kao na pr. Petra Pupavca, Lazu Kondića i Bogdana Sarajlića iz opšt. Pаланчиште i konačno pustio. Neke je odjednom ubio kao na pr. Lazu Kondića, koje je na Ilindan ubio pokraj njegove kuće. Druge je opet uzimao u taoce i nakon nekoliko dana puštao ih kući, a neke ubio kasnije. Čim je taoca pustio kući, postao je po selima svoje ustaše da govore narodu, neka ne biježi, već da ostanu kod kuće, jer se nikome neće ništa desiti. Samo par dana iza toga organizovao je međjutim strašni pokolj Srba na Zajednici kraj Kozarca, koji je izvršen na Ilindan 1941 godine.

Već nekoliko dana ranije, a i na sam Ilindan razili su se ustaše prijedorskog logora po selima opšt. Pаланчиште hodali su od kuće do kuće i kupili muškarce. Odvodili su ih na Zajednicu i pobili noževima i sjekirama. Odvodili su i bolesne i stare, pa čak i invalide, kao na pr. bolesnog Djurdja Končara i njegovog sina Miloša, koji je bio teški invalid ili 80 godišnjeg Stevana Pupavca. Neke žrtve čak nisu vodili na Zajednicu, već su ih pobili odmah pokraj njihovih kuća. Ako to nekim kućama nisu našli muškarce kod kuće, zlostavljali su ukućane, kao na pr. staru Savu Kundić, koju su prvo premlatili a onda ubijali u njezine kuće. Imanja nesretnih žrtava oni su palili, rušili i pljačkali.

U opštini Pаланчиште srušili su među ostalim držav. lutersku školu i gradnju Nabavilačke zadruge iz G. Zelovca, zapalili staru osnovnu školu, pravoslavnu crkvu, stan pravoslavnog sveštenika, pljačkali gradnju za novu osnovnu školu. Osim toga je pobijeno 126 lica, 55 zlostavljano, u taoca uzeto 6, izvršena su 2 pokušaja ubistva, 2 lica su odvedena, izvršeno je jedno silovanje i to nad 20 godišnjom Marijom Kajtaz iz Jaruga, koerkom Dragutina Kajtaza. Nju je silovao Atif Hušić, a Huska Grub i Milan Spejzar čuvali su za to vrijeme stražu. Osim toga spaljeno je ukupno 215 zgrada, 6 je srušeno, 311 opljačkano.

Ukupna šteta iznosi 8,764.790 dinara.

Za samoga Mujagića, koji je organizovao taj čitavi pokolj, ustanovljeno je osim toga još, da je onih dana i to pred sam pokolj po ustašama zvao sebi Petra Pupavca iz Jaruga. Kad je Pupavac došao njemu, on ga je napao, da sa njegove kuće pucaju četnici i htio ga zatvoriti. Onda je od njega tražio 3,000 dinara da ga pusti kući. To mu nije bilo dovoljno, pa je kasnije preko Hajdara Sušića zatražio još kola drva, koja je dobio kao i onih 3,000 dinara.

Isto tako je dao dovesti Lazu Kondića iz Jaruga i onda tražio da njega 5,000 dinara da ga pusti. Dan po Ilindanskom pokolju je međjutim doveo 50-60 ustaša kući Laze Kondića, istjerao Lazinu ženu Smilju i majku Savu, koju su ustaše odmah počeli tući. Tražili su od nje da im pokaže blago, i kad je to učinila, oni su je nedaleko kuće ubili. Istoga dana su sačekali ustaše pod komandom Mujagića Lazu Kondića, koji se je vraćao iz Prijedora i blizu kuće ubili njega i Voju Mundića. Među tim ustašama bili su osim Mujagića još Jozo Šumaker, Mustafa Mekić i Salko Mujkanović. Ovaj zadnji je žrtvama čak skinuo odjeću osim rublja.

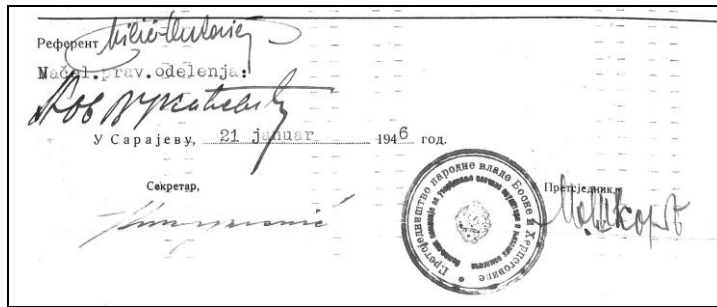
U to vrijeme je Mujagić s dvojicom žandara dolezio kući Milice Končar iz G. Garevaca i odveo njezinog sina Končara Petra, koji je naći Ilindana ubijen u Kozarcu.

Osim toga je na cesti zajedno sa s Mehmedom Zerićem uhapsio Sarajlića Bogdana iz G. Garevaca i tražio od njega 3,000 dinara da ga pusti. On sam je tih dana u Kozarcu ubio luteru Jovu Erara, koji je bio uhapsen kao taoc i s njime još 5 nepoznatih taoca.

On odgovara kao ~~organizator~~ organizator, glavni inicijator, i počinio je za te zločine pljačke, paljevine, rušenja, zlostavljanja, silovanja, odvođenja, uzimanja u taoca i ubistava.

Напомена:

*Ustanovljeno je da je navodni
zločinac Mujagić počinio*

Одлука о утврђивању злочина окупатора и њихових помагача, Хусеин Мујађић (АБих, ЗКУЗ, кут. 11, Одлука бр. 520/II)

Сви наведени документи су одлуке Земаљске комисије за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача⁷¹ и не треба их мијешати са оптужницама, јер ове комисије нису имале ингеренцију да подижу оптужнице. Њихова сврха била је сакупљање доказа преко мреже локалних органа (комисија, референата, сакупљача доказа), на основу којих би тужилаштво подизало оптужнице. Комисије су саслушавале свједоке и осумњичене, али та саслушања нису имала карактер редовних судских процеса. По доношењу одлуке у вези са појединим извршиоцима злочина, одлука је упућивана јавном тужиоцу, који је покретао поступак пред надлежним судом. Судови су даље, на основу својих механизма дјеловања, утврђивали одговорност лица за која постоји одлука Земаљске комисије. Како ни за једног од наведених злочинаца, ни у архиву БиХ, гдје се, поред одлука Земаљске комисије, налази и фонд пресуда, ни у Архиву Републике Српске, у фонду Окружни суд Бања Лука, у документима не постоје трагови о подизању оптужнице, остаје непознато да ли им је суђено за ратне злочине.

Једини починиоци злочина против којих је подигнута оптужница и којима је било суђено су Хусеин Хергић и Сафет Суљић.

Хусеин Хергић

„Husein Hergić, sin Hasanov, starosti 22 godine, uhapšen je 3. 8. 1945. godine.

Presudom od 18. januara 1947. godine, na osnovu Zakona o krivičnim djelima protiv naroda i države osuđen je na 8 (osam) godina lišenja slobode sa

⁷¹ На Другом засједању АВНОЈ-а у Јајцу, новембра 1943. године, формирана је Државна комисија за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача, која је у свом саставу имала и земаљске комисије појединих република. Ове комисије биле су активне до 1948. године.

prinudnim radom, te gubitak političkih i pojedinih građanskih prava, sa trajanjem od 3 godine po izdržanoj kazni.

Optužen je za djela:

1. Što je 1941., stupio u ustaške vojne formacije u kojima je ostao duže vrijeme – dakle u vrijeme rata i neprijateljske okupacije stupio u naoružane vojničke formacije sastavljene od jugoslovenskih državljana u cilju pomaganja neprijatelju i zajedničke borbe sa njim protiv svoje otadžbine.

2. Što je u godini 1942., prilikom kozarske ofanzive učestvovao u akciji protiv sela Palančište, kojom prilikom je selo popaljeno i nekoliko desetina ljudi pobijeno, dakle pod istim uslovima kao pod 1. učestvovao u ubistvu stanovnika Jugoslavije, pljački i paljenju njihove imovine.

3. Što je u godini 1943., bio na vježbi u Njemačkoj 7. m.j. i po povratku učestvovao protiv NOV-e, sve dok nije radi neke krivice od Njemaca zatvoren.

Nasuprot ovome oslobađa se optužbe:

Da je u 1941. godini, nakon kratkog vremena po Ilindanu, u društvu sa Cepić Alijom i sa desetak domobrana ili ustaša učestvovao u ubistvima familija Pere Baškota, Marka Munjize, Stevana, Dušana, Nikole i Mlađe Munjize, te Dragoje i Pave Došen, svi iz Brežičana”.⁷²

У образложењу ове судске одлуке наведено је да је суд саслушао многобројне свједоке, међу којима Живка Тубина, Љубу Башкот и Хасана Хоџића, и да није стекао увјерење да је крив за наведена дјела убиства,⁷³ иако се међу свједоцима налази и изјава Стевана Дошена, који тврди да је „својим очима” видео Хергића како пуца и убија људе.

Сафет Суљић

У исказу датом у канцеларији ОЗНЕ 18. октобра 1945. године наводи да је маја мјесеца 1941. године његов отац Хасан Суљић, за кога каже да је усташа кољач, добио пушку и да је имао задатак да брани село од партизана, а да су заједно учествовали у свим акцијама против партизана. Два мјесеца након овога услиједила је њемачка акција на Паланчиште у којој је и лично учествовао. Изјавио је да је запалио кућу Живка Маџара из Јеловца, затим Душана Радића и Миливоја Торбице, а заједно са оцем и двадесет кућа у Волару. По сопственом признању, у акције је ишао са Хуском Џаферовићем, Мехом Мешаљом, Мехом Куртовићем, Абидом Куртовићем, Пепином Крочом и Ивицом Главичаром, за које такође наглашава да су били кољачи.⁷⁴ На основу ове изјаве Војно тужилаштво Штаба XI удар-

⁷² АРСБЛ, Окружни суд Бања Лука, Ко 1.061/46–9.

⁷³ Исто

⁷⁴ АРСБЛ, Окружни суд Бања Лука, Ко 1.137/46–57. „За vrijeme kapitulacije bio sam kod kuće, gdje me je ona zatekla. Маја мјесеца 1941. г. добио је мој отац пушку од NDH, у namjeri

не дивизије ЈА,⁷⁵ у којој се тада налазио као борац Пекарско-месарске чете, донијело је одлуку о стављању у притвор Сафета Суљића. Међутим, у исказу пред Војним тужилаштвом од 8. децембра исте године повукао је све речено, бранећи се да је прву изјаву дао под батинама и пријетњом. Окружни суд у Бањој Луци га је 13. септембра 1946. године ослободио свих оптужби. На судском претресу бранио се тврдећи да је током 1941. и 1942. године био у служби код Михајла Јордана и да није припадао никаквим војним формацијама, већ да је све вријеме чувао стоку код Јордана, те да су га Нијемци ухапсили 1943. године и мобилисали у „Тигар” дивизију, из које је побјегао у домобране. Ту је остао до ослобођења и тек тада ступио у ЈА. Овај његов исказ потврдили су Јордан Михајло, Мустафа Џафић и Хусеин Хергић, „чијим исказима је овај суд поклонио пуну вјеру и на темељу истих стекао пуно увјерење да оптужени није учествовао нити у једном дјелу које му се ставља на терет”.⁷⁶

Ослањајући се на изјаве свједока, које нам о дешавањима током 1941. године доносе обиље информација које досад нису објављене, сазнајемо не само имена починилаца злочина, већ на основу њих можемо да направимо одличну компарацију односа усташке власти према српском становништву и муслиманском или хрватском. Док се муслимански и хрватски становници у највећем броју случајева жале на плачку од стране

da brani selo od partizana. Onda kad nije on odlazio na stražu i mi smo čuvali, kod opštine – kod dućana u Puharskoj. (...) Ovih 20 metaka upotrebio sam u Jelovcu protiv partizana, a bombe sam upotrebio na Prijedoru, kad je bio napad na Prijedor, jer su partizani jurišali i morao sam ih upotrebiti. To su bila 2 ranjena partizana. Bili su ranjeni u noge. Jedan nije mogao da se izvuče, a koga sam ja ranio potvrdio je ovaj moj iskaz. Ja sam ga onda onako ranjenog udario 2 puta kundakom, a Uska Džaferović koji se sada nalazi u Sarajevu u VIII. radnom bataljonu, ubio ga je. (...) Moj otac koljač ustaša i ja, učestvovali smo u svim borbama vođenim protiv partizana. Njemci pred nama, a nas oko 20 išlo je pozadi njih i vršili otimačinu, npr. u Simatovićima uzeo sam pšenicu, čija se porodica sklonila kod partizana u Kozaru, rakiju, stoku, i sve što su imali, kao kola, konje, sve što je valjalo za nas, tako da smo ih ostavili opustošene, dok na kraju nije Uska sve kuće popalio u zajednici samnom. (...) Mogu reći da sam išao sa Uskom Džaferović, Mešalj Mehom, Mehom Kurtović, Abid Kurtović, Petin Krčaga (Pepin Kroča – primj. aut.), Ivica Glavičar, sve koljači. Po njihovom nagovoru i ja sam sa njima pljačкао, istraživao sam budakom skrivene bunkere, kao i bunkere sa hranom kod civila. Opljačkali smo mnoge civilne kuće i uzeli 60.000 dinara. (...) Sprovodio sam i civile za opštinu, kao i žito, odjela, rakiju i dr. Jednoga civila u Palančištu gola, koji je bio privezan za konja, vučen po selu, udario sam ga putem toljagom. On je na kraju udavljen. Inače poznato mi je da je Tjelesni zdrug poklao 1500 žena i djece. Ja u tome nisam učestvovao. 24 civila što su pobijena u Krasujevu gaju koje su pobili 1941. g. Uska, Ivica Glavoček i Pepin Kreće. Ja ni u tome nisam učestvovao.”

⁷⁵ Југословенска народна армија (ЈНА), оружана сила Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, настала 1. марта 1945. године реорганизацијом Народноослободилачке војске и партизанских одреда Југославије у Југословенску армију (ЈА). Од 1951. године носи назив Југословенска народна армија.

⁷⁶ АРСБЛ, Окружни суд Бања Лука, Ко 1.137/46–57.

усташа, домобрана и Нијемаца, у изјавама датим од стране Срба наводе се убиства дјеце, мужева, очева, мајки..., док се материјални губици налазе у другом плану.

ПОКОЉ У ПАЛАНЧИШТУ ОКТОБРА 1942. ГОДИНЕ

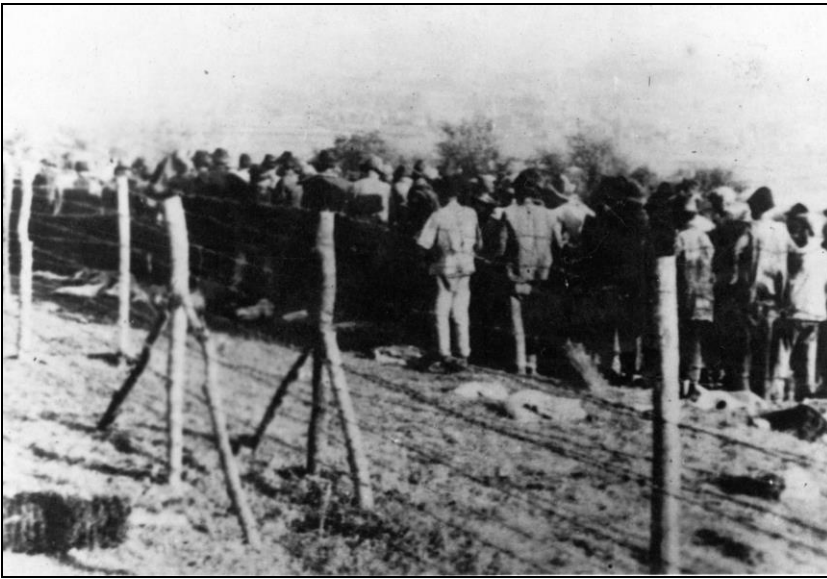
Као што је у претходном поглављу напоменуто, од успостављања усташке власти у Приједору усташе скоро сваког мјесеца упадају у српска села и врше злочине. Оваква ситуација наставила се и током 1942. године, коју је обиљежила велика офанзива у љето 1942. године⁷⁷ или, у случају Паланчишта, офанзива у јесен 1942. године. О догађајима током прве половине ове године сачуван је мањи број докумената, мада се из њих види да се комунисти и даље налазе у Паланчишту и да и даље воде борбу са усташама. Како се у једном усташком извјештају наводи, 13. јануара група комуниста напала је и запалила општинску зграду у Паланчишту. Том приликом одвели су једног оружника,⁷⁸ свукли га и пустили на слободу.⁷⁹ Претходна искуства са усташама и њихови редовни упади у село нагјерали су становнике села да још 1941. године изграде склоништа у Козари, у која су бјежали приликом сваког напада. Управо то им је помогло да током офанзиве у љето 1942. године, током које је највећи број цивила са територије Козаре и Поткозарја заробљен и одведен у логоре, убијен на лицу мјеста током претреса Козаре или страдао од глади и жеђи, избјегну велике губитке. Током ове офанзиве народ из околних села склањао се у њему најближе дијелове Козаре. Становници ових села скривали су се у долини Мљечанице, дуж рјечице Грачанице, у шумама Маслиног баира и Виса. Након завршетка офанзиве њемачко-усташке снаге извршиле су детаљан претрес терена Козаре. Пронађено и заробљено становништво одведено је у логоре. Они који су пронађени у поменутиим збјеговима одведени су прво у импровизовани логор у засеоку Влачине, гдје су на киши и невремену провели три дана, а одатле су одведени у логор у Приједору. У логору се нашао велики број људи, гладних, жедних и без икаквих хигијенских услова. Због тога су се појавиле разне заразне болести, што је утицало на то да усташе дио заробљеника пусте кућама. Том приликом становници села испод Козаре упозорени су да се не смију враћати кућама. Немајући куд, становници Јеловца и Паланчишта ипак се враћају кућама.⁸⁰

⁷⁷ Офанзива „Западна Босна” трајала је од 10. јуна до 18. јула 1942. године.

⁷⁸ Припадник полицијских снага организованих на војни начин. Оружници су имали задатак да одржавају јавни ред и мир.

⁷⁹ Архива Меморијалног музеја на Мраковици, Уредовна забиљешка од 16. јануара 1942. године, Ф10/76.

⁸⁰ М. Љубичић, „Покољ у селима Јеловац и Паланчиште кроз документа и свједочења преживјелих”, 88–99.

Домобрани спроводе народ са Козаре у логор у Приједору 1942.
(ЈУСП Доња Градина, ЗФ-10.445-2/89)

Из Извјештаја генерала Фридриха Штала од 18. јула 1942. године види се да су Нијемци ову офанзиву, која је за циљ имала уништење партизанских снага на Козари, сматрали успјешном.

„Današnjim danom završen je pothvat na području Kozare i Prosare. Uspjeh je bio veliki, neprijatelj je uništen, odnosno zarobljen, a cjelokupno stanovništvo iseljeno, te je time sprovedeno temeljno čišćenje prostora.”⁸¹

Убрзо се показало да ситуација на терену није у потпуности одговарала Извјештају. Дио бораца, који се за вријеме „чишћења” терена склонио по Козари, почео се окупљати и већ око 17. јула окупило се око 300 бораца. Знатан дио бораца окупио се изнад Моштанице, око Медњака и на Маслином баиру. О поновном прикупљању партизана на Козари сазнајемо из Извјештаја од 20. августа 1942. године.

„Dne 20. kolovoza ove godine posada B. Dubice i Pucara (10 km si. od B. Dubice) vršile su akciju čišćenja sela oko Elezovače, Maglaja и Kotureva. Tom prilikom došlo je do sukoba sa jednom grupom partizana na Mednjaku. Ovom prilikom jedan partizan je zarobljen, jedan ranjen. Kod ubijenog partizana nađena su tri pisma, čiji se prepisi prilažu. Iz podataka u pismima se vidi:

a) da se partizani u skupinama nalaze u Kozari, reorganizuju i prikupljaju,

b) da pojedinačno dolaze u Prijedor, gdje kupuju so i duhan,

⁸¹ Зборник докумената и података о Народноослободилачком рату народа Југославије, том IV, књ. VI, Београд: Војноисторијски институт, 1953, 112.

с) да се сједиште ове групе налази negdje у близини Паланчишта (4 km сјеверно од Приједора).

По подацима усташког бојника Devčića, има у селу Božićima и Maslin Bairu око 80 партизана.⁸²

Даље се наводи да је овај здруг⁸³ учинио све потребно да се партизанске групе пронађу и униште, као и да се похватају њихови јатаци. По извјештајима од 26. и 31. августа види се да су претрес терена око Маслиног баира и Јеловца вршиле њемачке јединице.

Овом приликом убијени су у Великом Паланчишту Нико и Стоја Ритан, Миле Вилић, Јово Трубарац, Стево Рајлић и његова жена Дара Бановић и њених шесторо дјеце, затим Драгиња Стевић, која је запаљена заједно са својом кућом.

Прикупљене и реорганизоване партизанске јединице⁸⁴ током септембра и почетком октобра настављају са акцијама, што потврђује и *Izvjestaj o obćem stanju i prilikama u Priedoru*:

„Banja Luka, 5. listopada 1942. – Veliki Župan Velike župe Sana i Luka Dr. Dragan pl. Hadrović posjetio je u subotu 4. listopada, u pratnji podžupana Ahmeda Krupića i izvjestitelja za promidžbu Velike župe Sana i Luka Alimuhameda Hadžiefendića grad Priedor i mjesto Kozarac. Donosimo ovdje pismenih bilješki sa tog puta: (...) Zapovjednik posade Zapad, boјnik ..., koji ima sјedište u Priedoru, izјavljuje, da su partizani aktivni na mnogim mјestima, da vrše napadaje na Svodnu, Volinju, Dobrljin, Brežićane i druga mјesta na njegovom odsjeku. Dne 3. listopada, bio je izvrшен napadaj na Svodnu u jaćini od 50 ljudi., što je važno radi toga da se vidi, kako partizani nisu ovdje potpuno унишени, како је то изгледало poslie завршетка операције на Kozari. Такође је исти дан извршен napadaj на Volinju и Dobrljin са snagama које се нису могле оцијенити. Он особно подноси извјештај заповједништву 714. нјемачке дивизије, будући да више нема Fuhrungstaba, а такође исти извјештај доставља и generalу Brozovićу. (...) Bos. Novi такође је угрожен. Partizani се групишу у непосредној близини. У Kozari се цени њихова снага на преко 2 баталјона. Tamo се налази и познати Bosančić, заповједник II. ударне brigade, као и 'Šoša', који је сад њихов врховник заповједник на овом подручју, а који је своједобно ушао на челу партизана

⁸² Архива Меморијалног музеја на Мраковици, Извјештај Жупске редарствене области Бања Лука од 20. августа 1942, Ф20/7.

⁸³ Привремена или стална војна јединица усташке или домобранске војске, у чијем саставу се могло налазити неколико бојни, сатнија или пуковнија.

⁸⁴ „Ali i u ovako teškoј situaciji, sigurno najtežој ratnoj godini на Kozari, otpor neprijatelju nije prestao, već је nastavljen. Preživјeli borci Drugог крајишког народноослободилачког партизанског одреда 'Mladen Stojanović' brzo су се сврстали у своје јединице и отпочели са оружаним акцијамa. Већ 22. septembra 1942. године, Odred је prerastaо u Brigadu. Kozara је dobila своју Petу крајишку (kozарску) народноослободилачку партизанску brigadu”. Dragutin Ćurguz, Milorad Vignjević, *Drugi крајишки народноослободилачки партизански (kozарски) одред „Mladen Srojano-viћ”*, Приједор: Nacionalni park Kozara, 1982, 807.

u Priedor, te koji dobro poznaje ove predjele. On se je uspio probiti sa Grmeča, kamo je poslie pada Priedora pobjegao, te sa svojim ljudima organizira ponovo u Kozari skrovišta. Uz njega se nalazi i neki Šiljegović, koji također zapovjeda jednim odredom spomenute brigade.”⁸⁵

Формирање нових снага на Козари навело је њемачку команду да у октобру организује нову офанзиву на Козару.

Како је темељна реконструкција догађаја током три дана покоља у наведеним селима већ урађена и објављена у поменутом тексту, овом приликом биће преузети дијелови тог рада, допуњени новим истраживањима и сазнањима.

У првом реду неопходно је било ријешити питање учешћа у покољу бојне „Девчић”, односно њено поистовјеђивање са VIII усташком дјелатном бојном, као и питање заповједника ових бојни (батаљона). Иако се у усташким извјештајима директни извршиоци покоља наводе именом и презименом, то су једини подаци који су познати о овим злочинцима. Стога ће овом приликом о некима од њих, за које је било могуће пронаћи податке, бити више речено.

Осма усташка дјелатна бојна, са сједиштем у Бањој Луци, бројала је 700 људи. У историјским изворима се први пут помиње крајем 1941. године, када је са цијелим својим људством учествовала у обезбјеђењу рудника Љубија.⁸⁶ Касније су њени дијелови, сатније, распоређивани по потреби, најчешће као испомоћ у појединим акцијама. У извјештајима се наводи 1. сатнија ове бојне, која се до средине маја налазила у Челинцу, када је враћена у Бању Луку и распоређена као осигурање западног одсјека на Лаушу.⁸⁷ Читава бојна, под називом 8. усташка бојна, наводи се и у саставу групе „Западна Босна” приликом офанзиве на Козару јуна–јула 1942. године,⁸⁸ а затим, опет под именом 8. усташка бојна, у Извјештају Бањалучког здруга за новембар исте године, када учествује у акцији на подручју Ивањске (20 км јз. од Приједора).⁸⁹ У истом извјештају за другу половину

⁸⁵ Архива Меморијалог музеја на Мраковици, „Izvjestaj o obćem stanju i prilikama u Priedoru”, Ф 18/1.

⁸⁶ D. Ćurguz, M. Vignjević, *Drugi krajiški narodnooslobodilački partizanski (kozarski) odred „Mladen Srojanović”*, 265. Zadatak landesšicen bataljona, prema naređenju, bio je „obezbjedjenje eksploatacije rude željeza i saobraćaja na pruži Prijedor–Ljubija”. Zajedno sa njemačkim landesšicen bataljonom rudnik Ljubiju je obezbjeđivala i „8. ustaška bojna jačine 700 ustaša, tako da je krajem 1941. godine u Ljubiji bilo 1.500 Nijemaca i ustaša”.

⁸⁷ Архива Меморијалног музеја на Мраковици, Izvjestaj Banjalučkog zdруга, Опća bojna relacija za svibanj 1942, Ф20/124.

⁸⁸ D. Ćurguz, M. Vignjević, *nav. djelo*, 640.

⁸⁹ Архива Меморијалног музеја на Мраковици, Izvjestaj Banjalučkog zdруга, Опća bojna relacija za studeni 1942, Ф20/168. „1. do 8. studenog 1942. g. U ovom vremenu izvođena je akcija u području Ovanjske (Ивањска – примј. аут.), 20 km. j. z. od Prijedora, a pod zapovjedništvom njemačke 714. pješačke divizije. Od postrojbi ovog zdруга su u ovoj akciji učestvovalе

новембра, наводи се 3. сат ове бојне, у борбама око рудника Љубија,⁹⁰ док се 4. сат налази у Јастребарском.⁹¹ Ни у једном од наведених докумената ова бојна се на назива Бојна „Девчић“, док остале бојне носе називе по својим заповједницима, нпр. бојне „Шимић“ или „Шнур“.⁹² Такође, ни у документима ни у литератури се не наводи име заповједника бојне. Прво сазнање о заповједнику бојне налазимо у извјештајима о покољу у Паланчишту, које као заповједник VIII усташке дјелатне бојне потписује усташки сатник Чепле.⁹³

Даље, Бојна „Девчић“ наводи се у Извјештају Бањалучког здруга од 14. августа 1942. године, у ком се помиње у борбама са партизанима у рејону Јеловца, 25. и 26. августа, под називом Усташка бојна „Девчић“,⁹⁴ а овај назив се користи и у Заповијести за уређење позадинског подручја „Сјевер“, у чији састав улази и Бојна „Девчић“.⁹⁵ Објашњење о овој бојни налазимо у раду „Ustaški pukovnik i general Tomislav Sertić“.⁹⁶

„U proljeće 1942., provedena je akcija na Kozari, koja je projektovana kod maršala Kvaternika bez mog prisustvovanja.

U toj akciji učestvovala je jedna (improvizovana) bojna: dvije slabe satnije iz Banja Luke i jedna iz PTS-a (Поглавниковог тјелесног сдруга – примј. аут.). Sjećam se da je tom bojnom zapovijedaо ustaški satnik Kruno Devčić.“⁹⁷

Као што се види, Бојна „Девчић“ је импровизована бојна, а Сертић открива и име њеног заповједника. Девчићева бојна била је стационирана у

sve raspoložive snage i to: 10. пјешачка pukovnija, 1. jurišna bojna, 1. bojna 1. Пјешачке pukovnije, (...) 8. и 18. Ustaška bojna”.

⁹⁰ Исто. „19. studenog 1942. g. postav jugozapad: partizani su produžili napad na djelove 1. sata 18. i 3. sata 8. Ustaške bojne na k. 345 (6 km j. z. od Ljubije Rudnika). Kako se ova dva sata nisu mogla održati na postavu pred brojno mnogo jačim neprijateljem, povukli su se na crtу: k. 429 – k. 432 (1. km j. od Ljubije Rudnika).”

⁹¹ Исто

⁹² Архива Меморијалног музеја на Мраковици, Заповједништво I. Gorskog здруга; Предмет: Опћа бојна relacija ovog здруга за мјесец lipanj 1942. g. „Treća kombinovana bojna pukovnika Šimić Rudolfa. Dne 19. IV. Bojna je formirana u Dubici u 2 sata i ista je krenula iz Dubice i zatvorila pravac na crtи: Mičin grob, gdje je zanočila do ujutru.” (...) u 13 sati bojna je pojačana bojnom podpukovnika Šnura”.

⁹³ Архива Меморијалног музеја на Мраковици, Извјештај од 6. новембра 1942, Ф6/227.

⁹⁴ *Zbornik dokumenata i podataka o Narodnooslobodilačkom ratu naroda Jugoslavije*, том XII, knj. II, Beograd: Vojnoistorijski institut, 1976, dok. 112, 571.

⁹⁵ D. Čurguz, M. Vignjević, *nav. djelo*, 781. „Zapovijest za formiranje pozadinskog područja 'Sjever'. Prema ovoj zapovijesti formirana je komanda Pozadinskog područja 'Sjever' u čijem sastavu su angažovane jedinice: (...) Bataljon 'Princ Eugen' formiran od pripadnika njemačke nacionalnosti – folksdojčera. Štab, konjički vod i 1. četa (Orahova), 1. četa 'Princ Eugen' (Azap-sko brdo), 1. četa 'Princ Eugen' (Bukovac), 1. četa pripremnog folksdojčerskog bataljona (Dragelji), Ustaški bataljon 'Devčić' (Patria–Golje u predjelu Visa).”

⁹⁶ Mario Jareb, „Ustaški pukovnik i general Tomislav Sertić”, *Časopis za suvremenu povijest*, Vol. 32, No. 2, 2000, 307.

⁹⁷ Исто

Јеловцу, док се 2. сатнија 8. усташке бојне, која је извршила покољ у Паланчишту, налазила у Приједору, што потврђује Извјештај о разоружању 2. сата 8. усташке бојне од 5. новембра 1942. године, у ком се наводи:

„2. sat se nalazio na položajima na podnožju Kozare, kod sela Palančišta od kako su se svršile borbe na Kozari u kojima je također sudjelovao sa čitavom bojnom... 25. 10. na večer 2. sat se vratio u svoje nastambe u Priedoru... Tek 27. 10. izvješten je o tom događaju zapovjednik bojne Čepce i ne službeno, već od jednog pripadnika 2. sata, koji je uspio pobjeći.”⁹⁸

Из овога видимо да 2. сатнија није била у саставу Девчићеве импровизоване бојне, с обзиром на то да се након покоља враћа у своје сједиште у Приједор, да је учествовала у борбама за вријеме офанзиве на Козару са читавом 8. бојном и да се одбјегли припадник 2. сатније обраћа Чеплеу као заповједнику бојне.

Ово не значи да Бојна „Девчић” није учествовала у злочинима, већ да су покољ у октобру извршили припадници 2. сата 8. усташке бојне, док се злочини у Јеловцу, за вријеме офанзиве на Козару љета 1942. године, могу везати за бојну „Девчић”, с обзиром на то да се она, према подацима из Извјештаја од 14. августа 1942. године, ту налазила: „26. jula 1942. godine, ovoga dana napala je jedna grupa partizana ustašku bojnu 'Devčić' koja se nalazila na položaju Patria–Golje (10 km sjeverno od Priedora) i odbacila je istu do sela D. Jelovac (4 km zapadnije).”⁹⁹

Сљедећу дилему у вези са Бојном „Девчић” представља питање заповједника, односно да ли је ријеч о Ивану Девчићу (Пивцу) или о Круни Девчићу, како наводи Сертић. Иван и Круно Девчић, заједно са братом Стипом, једни су од првих усташа у емиграцији и учесници су Велебитског устанка 1932. године, као и њихове сестре Зорка и Даница и мајка Манда, које су носиле храну устаницима. У различитим текстовима у литератури, на интернет страницама, групама и сајтовима објављени су различити подаци. Према М. Јаребу, ова бојна веже се за Круну Девчића, (такав податак налазимо и на веб страници),¹⁰⁰ који још наводи да је одликован Колајном за храброст поглавника Анте Павелића трећег степена „за исказану храброст у борбама на Козари”. Међутим, М. Ручнов у књизи „Зашто Јасеновац” наводи да је Пивац са својом бојном остао по злу запамћен због почињених злочина над цивилима у Кнешпољу у току њемачко-усташког напада на Козару у љето 1942. године, и да један официр Гестапоа оптужује усташе због злодјела над Србима босанскодубичког краја, наводећи и документ који користи (VII, а. NDH, к. 114 с, f. 1, dok. 43).¹⁰¹ У књизи се

⁹⁸ Архива Меморијалног музеја на Мраковици, Извјешће о разоружању 2. сата 8. усташке бојне у Priedoru, Ф18/67.

⁹⁹ D. Čurguz, M. Vignjević, *nav. djelo*, 777.

¹⁰⁰ <www. people.mail2me.com.au>. Приступљено: 16. 11. 2020.

¹⁰¹ Marko Ručnov, *Zašto Jasenovac*, Beograd: IKP „Nikola Pašić”, 2011, 278.

још наводи: „Истина, у окршају са борцима Жарка Згоњанина и Лазара Бањца, Девчићева бојна је у свитање 28. јула 1942. потпуно разбијена на Патрији.”¹⁰²

Иако је тешко утврдити који од двојице браће је био заповједник Бојне „Девчић”, сигурно је да су обојица били велики крволоци. Иван Девчић је први командант логора Слана и Метајна (за логорисане Српкиње и Јеврејке са дјецом), гдје је нељудским поступањем према логорашима показао своју крволочност, док је Крунослав Девчић своју звјерску природу исказао током покоља рањеника у партизанској болници Ступе.¹⁰³ Иако им је карактер био исти, судбина им је била различита. Иван Девчић (Пивац) побјегао је у Аустрију маја 1945. године, а касније је, преко тзв „пацовских канала” монсињора др Драгановића, успио да побјегне у Аргентину,¹⁰⁴ гдје је умро 1974. године. Крунослав Девчић погинуо је у борбама са партизанима при заузимању Лудбрега. Павелић га је посмртно додијелио звање витеза и чин усташког пуковника. У списку погинулих припадника Поглавничког тјелесног здруга¹⁰⁵ забиљежено је да је сахрањен „13. 2. 1944. (Mirogoj ustaško groblje)”.¹⁰⁶ Његова мајка Манда је након сахране изјавила: „Nije mi žao što je poginuo za Hrvatsku, žao mi je što nisam mlađa pa da rodim još deseticu takvih.”¹⁰⁷

Након детаљног разматрања повода за овај покољ и настојања да утврдимо која усташка јединица је извршила покољ и ко је био њен заповједник, битно се осврнути и на историјске изворе о самом покољу. На првом су мјесту, као примарни историјски извор, усташки и њемачки извјештаји о овом догађају, писани непосредно након њега. У овим документима налазимо прецизне податке о томе која је јединица извршила покољ, колико људи је у томе учествовало, њихова имена, као и имена заповједника јединица и сатнија у њеном саставу, све оно што преживјели становници нису могли знати. С друге стране, у свједочењима преживјелих, као секундарном историјском извору, налазимо податке о ситуацији у селу прије покоља, о начину на који се овај догађај одвијао, о локацијама у селу на којима је покољ извршен, о њиховим личним страховима, патњама и свему осталом, о чему документи не дају податке. Оно што је заједничко овим изворима јесу подаци о томе како је покољ текао, у чему се оба извора, иако потичу од различитих страна, од жртве и од целата, у потпуности подударaju.

¹⁰² Исто.

¹⁰³ Покољ је извршен 21. септембра 1943. године.

¹⁰⁴ М. Ručnov, *Zašto Jasenovac*, 278.

¹⁰⁵ Хрватски државни архив (ХДА), Усташка војница (250), књ. I.

¹⁰⁶ Исто

¹⁰⁷ <www.nezavisna-drzava-hrvatska.com> Приступљено: 16. 11. 2020.

Сва сједочења преживјелих, како она узета за ову прилику тако и она раније сакупљена и објављена у литератури,¹⁰⁸ пружају идентичне податке о ситуацији у селу прије самог покоља. Народ који је радио по њивама покупили су есесовци,¹⁰⁹ како наводе преживјели свједоци. Свима је речено да их воде на фотографисање ради добијања пропусница. Сличан податак наводи се и у извјештају Виктора Новака¹¹⁰: „Utvrđeno je da su sve osobe koje su zatečene kod svojih kuća pokupljene sa napomenom da će biti odvedene u sabirni logor.”¹¹¹ Ту су раздвојили жене и дјецу на једну страну, мушкарце на другу. Исти податак наводи и В. Новак: „Pošto su pučanstvo pokupili, roubijali su odvojeno muškarce a odvojeno žene i djecu.”¹¹²

Више детаља о овоме сазнајемо од свједока догађаја.¹¹³ Након што су све сакупили у дворишту Вучковића, жене и дјецу су издвојили и одвели у заселак Вујчиће, у воћњак Љубана Вујчића, а мушкарце су одвели у воћњак Бановића-Матарушића.¹¹⁴ Изјаве садрже детаље покоља који се не наводе у извјештајима.

„Прво су поклани мушкарци. Након тога су групу по групу изводили из дворишта Вучковића и одводили на клање. Из куће су изводили породично мајке са њиховом дјецом. Да напоменем да је вршено породично клање да би што више муке било, да мати гледа како јој кољу дјецу и евентуално да дјеца гледају како им кољу мајку. То је најсвирепији злочин. Клање је вршено на неколико мјеста у селу: Салијевац, Млинчић, Језерине и у кући Вујчића. Горњи дио села, испод Козаре и према Јеловцу, поклан је у Језеринама, ту су сви Бановићи поклани, стотину двадесет и један Бановић за једну ноћ, изузев дјечака, Бановић Милоша, сви Белићи и све Ћиверице, остале двије жене и један Душан Ћиверица, а сви други поклани. Мудринићи сви. Дакле горњи дио дела према Козари и Јеловцу, и Јеловчанашта се затекло ту, а доњи дио села према цести Приједор–Дубица, у Млинчићу и у кући Вучковића.”¹¹⁵

¹⁰⁸ *Козара у Народноослободилачком рату: Записи и сјећања*, књ. 1, Београд: Војноиздавачки завод, 1971; *Козара у Народноослободилачком рату: Записи и сјећања*, књ. 4, Београд: Војноиздавачки завод, 1978; Mirko Pečić, Dragutin Čurguz, *Bitka na Kozari* (predgovor napisao Žarko Zgonjanin), 2. dopunjeno izdanje, Prijedor: Nacionalni park „Kozara”, 1974.

¹⁰⁹ Припадници СС-група, елитних јединица њемачке војске.

¹¹⁰ Оружнички пуковник, Заповједник 3. оружничке пуковније са сједиштем у Бихаћу. Изручен од Енглеза и убијен код Шентвуда (Савинске Алпе).

¹¹¹ Архива Меморијалног музеја на Мраковици, Извјештај од 1. новембра 1942, Ф18/22.

¹¹² Исто

¹¹³ М. Бановић и Д. Бабић. Оба свједока успјела су побјећи искористивши гужву која је настала када се у дворишту Вучковића нашао велики број људи; немајући куда, враћају се кућама, гдје су сутрадан поново пронађени и враћени у двориште Вучковића. Захваљујући срећи и довитљивости, још једном су успјели избјећи клање.

¹¹⁴ Велики број становника Паланчишта носи исто презиме – Бановић, па су ради распознавања имали и додатна презимена и надимке: Матарушићи, Шарићи, Лулаши...

¹¹⁵ Исто

О овом догађају је један њемачки војник обавијестио њемачку команду у Приједору, па је наређена истрага. На лице мјеста упућен је један њемачки часник, а као пратња са њим је био оружнички часник Михељић. Исти податак наводи се у извјештају заповједника Јанеза Михељића.

„Pri dolasku na mjesto zvano 'Brdo' doznali su od jedne žene, da je u noći od 22. do 23. o. mj. od strane ustaša pobijeno sve stanovništvo, iz svih kuća do kojih je doprla vojska, odnosno ustaše, pa je dotični njemački časnik pošao na samo mjesto i tamo ispod pomenutog brda na jednoj njivi, prijavio mu je jedan njemački vojnik, da je tu prošle noći poubijano i zakopano oko 65 žena i djece, a mnogo veći broj muškaraca da je ubijen na drugom mjestu.”¹¹⁶

Усташе вежу жицом похватани народ у Великом Паланчишту и воде на губилиште 1942. године (ЈУСП Доња Градина, ЗФ–10.445–2/90)

По свједочењу преживјелих, ниједан метак за вријеме трајања покоља није испаљен. Због близине Паланчишта и града, гдје су се налазиле њемачке јединице, сваки пуцањ могао се чути у граду, а и на Козари су се још увијек налазили дијелови Пете крајишке бригаде. Ово потврђује извјештај управитеља редарства др Иве Громеса.

„Kotarski predstojnik u Kotorišću ispitivao je šta se dogodilo, te je ustanovio da je njemačka komanda preko svojih vojnika jednu rupu otkopala i iz iste izvadila 65 leševa žena i djece, koji su svi poklani i raznim mukama mučeni, u tijelo im drva zabadana, ženskinjama sise rezane, oči vađene i drugim mukama ih patili. Ni jedno u toj rupi nije ubijeno iz puške nego na ovakav način. Druge rupe Nijemci nisu otkopavali, ali se računa da su pobili 300 osoba.”¹¹⁷

¹¹⁶ Архива Меморијалног музеја на Мраковици, Извјештај од 29. октобра 1942, Ф18/23.

¹¹⁷ Исто

Љупко Микић сјећа се да су се усташе између себе дозивале „Зен-го... Кеко... колико ћемо данас? Кољи док ти рука не утрне!”¹¹⁸

Након што се ова усташка јединица повукла, долазе домаће усташе, комшије, још једном пролазе кроз село и убијају оне који су успјели побјећи први пут. У изјави Миће Бановића помиње се Ивица Главичар, за ког каже да је знао све куће у селу, а сјећа се и да је пронађена породица Мијата Вокића и побијена, као и Јефто Вучичевић и Стеванија Бркић. Наводи и име Јеје Хасанкачара, за ког се каже да је од домаћих усташа једини осуђен.¹¹⁹

Осим овог податка о броју покланих, у њемачким и усташким извјештајима налазимо још података о броју покланих. Ови извјештаји потврђују и тврдњу да је поклано искључиво православно становништво. Ово се види из Извјештаја натпоручника Улишпергера (Ullisperger):

„2. sat 8. ustaške djelatne bojne, radi umorstva preko 250 pravoslavnih, žena i djece (a vjerovatno i preko 500 što još nije tačno utvrđeno), u pozadini njemačkih četa u Palančištu (7. km s. od Prijedora) i pobune razoružan”.¹²⁰

Свједоци наводе исте или и веће бројке. „Паланчиште је прије рата имало 1000 становника, а након рата једва 500. Паланчиште је преполовљено!”¹²¹ По свједочењу Љупка Микића, током читаве 1943. године се причало о покољу. „Причало се четрдесет и треће да је 750 људи поклано. У Језеринама је била катастрофа. То је цифра у коју ја вјерујем.”

Извјештаји писани у новембру показују право лице не само директних извршилаца покоља него и њихових надређених, затим њемачких официра и, на крају, на јасан и недвосмислен начин још једном потврђују однос њемачко-усташке власти према Србима.

Из ових докумената даље видимо да њемачке власти хапсе и затварају припаднике 2. сата, а заповједник ове јединице, поручник Батинић, пуцао је себи у главу с намјером да се убије.

Прве податке о **Оту Чеплеу** налазимо у Извјештају великог жупана Велике жупе Вука др Јакоба Еликера од 21. августа 1941. године, о злочинима усташа над Србима, упућеном министру унутрашњих послова НДХ, у ком наводи да је убијено 11 Срба грађана из Шида, који су стријељани и бачени у Илок. Велики жупан наводи као одговорне за тај злочин, између осталих, и сатника Чеплеа, сматрајући га одговорним и за убиство Срба из

¹¹⁸ Љ. Микић

¹¹⁹ Свједочење М. Бановића и Д. Бабића. У изјавама свједока пред судом, у судским поступцима против Хусеина Хергића и Сафета Суљића, и Хергић и Качар називају се надимком Јејо. Док за Хергића постоји документација о суђењу и пресуда, што је у тексту наведено, за Хусеина Качара она није пронађена.

¹²⁰ Архива Меморијалног музеја на Мраковици, Извјештај од 31. октобра 1942, Ф18/33; Ф18/34.

¹²¹ М. Бабић

Платићева.¹²² У истом извјештају наводи се и да се сатник Чепле мијеша у политичке ствари и да је заједно са још неким често знао инсценирати напад од стране Срба, само да би имали разлога крвнички поступати према Србима.¹²³ У Одлуци Земаљске комисије Ото Чепле наведен је као кривац за злочин у Паланчишту, под бројем 1, док се под бројем 2 налази Ајзенштафел (Eisenstaffel). За Чеплеа се наводи да је усташки сатник, заповједник VIII усташке дјелатне бојне и натпоручник 2. сата VIII усташке дјелатне бојне, а терети се да је бранио извршитеље покоља у Паланчишту и да је наредио покољ. Као наредбодавац покоља наводи се и Ајзенштагел.¹²⁴

Иван Батинић је рођен у селу Опанци код Сплита. Усташкој емиграцији прикључио се већ 1934. године. Из распореда усташа на Липарима 1935. године¹²⁵ види се да је припадао 5. сатнији под заповједништвом Јеролима Катића. Сатнија је бројала шездесет и двојицу усташа, а налазила се у згради број 3, соба 2. Током 1941. године налазио се у Бањој Луци, гдје је у септембру присуствовао свечаном полагању заклетве 19. усташке сатније. Новине „Хрватска Крајина” га наводе као доводника.¹²⁶ Звање поручника имао је током покоља Срба у Мотикама, Шарговцу и Дракулићу фебруара 1942. године, у коме је такође учествовао.¹²⁷ Иако је био припадник ПТС-а,¹²⁸ не налази се на списку погинулих припадника, па његова судбина остаје непозната.

Да овај покушај самоубиства није био изазван осјећањем кривице због убијања дјецe и жена, видимо из Извјештаја промицбеног извјеститеља Болфа:

¹²² Насеље у Србији, Општина Рума у Сремском округу.

¹²³ *Zločini na jugoslovenskim prostorima u Prvom i Drugom svetskom ratu – Zločini Nezavisne Države Hrvatske*, Zbornik dokumenata, том I, knj. 1, Београд: Војноисторијски институт, 1993, док. бр. 227.

¹²⁴ АБХ, ЗКУЗ, Одлуке о утврђивању злочина окупатора и њихових помагача, Ото Чепле, кут. 173, одлука бр. 191/45

¹²⁵ Архива Меморијалног музеја на Мраковици, Распоред усташа на Липарима 1935. године, Ф18/122.

¹²⁶ *Hrvatska Krajina*, год. 1, бр. 59, 7. рујна 1941. „У четвртак 4. рујна у 10.30 сати прије подне, у дворишту Усташког тора у Бања Луци на свећан начин положили су заклетву Усташе 19-те сатније. Овом свећаном чину су присуствовали сатник Милан Шулентић са надпоручником Драгом Вули. Били су присутни заставници Доминик Шутић, Драго Баџор и Марко Мihaljević. Такође су били присутни доводници Иван Батинић и Иван Кивећич”.

¹²⁷ Јожа Хорват, Зденко Штамбуk, *Dokumenti o protunarodnom radu i zločinima jednog dijela katoličkog klera*, Загреб 1946, 172.

¹²⁸ ПТБ – Поглавникова тјелесна бојна једна је од првих усташких јединица, првобитно састављена од усташа повратника из Италије, под заповједником Јеролимом Катићем. Због недовољно добре организованости Катић је смијењен, а за заповједника постављен Анте Мошков, усташки сатник. Укинута је средином 1942. године, када је формиран Поглавников тјелесни сдруг (ПТС). Мошков је имао велики утицај код Павелића и успио је издвојити ПТС од Главног стожера Усташке војнице, чиме ПТС постаје самостална и независна јединица.

„...Ујутру 28. 10. када је поручник Батинић дознао да су она 13-орика одведена у непознатом правцу, те оžалошћен догађајима који су се десили као награда за све жртве и напоре, пуцао је себи у уста са намјером да се убије. На срећу зрно је промашило и изишло је ван крај лијевог уха, те је иако тежко ранјен остао жив. Из његових опроштајних писамa се јасно види да је на тај начин био натјеран због тежког разоçаренја у нјемачку сарадњу и пријатељство и због повриједеног војничког поноса, а не због кривње како су то покушали подметнути Нјемци”.¹²⁹

Након хапшења долази до заоштравања односа између њемацких и усташких војних заповједника. Ужаснут због затварања ових војника, заповједник 8. усташке дјелатне бојне затражио је хитан састанак са потпуковником Фон Веделом, њемацким заповједником у Приједору. Из овог извјештаја се види да починиоци нису разоружани због почињеног покоља, већ због тога што се према њемачком заповједнику, који води акцију, нису односили дисциплиновано и са поштовањем. Даље се сазнаје да је поручник Батинић пребачен у болницу у Загреб, да би му се пружила што боља њега. Исто тако овај извјештај открива имена директних извршилаца покоља: доројник Илија Томић, одликован од Поглавника са два ордена за храброст, војничари чаркари Звонко Мурчић, Никола Римац, Рефик Картол, Дујо Младина, Јуре Брун и Јуре Нујић.¹³⁰

За Илију Томића је тешко утврдити о којем се од двојице усташа истог имена и презимена ради. Први је Илија Томић из Ивањске, код Бање Луке, који је искуство у клању невиних српских жена и дјеце стекао током покоља у Ивањској и околним селима фебруара 1942. године, а који је потицао из фамилије усташа. С обзиром на његово искуство у оваквим злочинима, а и чињеницу да је у истим учествовао и Иван Батинић, не треба искључити могућност да се ради о њему.

¹²⁹ Архива Меморијалног музеја на Мраковици, Извјештај од 8. новембра 1942, Ф18/31.

¹³⁰ Архива Меморијалног музеја на Мраковици, Извјештај од 7. новембра 1942, Ф18/ 62. (...) Najavio sam se odmah po dolasku u Prijedor poboçniku zapovjednika u çinu poruçnika, te mi je isti rekao, da çu biti primljen u 11 sati prije podne, primio me je liçno podpukovnik Fon Wedel u prisutnosti svojeg poboçnika i pitao kakve æelje imam i radi çega sam doøao? Ja sam mu razložio, da sam doputovao sa svojim opskrbnim çasnikom bojne, da preuzmem, kao zapovjednik bojne sluæbeno оруђе, od ustaøke djelatne satnije, koja je po njegovoj zapovjedi razoruæana. Dopukovnik fon Wedel mi je odgovorio, da оруђе sluæbeno mogu preuzeti, te da se isto nalazi u Njemaçkom zapovjedniøtvu mjesta u Prijedoru, i da æe izdati na brzoglasu zapovijed, da mi se preda оруђе i streljivo razoruæanog 2. sata VIII. Ustaøke djelatne bojne. U daljem razgovoru mi je rekao: da nije razoruæao ustaøku satniju zbog pokolja kod Palançiøta, veçju je razoruæao zbog toga øto je sat poçeo gundati i da se nije stegovno ponaøao prema njemu, kao njemaçkom zapovjedniku koji u tom djelu vodi akciju.

U razgovoru me je fon Wedel pitao gdje se nalazi zapovjednik 2. sata ustaøki pukovnik P.T.B. Ivan Batinić, ja sam mu na to odgovorio da sam ga dao prevesti u Zagreb, jer æe u Zagrebu biti стручно боље нјегован у болници, јер је исти повратник и припадник P.T.B.”

Други Илија Томић је из Криводола, у близини Мостара. Ако узмемо у обзир да међу преживјелим свједоцима влада увјерење да су покољ извршиле усташе из Херцеговине,¹³¹ а да је притом имао чин ројника, мора се узети у обзир и могућност да се ради о Илији Томићу из Херцеговине.

Илија Томић, рођени брат Јуре Томића, усташког таборника из села Ивањска, такође је учествовао у покољу у селима Мотике, Шарговац и Дракулић фебруара 1942. године. Преживјели свједоци јако добро се сјећају четворице браће Томић – Јуре, Ивана, Петра и Илије – и да су сви били усташе. „Ја сам их све добро знао. Одрастао сам са њима.”¹³² Илија Томић се крио до 1948. године, када му је жена остала трудна, што је навело надлежне органе да посумњају да се налази у близини, па је проведена истрага. Крио се у бункеру поред куће. По свједочењу комшија, тражили су га полиција и војска, али га нису убили. Како свједочи Остоја Шутиловић из Пискавице, убио се сам.¹³³

Илија Томић Крчмић

Илија Томић-Крчмић (Јање Јурин р. Видачак) је рођен у Криводолу 9. децембра 1923. године. Ступио је као добровољац у Хрватску војницу. Имао је чин усташког ројника. Одликован је за храброст. Нестао је на „крижном путу” 1945. године.¹³⁴

Никола Римац је рођен 1. јуна 1910. године у селу Челебићи, Општина доњопољска, Ливно. Сељак. Још један усташа из емиграције. Распоређен је био на Липарима, а припадао је 1. воду 2. роја 7. сатније под заповједништвом Стјепана Ивандића, која се налазила у згради број 6.¹³⁵

Да убиство преко петсто недужних жена и дјеце није значило ништа само зато што су били Срби и да је сваки Србин сматран за непријатеља Независне Државе Хрватске, макар се радило и о дјетету, потврђују ријечи

¹³¹ Ово наводе Мићо Бановић и Љупко Микић у изјавама датим аутору текста; Drago Šormaz, *Obraz: Kad je smrt bila bliža od košulje*, Beograd 2004, 59 (Svjedočenje Miloša Kneževića). „Mi djeca smo te jeseni sa majkom skupljali ljetinu, brali voće, kupili kestenje i tako pripremali zimnicu. Po selu su često hodale ustaše. Kažu da su bili Hercegovci.”

¹³² Лазар Лукајић, *Фратри и усташе кољу. Злочини и сведоци. Покољ Срба у селима код Бање Луке Дракулићу, Шарговцу и Мотикама 7. фебруара и Пискавици и Ивањској 5. и 12. фебруара 1942. године*, Београд: Фонд за истраживање геноцида, 2005, 539.

¹³³ Исто, 458, 470, 477, 539, 540.

¹³⁴ <www.zupa-krusevo.org> Други свјетски рат I пораће – Poginuli, nestali, stradali, Приступљено: 16. 12. 2020.

¹³⁵ Архива Меморијалног музеја на Мраковици, Распоред усташа на Липарима 1935. године, Ф18/122.

заставника Адамовића¹³⁶: „Сатниче, молим Вас настојте да се дечки што прије пусте из затвора, зар је злочин уништити непријатеља домовине своје.”¹³⁷

У извјештајима писаним након покоља наводе се различити подаци о броју похапшених припадника 2. сата. У извјештају часника за везу од 29. октобра 1942. године наводи се 14 усташа који су ухапшени и напомиње да их је 4–5 стријељано. Међутим, ово је једини извјештај у ком се то помиње. У следећем извјештају, од 31. октобра, који је потписао часник за везу Улишпергер, наводи се да је 10 усташа ухапшено, док се у оном од 5. новембра наводи 13 похапшених. У овом извјештају се напомиње да је тих 13 усташа, заједно са припадницима Ајзенштафела, извршило покољ, а да их је само шест помогло да се закопају лешеве. Извјештај од 7. новембра доноси и имена извршилаца, наводећи именом и презименом седморицу усташа.

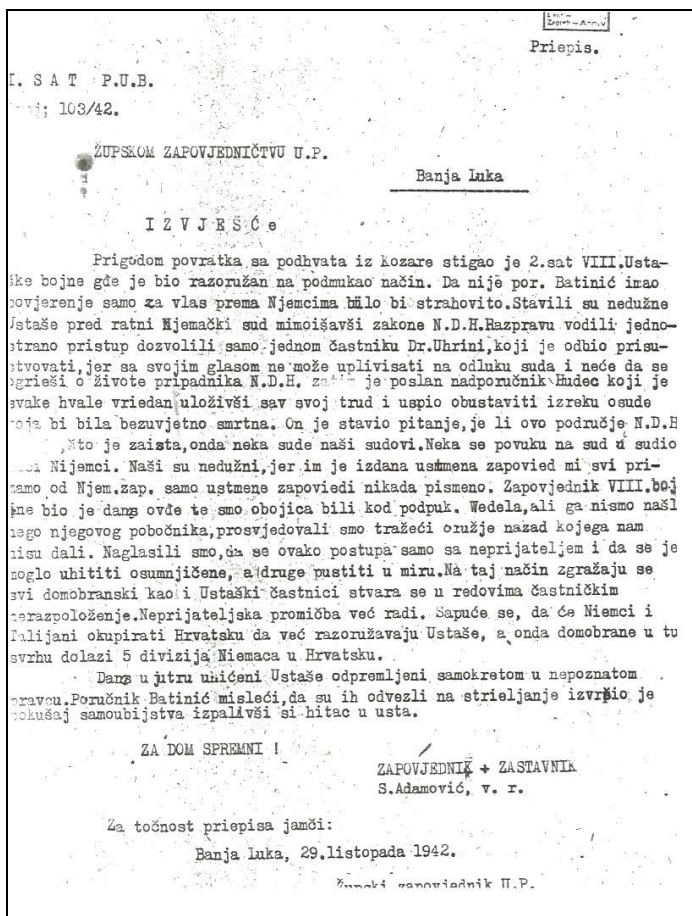
Након хапшења усташе су одведене у њемачки затвор и стављени пред њемачки ратни суд.¹³⁸ Бранио их је домобрански натпоручник

¹³⁶ Архива Меморијалног музеја на Мраковици, Заповјед II. Домобранског здруга, Предмет: Дневни извјештај за 20. студени 1942, Ф20/131. „(...) По нападу партизана на наш одсек Сухаћа – Ђурковач подобије се сазнаје: Ноћу 17./18. о.м. око 23.30, напали су побунјеници постав југозапад на одсеку Сухаћа (9 км. ј.з. од Бос. Новог) – Ђурковач (11 км ј.з. од Приједора) и успјели су пробити постав на дијелу 1. сата усташке припремне бојне. (...) На поставу југозапад остала је празнина између Сухаће и Ђурковца. Прilikом продора извршио је самобиство усташки заставник Адамовић, који је био тежко ранјен”.

¹³⁷ Архива Меморијалног музеја на Мраковици, Извјештај од 6. новембра 1942, Ф18/41. „(...) Настојим да сваки дан посјетим Ваше деће, јер видим кад њима дођем на неколико часака одмах постају ведрији. Само ме молье да дођу у своју постројбу, и да неко јамчи за њих да неће побјећи, и ако их се треба они ће бити код својих постројба. Види се колико поштенја извире из њихових ријечи. Сатниче вјерујте да ми је тежко, навире ми сузе од мук, гледајући дивне наше борце сапете од странца. Сатниче, ако то са њима потраје дуго немојте се чудити, ако чујете једнога дана, да је заставник Адамовић провалио у затвор и пустио Усташе, јер сам увјерен да нису криви”.

¹³⁸ Архива Меморијалног музеја на Мраковици, Извјештај од 7. новембра 1942, Ф6/299. „(...) Ја сам као заповједник бојне замолио да затворене усташе пусти и приведе пред Усташки стеговни суд у Загребу, који је једино стеговно надлежан усташама у Н. Д. Х., а постављен је по заповједи Поглавника. Допукловник фон Ведел ми је на то одговорио, цијела ствар њега се ништа не тиче, него заповједника њемачке 714. дивизије г. Генерала Штала у Банја Луци који одлучује шта ће бити са затворених 7 усташа. (...) госп. пукловниче! Молим Вас, не као усташки сатник и заповједник VIII. Усташке дјелатне бојне и заповједник, већ као усташа и Хрват, који воли и бори се за слободу и Независну Државу Хрватску, да Ви поднесете на највишем могућем мјесту ово моје извјешће, те ни једној корумпираној вишој сили не дозволите да вријеђа усташки покрет, те угрожава независност и слободу усташке Хрватске коју изграђује са много самопријекора највећи син Домовине наш драги Поглавник. За крвљу стећену слободу усташке Хрватске боре се дјеча у овим дјеловима Босне и Херцеговине усташке Хрватске, синови сиromaшних и опустошених крајева, који дају животе за Поглавника и усташку Хрватску. Ради тога не дозволите да један њемачки подпукловник назива усташе убојцима, те тиме вријеђа усташки покрет. Јер данас њемачки корумпирани часници, који су дошли из Србије, више вјерују Србима и четницима, него највишем хрватском

Худец.¹³⁹ Иако је њемачки ратни суд тражио безодгодну смртну казну, постигнут је договор да се судска расправа одгоди.¹⁴⁰ Да је суђење заиста одгођено, сазнајемо из судског дописа упућеног Заповједништву 8. усташке дјелатне бојне 4. марта 1943. године, у ком се позива да деветорицу усташа врати пред суд. Нажалост, није сачуван дио у ком се наводе њихова имена. Позив је 10. марта 1943. године враћен неуручен, јер се 8. усташка бојна преселила у рудник Љубију.¹⁴¹

Архива Меморијалног музеја на Мраковици, Извјештај од 29. октобра 1942, Ф18/32

Преживјели становници, они са мањим повредама, а касније и они са тешким, који су се крили код родбине или комшија до којих усташе

časniku. Te na žalost to krivo pokazuju i izvještavaju o krvološtva ustaša i Hitlerov glavni stan”.

¹³⁹ Архива Меморијалног музеја на Мраковици, Извјештај од 29. октобра 1942, Ф18/32.

¹⁴⁰ Архива Меморијалног музеја на Мраковици, Извјештај од 5. новембра 1942, Ф18/56.

¹⁴¹ Документ у посједу аутора

нису дошле (како свједоче преживјели, усташе су дошле негдје до данашње школе у Малом Паланчишту, а како се све одвијало без иједног испалееног метка, људи насељени у том дијелу Малог Паланчишта нису ни знали шта се дешава – примј. аут.), с временом се враћају кућама. Након тога, од октобра 1942. године до фебруара наредне године тражили су своје мртве. Љупко Микић каже да су тек након тринаест мјесеци нашли још једно мјесто покоља, и он је ту препознао свога оца.

Текст је најбоље завршити изјавом Бојане Микић, данас Ћопић, унуке Љупка Микића, која говори много:

„Деда нам је препричавао догађаје и никад нисам никог другог чула да прича. Чак ни тату. Била сам дјете и био ме је страх кад деда прича, био ме је страх да вјерујем да је био неки рат и да је неко неког уопште убијао. Нисам знала да су били неки Муслимани и Хрвати, мислила сам да смо ми сви Југословени. Нисам знала ни шта је Србин. Сјећам се деведесетих кад крећу приче о националности, али ја нисам знала шта сам. Нити сам кога мрзила, нити сам коме жељела зло, нити ми је деда који је то све преживио икад рекао немој да волиш овога или онога, или треба да мрзиш овога или онога. Причао је он о тим мјестима гдје су затварани и гдје су клали. Само је на мосту била плоча са ознаком 'Сјећање на покољ 1942. године'. Бојала сам се кад пролазим туда, али било је само то, тако да је мени то било на граници јесте и није... није да ја деди не вјерујем... него... и даље немам мржњу према ником. Двоструки злочин је учињен над тим људима. Можда је и већи овај други, злочин заборавља”.¹⁴²

Број страдалих

Велики проблем у овом случају, као и увијек кад се говори о броју жртава, представља утврђивање броја жртава, односно састављање прецизног пописа. Као што је у тексту наведено, већ у усташким документима помињу се прве процјене побијених, а крећу се од 250 људи (жена и дјеце)¹⁴³ до 500 и више, како наводи натпоручник Ullisberger у свом извјештају од 30. новембра 1942. Свједоци помињу број од 500 покланих цивила. Љупко Микић се сјећа да се 1943. године говорило да је поклано 750 људи и истиче да је то број страдалих за који он вјерује да је тачан, јер, како каже, кад се вратио у село, „ничег није било. Никог није било”.

¹⁴² Изјава дата аутору текста

¹⁴³ Архива Меморијалног музеја на Мраковици, Izvještaj časnika za vezu kod 714. Njemačke divizije, od 31. 11. 1942. godine. „(...) 2 sat VIII. Ustaške bojne radi umorstva preko 250 pravoslavnih žena i djece (a vjerovatno i preko 500, što još nije tačno utvrđeno) i pljačke u pozadini njemačkih četa u Palančistu (7 km. sj. od Prijedora) i radi pobune razoružan”.

Овдје је важно поменути попис који је сачинило Удружење потомака и поштовалаца цивилних жртава рата 1941–1945. у Великом Паланчишту. Ово је досад најпотпунији списак јер садржи име и презиме жртве, име оца, године рођења и смрти и мјесто смрти. На списку се налази 528 жртава.¹⁴⁴ Анализом свих досад урађених спискова (СУБНОР, попис Музеја жртава геноцида, Матични уред Приједор, Матичне књиге рођених и умрлих, књиге Д. Лукића *Дјеца на ломачи рата* и *Рат и дјеца Козаре*), добију се сљедећи резултати:

Велико Паланчиште

Укупно страдалих цивила од 1941–1945. године – 526.

Од овога броја у Великом Паланчишту страдало је 411, док је осталих 109 страдало у Козари, логорима, Приједору.

Одраслих 302.

Дјеце 224. Од овог броја дјеце њих 202 је страдало у Великом Паланчишту, а 22 у Козари, у логорима, у Приједору или је мјесто непознато.

Године страдања одраслих:

1941.	1942.	1943.	1944.	1945.
23	266	12	1	0

Године страдања дјеце:

1941.	1942.	1943.	1944.	1945.
0	218	6	0	0

Узраст дјеце:

0–1	1–3	3–5	5–7	7–10	10–15
8	23	47	38	42	66

Мало Паланчиште

Укупно су страдала 133 цивила, од којих у Малом Паланчишту 13, у Великом Паланчишту 85, у Јеловцу 24, и још 11 жртава за које се није

¹⁴⁴ Видјети: Ведрана Адамовић, *Године страдања 1941/1942: НДХ и њени злочини над српским народом у Приједору и околини (Прилог проучавању злочина геноцида над српским народом у Поткозарју)*, 1. издање, Приједор: Музеј Козаре, 2018, 237–253.

могло утврдити мјесто страдања. Од овога броја 67 је одраслих, а 66 су дјеца.

Године страдања одраслих:

1941.	1942.	1943.	1944.	1945.
2	63	1	0	1

Године страдања дјеце:

1941.	1942.	1943.	1944.	1945.
0	66	0	0	0

Највећи број дјеце из Малог Паланчишта страдао је у Великом Паланчишту, њих 52, двоје је страдало у свом селу, а 13 у Јеловцу и Приједору.

Узраст дјеце:

0–1	1–3	3–5	5–7	7–10	10–15
10	13	14	5	10	14

Анализом података из читавог текста за 1941. годину добије се већи број страдалих, па је важно нагласити да се ти бројеви (нпр. у документима о Ивици Шалићу или Хусеину Мујагићу наводи се да су криви за одвођење на Заједнице 126 лица из Општине Паланчиште) односе на сва села тадашње Општине Паланчиште, а урађена анализа само на жртве из села Велико и Мало Паланчиште.

ПОКОЉ У ГОРЊЕМ ЈЕЛОВЦУ

Мјештани Јеловца страдали су у два наврата, у првој и другој половини јула, а затим у другој половини октобра, када и становници Паланчишта.¹⁴⁵

У селу Горњи Јеловац¹⁴⁶ покољ је извршен на неколико мјеста – на Лакином кућишту, код Хајдучког извора и на Кнежевића луци. Ситуација се одвијала на исти начин: усташе су обилазиле куће и купиле све које су затекли. Заробљени су одвођени на једно од наведених мјеста на којима је вршено клање. Преживјели Јеловчани такође наводе да ниједан метак није испаљен.¹⁴⁷

Маџурска крчевина

Поред ових мјеста на којима је покољ извршен у октобру 1942. године, важно је поменути и покољ у Маџурској крчевини (заселак Маџуре – примј. аут.), извршен током офанзиве на Козару, када је на том мјесту страдало највише становника Горњег Јеловца. Према подацима које доноси мр Милан Стојановић у књизи „Ој, Јеловац”, овдје је ликвидирано 312 Срба из овог и још неких поткозарских села.¹⁴⁸ Нажалост, ни о злочинима у Маџурској крчевини нема сачуваних докумената, па се при анализи дога-

¹⁴⁵ АРСБЛ, Среска комисија за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача Приједор, 1944, Записник од 13. XII. 1944. „1942. године навалом велике непријатељске офанзиве на Козару ми смо били избјегли и кад је навала непријатеља наишла ухватили су мојега оца Мирка старог 48. год., и брата ми Драгана старог 20 год., и одвели их негдје у логор о којима и данас ништа не знам. Исте године у јесен дошле су усташе у село и одвели ми маћеху стару 25. год., брата Раду старог 18. год., сестру Персу стару 12. год., брата Милорада стару 10. год., брата Васу 6. год., сестру Дару 2. год., снаху Косу 19. год., и одвели их у јарак и убили”. Исто, Записник од 12. XII. 1944, „Навалом велике непријатељске офанзиве на Козару 1942., ја сам са фамилијом побјегао у шуму и када је навала наступила ухватили су мојега оца Василија стару 70. год., и убили га. Исте године на јесен наишле су усташе и ухватиле моју сестру Милицу, стару 17. год. и убиле”.

¹⁴⁶ Село Горњи Јеловац припадало је тадашњој Општини Паланчиште. Смјештено је дуж цесте која води од Приједора према Кнежици, између Великог Паланчишта и Доњег Јеловца, који припада Дубичкој општини. Село се од цесте протеже у унутрашњост према Козари. Задња кућишта испод саме Козаре су Цвијићи, према Доњем Јеловцу, Маџуре према Патрији, Бокани и Шормазу према Мљечаници. Заузима површину од 22 квадратна километра, од чега је 65% шуме.

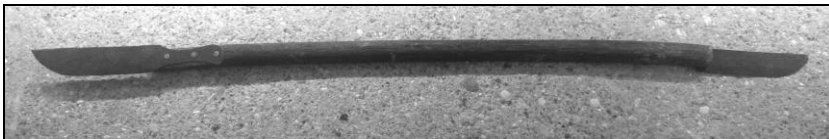
¹⁴⁷ Свједочење Милоша Кнежевића рођеног 1. маја 1936. године, из Јеловца, дато аутору текста 27. јануара 2015. године

¹⁴⁸ Милан Стојановић, *Ој, Јеловац: Монографија села Горњи Јеловац*, Лакташи: Графомарк, 2011, 75.

ђаја морамо ослонити искључиво на свједочења преживјелих, при чему је важно споменути Милутина Мацуру, у чијој су породичној кући, тачније у подруму куће, затварани сељаци које су усташе похватале током и након офанзиве на Козару лjeta 1942. године. Након што би усташе накупиле пун подрум људи и дјеце, одводили би их нешто даље од куће, у Мацурску крчевину, и убијали. У подруму ове куће пронађен је и окрвављен нож¹⁴⁹ кориштен за клање људи. То је уједно и једини сачувани предмет којим су вршена убиства.¹⁵⁰

Подрум у ком су усташе затварале похватане сељаке са Козаре прије него што су их одводили на клање у Мацурску крчевину

Нож кориштен за клање, пронађен у подруму куће Милутина Мацуре

¹⁴⁹ Ради се о некој врсти мачете, дугачком штапу на чијим се крајевима налазе двије оштрице. Овакво оруђе углавном се користило за кретање кроз шуму и шипражје.

¹⁵⁰ Нож је дио сталне музејске поставке Меморијалног музеја на Мраковици. Музеју га је поклонио Милутин Мацура осамдесетих година, када је и рађена стална музејска поставка.

Кућа породице Мацура у којој се налази поменути подрум

Важно је нагласити да у сачуваним и кориштеним њемачким и усташким документима из октобра и новембра 1942. године нема помена о покољу у Јеловцу. Истрага је ограничена на Паланчиште. Стога се за анализу догађаја у Јеловцу морамо ослонити искључиво на свједочења преживјелих који, сасвим сигурно, нису могли да забораве ове страхоте.

Лакино кућиште

За ово мјесто покоља сазнајемо захваљујући сјећању Вите Добријевић.

„Ето, да се није то догодило, у 1943. години, требала сам поћи у први разред основне школе. Таква ми је, ваљда, судбина да сам цијелог живота патила. Мајка Стана умрла је када сам имала једну годину. Имала сам маћеху. Отац Мирко и брат Драгомир ухваћени су у козарској офанзиви 1942. године, отјерани у логор и побијени. Тада су мене, браћу Раду, Милорада и Васу, сестре Деву и Персу, маћеху Мару и Драгомирову жену Косу, која је носила дјете од једне године, усташе заробиле на Козари. Протјерали су нас кроз Јасеновац и одвели у Грубишино поље у Славонији. Ту смо једно вријеме били на њивама под ведрим небом, а затим смо подјељени и смјештени по кућама код сељака. У августу су нас вратили у Горњи Јеловац. Кућа нам није била запаљена, али је све опљачкано. Заложили смо ватру на огњишту и наставили живот са маћехом, снахом Косом и њеним дјететом. Те јесени скупили смо нешто жита и воћа како би смо преживјели зиму.

У октобру 1942. године, дошле су усташе. Логор су смјестили у церику код сеоског гробља. И данас се позна на земљи гдје су им били

ровови. Сјећам се да смо се ми дјеца тада, чувајући говеда и овце, највише бојали усташа чије су патроле често свраћале нашој кући. Једнога дана моја сестра Дева орала је воловима њиву да се посије пшеница. Одједном, изненада из шумице дођоше усташе. 'Доста је орања, можда вам неће ни требати! Престани и волове кући!' наредише строго. Нијесу дали ни да их испрегнемо из јарма. Опколили су кућу и све нас утјерали унутра. Пред ноћ су рекли да ће бити борба и да нас морају склонити код Марка Дрче на путу Приједор–Дубица. С нама је било неколико породица из околних кућа. Најприје су из куће извели брата Раду, Николу и Сретка Видовића. 'Хајде, не бојте се, вратићете се чим вам напишемо пропуснице за слободно кретање', рече неки усташа пред нашим кућом. Кад су их отјерали наредише и нама да изађемо из куће. Жене су почеле облачити дјецу и паковати ствари. 'Пожурите и немојте толико ствари носити. Неће вам требати, вратиће те се за 2-3 дана', рекоше усташе. Повели су нас низ поток на Лакино кућиште. Ту смо прво угледали како леже тијела без глава Радино, Сретково и Николино.

Одједном почеше нас убијати. Коље, сјекире, врисак, јауци, крв, мајке бране дјецу тијелом и голим рукама. Усташе около стоје и туку. Послије сваког ударца жртву бацају у поток. Маћеха посрну и паде испред мене. С леђа ме нешто удари по врату, падох на њене ноге и утонух у неки мрак. Осјећам да сам још жива. Гурнуше ме у поток на мртве а затим маћеху свалише преко мојих ногу. Била сам при свијести, чула и гледала, само нијесам могла говорити. С обале викну усташа: 'Устајте, дјецо, вечерати, зову вас ваше мајке'... ваљда су хтјели да провјере да ли је неко остао жив. Нико се на јави. 'Хајдемо сад, дођемо сутра да видимо да ли је неко оживио'. 'Пусти болан, ако и буде, ноћас ће умријети од студени', добаци са стране други усташа.

Чујем како се уз разговор и смијех удаљују усташе. Када се све умирило, покушала сам да се извучем испод кржаве и мртве маћехе. Кад сам се извукла, чујем неко зове. Одазвала сам се. Неко женско пита: 'Јеси ли ти то Тано?' 'Нисам, ја сам Вита', одговорим. Осјећала сам потребу да спавам. Тешко сам се држала на ногама, али сам некако дошла до Илинке Малетић. Видјела сам да је кржава. Једном руком притишће рану на глави да јој се крв не слијева у очи. Нашли смо бошчу од једне убијене жене и замотале кржаву главу. Била је мјесечина. Одлучиле смо да идемо у засеок Продани. С великим напором дошле смо до куће Драгоје Продана, гдје смо и преноћиле. Изјутра је дошла Вукосава, сестра Илинкина и одвела је у Мацуре.

У овом покољу на Лакином кућишту убијене су три моје сестре, брат, братово дјете од једне године, пресјекли су га по пола. Сестра Дева, старија снаха Коса и сестра маћехина Цуја одведене су у усташку посаду Церик. Ту су их силовали и поклали.

Из Драгојине куће одвела ме Миља Продан у своју кућу, окупала и пресвукла. Стално сам страховала да ће усташе поново доћи. Послје рата, кад сам видјела да немам гдје живјети, отишла сам у село Црну Долину. Тамо ме као кћер усвојила Ђуја Кнежевић. Прије тога сам лутала по селу као слушкиња од куће до куће.

Једнога дана дошла је моја најстарија сестра Дара, која је била у партизанима. Нас двије смо се вратиле на кућиште. Ту смо уз помоћ комшија направиле нешто колибе, и наставиле тежак живот у биједи и неимаштини. Помоћи није било ниоткуд. Удала сам се. Остала у својој кући. Стекла сам сина и кћерку, гдје и данас заједно живимо. Шта ћеш, таква ми је, како кажу, судбина. Поносна сам на своју дјецу и то ми је највеће богатство.”¹⁵¹

Свједочење Милоша Кнежевића

„Рођен сам 1. маја 1936. године у Горњем Јеловцу. Тог дана усташе су нас затекле у кући. Нас петнаесторо чељади. Дошла су двојица усташа из правца Дубице. Моја сестра је музла краве у дворишту и утрчала у кућу и рекла да иду двојица усташа према нама из правца Дубице. Ушли су у кућу. Ми дјеца сједили смо за сопром и доручковали, одрасли су пили кафу. Ушли су и рекли 'Спремите се да идете горе на брдо, да вас испитамо!' Мати је почела да се пакује, али рекли су да не носи ништа. Тражила је да одрасли само иду, да дјеца остану у кући. Усташе је уопште нису слушале. Онда је и сестра то поновила. Старије су све истјерали, а ми дјеца остали смо у кући. Као да сам негдје чуо мајчин врисак. Након неког времена викнуо је и нама 'Излазите!' И нас су повели на то брдо. Ја сам потрчао први, хтио сам да видим гдје је мати. Дошао сам до живице и ту сам се окренуо да видим гдје су остали. Ударио ме је кундак у главу. Пао сам у јарак. Било ми је црно пред очима, све сам чуо али нисам могао реаговати. Све су ударали и сви су падали по мени. Чуо сам брата како јауче. Схватио сам да држи најмлађу сестру и да је брани да је не убију. Сви су падали по мени. Одозго су их боли да их дотуку. Извукао сам се и сједио код њих, док нисам дошао себи. Дошли су и крмци и почели да лижу крв. Кад сам изишао из јарка и попео се на раван, видио сам свога брата како лежи на леђима, облила га крв. Крчи. Звао сам га и звао, он ништа. Кренуо сам према цести у шуму. Запамтио сам куда смо ишли када смо четрдесет прве бјежали у Јутрогшту код материних.

Ишао сам кроз шуму и партизани су наишли пред мене. Уплашио сам се, смирили су ме некако. Опрали су ми главу, била је крвава, на три мјеста убодена ножем. Код њих је био и мој комшија Милкан Мудринић,

¹⁵¹ D. Šormaz, *Obraz: Kad je smrt bila bliža od košulje*, 63.

који је исто побјегао, али са другог мјеста. Опет је неко повикао 'Ево их!', али нисам имао снаге да бјежим. Мене је узео Сава Каменко, из Црне Долине, и однио код материних оца и мајке у Јутрогашту. Они су плакали. Ја сам ћутао."¹⁵²

Убиства су вршена недалеко од кућа, у воћњацима, баштама, шумарцима, барама, ливадама, потоцима. Око 60% жртава убице нису закопале, нити су дали да преживјели то ураде.¹⁵³ Милева Стакић се сјећа да је њен отац Благоја Зорић причао да се од Патрије до дубичке цесте могло доћи стајући са леша на леш, да нигдје земљу не додирнеш.¹⁵⁴

Послије офанзиве усташе су остале у својим упориштима. Добро укопане, на узвишењима, утврђене грађом порушених кућа, метар под земљом и ограђене бодљикавом жицом, налазиле су се у средишту села и у њима су усташке посаде остале до септембра 1943. године, када се сами повлаче. Главно упориште било је на Мариновом церику, ограђено бодљикавом жицом високом један, а широком три метра.¹⁵⁵

Анализа података о страдалима

По подацима Спасоје Алексића, у селу је 1940. године живјело 1.158 људи у 173 домаћинства, а страдала су 464 лица. Од овога броја 50 мајки убијено је заједно са својом дјецом. Евидентиране су 34 породице од којих нико није преживио рат.

Радећи анализу на исти начин као и за Паланчиште, поредећи све доступне спискове, при чему су изостављена имена која се налазе на Меморијалном зиду на Мраковици, а која су се знала наћи и у списковима цивилних жртава, добију се следећи подаци:

Укупно страдалих цивила: 626

Одраслих: 359

Дјеце: 267.

Одрасли по годинама страдања:

1941.	1942.	1943.	1944.	1945.
15	327	10	6	1

¹⁵² Милош Кнежевић, свједочење дато аутору 27. јануара 2015. године.

¹⁵³ Подаци Спасоје Алексића, мјештанина Горњег Јеловца, уступљени аутору текста.

¹⁵⁴ Разговор са мјештанима села обављен је у више наврата. Први пут са преживјелим свједоцима покоља, а други пут са млађим мјештанима села који свједоче о догађајима након рата.

¹⁵⁵ Подаци Спасоје Алексића уступљени аутору текста.

Дјеца по годинама страдања:

1941.	1942.	1943.	1944.	1945.
2	260	5	0	0

Дјеца по узрасту:

0–1	1–3	3–5	5–7	7–10	10–15
28	52	40	36	43	68

УМЈЕСТО ЗАКЉУЧКА

Сваки историчар бавећи се одређеном темом или подручјем, било широм или локалном, као што је случај са овом књигом, настоји да, у циљу добијања што јасније слике догађаја, пронађе и објасни повод за неки догађај, при чему је неопходно вратити се корак или два уназад. Затим, настоји да што више истражи догађај о ком пише, судионике, узроке, хронолошки ток и, на крају, да истражи и прикаже посљедице дешавања.

Међутим, историја као наука, а самим тим и историчари, током истраживања дођу до једне тачке када не могу више да одговоре на одређена питања и када је неопходна помоћ других наука или научних дисциплина. Када говоримо о злочину као што је покољ у Паланчишту и Јеловцу (а који није једини, већ један од многих злочина усташа над Србима током Другог свјетског рата), који укључује не само убиство невиних цивила већ и монструозне начине мучења (тјерање мајке да гледа како јој убијају дјецу прије него што убију њу, силовања, резање дојки, забадање дрва у тијело и др.), који су претходили клању као начину убиства, онда своју ријеч мора да да и психијатрија. Доносимо мишљење примаријуса др Горана Рачетовића, специјалисте психијатрије и начелника Центра за заштиту менталног здравља ЈЗУ Дом здравља Приједор.

Свака трагедија са намјером угрожавања или одузимања туђег живота на нарочито понижавајући, суров и застрашујући начин увијек нас натјера да се запитамо какве су особе које могу учинити нешто незамисливо већини људи. Када је ријеч о групним злочинима, увијек је пожељно да се осврнемо на вријеме и околности у којима се специфичан злочин дешавао.

Атмосфера која се креирала у вријеме Другог свјетског рата била је заснована на наметнутом идеолошком увјерењу, које изњедри увијек групу појединаца са специфичним особинама личности, које, гледајући из данашње перспективе, уз ретроградно проучавање њихових поступака, несумњиво препознајемо као поремећаје личности антисоцијалног или нарцисоидног типа (некад су такве особе називане у психијатријској струци „социопатама” или „психопатама”, што данас сматрамо стигматизујућим називима), неријетко уско, међусобно испреплетених. Једна од важних чињеница је да је таква група појединаца успјела да окупи око себе довољан број присталица, користећи специфичне и неповољне околности које су владале, а подстакнуте и националним или етничким разликама. Литература помиње „погрешно лидерство” са наметнутим погрешним вриједностима,

које се, прије свега, односе на смањен капацитет саосјећања, емоционалну хладноћу и увјерење у исправност својих одлука и поступака.

Веома је мало вјероватно да су сви учесници злочина били имало у дилеми око својих поступака, а још је мање вјероватно да су имали осјећај кајања за учињено. Јер, сви су вођени властитом перцепцијом исправности оног што су чинили.

Тешко је објашњиво зашто је према жртвама поступано невјероватно сурово. Са једне стране је снажан бијес, који је подстакао снажне импULSE у структури личности, који се не може једноставно зауставити, и поред потпуне свијести о поступцима који се чине. Са друге стране, колективна свијест намеће и доказивање пред осталима у групи, када се (не губећи и даље контакт са реалношћу), чак и у погрешно усмјереном компетитивном маниру, креирају најмонструознији начини одузимања живота другим особама, уз свјесно понижавања својих жртава, са креирањем снажне емоционалне боли у посљедњим тренуцима њихових живота.

Са друге стране, до данас преживјели свједоци су углавном били веома млади (дјечије или веома ране младалачке доби). Познато је да је отпорност дјеце значајно већа него код одраслих особа, јер ни њихова искуства нису преобимна и углавном уче од најближе околине (првенствено породице). Свакако, страх који су преживјели је био веома велик, али је вјероватноћа суочавања са проживљеним искуством и емоционална траума наступила накнадно, како су одрастајући перципирали своје искуство. На нама можда теже разумљив начин, они су адаптирани на трауму, очито без већег укључивања професионалаца из области заштите менталног здравља (којих у то вријеме није ни било довољно, нити су приступи били разноврсни као у садашње вријеме). Посљератно укључивање у нове животне токове, изградња наставка живота, постигнућа и генерације које су створили могу бити фактори који су „прекрили” трауматско искуство, које свакако увијек стоји унутар сваке од преживјелих жртава, али не доминира. Са веома велике дистанце они сада могу задивљујуће мирно говорити о проживљеном искуству, као вјеродостојни свједоци.

Др Горан Рачетовић, специјалиста психијатрије,
начелник Центра за заштиту менталног здравља
ЈЗУ Дом здравља Приједор

ПРИЛОЗИ

Списак страдалих у Великом Паланчишту

1. Адамовић (Николе) Остоја (1901–1942), ?
2. Бабић (Бељка) Анка (1939–1942), Велико Паланчиште
3. Бабић (Бељка) Јован (1937–1942), Велико Паланчиште
4. Бабић (Бељка) Радован (1937–1942), Велико Паланчиште
5. Бабић (Вељка) Марија (1934–1942), Приједор
6. Бабић (Ђорђа) Мара (1915–1942) Велико Паланчиште
7. Бабић (Ђурђа) Савка (1937–1942), Приједор
8. Бабић (Ђурђа) Стоја (1935–1942), Приједор
9. Бабић (Лазе) Боја (1934–1942), Велико Паланчиште
10. Бабић (Лазе) Миле (1936–1942), Велико Паланчиште
11. Бабић (Милана) Дева (1911–1942) Велико Паланчиште
12. Бабић (Миле) Дева (1903–1942), Велико Паланчиште
13. Бабић (Пере) Анђа (1913–1942), Велико Паланчиште
14. Бабић (Петра) Мирјана (1936–1943), Јасеновац
15. Бабић (Ристе) Симо (1888–1942), Јеловац
16. Бабић (Симе) Јово (1904–1942), Велико Паланчиште
17. Бабић (Станка) Грозда (1934–1942), Велико Паланчиште
18. Бабић (Станка) Стана (1938–1942), Велико Паланчиште
19. Бабић (Стојана) Драгица (?–1942), Стара Градишка
20. Бабић (Стојана) Зора (1852–1942), Јеловац
21. Бабић (Стојана) Тоде (1878–1942), Приједор
22. Бабић (Станка) Нада (1936–1942), Велико Паланчиште
23. Бајалица (Симе) Василије (1910–1942), ?
24. Балабан (Благоја) Анђа (1916–1942), Велико Паланчиште
25. Балабан (Луке) Вука (1934–1942), Велико Паланчиште
26. Балабан (Луке) Невенка (1936–1942), Велико Паланчиште
27. Балабан (Луке) Радослав (1932–1942), Велико Паланчиште
28. Балабан (Луке) Симо (1930–1942), Велико Паланчиште
29. Балабан (Марка) Мика (1914–1942), Велико Паланчиште
30. Балабан (Николе) Јово (1895–1942), Велико Паланчиште
31. Балабан (Пере) Драган (1930–1942), Велико Паланчиште
32. Балабан (Пере) Саван (1931–1942), Велико Паланчиште
33. Балабан (Пере) Саво (1932–1942), Велико Паланчиште
34. Балабан (Пере) Стана (1935–1942), Велико Паланчиште
35. Балабан (Пере) Томислав (1934–1942), Велико Паланчиште
36. Балабан (Радована) Радослав (1932–1942), Велико Паланчиште
37. Балабан (Радоја) Бране (1938–1942), Велико Паланчиште
38. Балабан (Радоја) Вукан (1942–1942), Велико Паланчиште

39. Балабан (Радоја) Илинка (1936–1942), Велико Паланчиште
40. Балабан (Радоја) Радослав (1938–1942), Велико Паланчиште
41. Балабан (Ристе) Душанка (1939–1942), Велико Паланчиште
42. Балабан (Ристе) Перса (1940–1942), Велико Паланчиште
43. Балабан (Ристе) Радославка (1942–1942), Велико Паланчиште
44. Балабан (Симе) Дева (1910–1942), Велико Паланчиште
45. Балабан (Стојана) Перо (1895–1942), Велико Паланчиште
46. Балабан (Симе) Вујана (1936–1942), Велико Паланчиште
47. Бановић (Јовице) Стака (1910–1942), Велико Паланчиште
48. Бановић (?) Трифун (1918–1942), Велико Паланчиште
49. Бановић (Боже) Милка (1894–1942), Велико Паланчиште
50. Бановић (Драгана) Дамјан (1940–1942), Велико Паланчиште
51. Бановић (Драгана) Радан (1939–1942), Велико Паланчиште
52. Бановић (Драгоја) Драгица (1937–1942), Велико Паланчиште
53. Бановић (Душана) Стака (1906–1942), Велико Паланчиште
54. Бановић (Ђурђа) Кашо (1936–1942), Велико Паланчиште
55. Бановић (Ђурђа) Љубан (1938–1942), Велико Паланчиште
56. Бановић (Ђурђа) Никола (1942–1942), Велико Паланчиште
57. Бановић (Ђурђа) Ружа (1940–1942), Велико Паланчиште
58. Бановић (Ђуре) Васо (1910–1943), Стара Градишка
59. Бановић (Ђуре) Душанка (1942–1942), Велико Паланчиште
60. Бановић (Ђуре) Перо (1900–1943), Стара Градишка
61. Бановић (Ђуре) Радојка (1936–1942), Велико Паланчиште
62. Бановић (Ђуре) Савка (1837–1942), Велико Паланчиште
63. Бановић (Живка) Драгиња (1922–1942), Велико Паланчиште
64. Бановић (Живка) Душан (1939–1942), Велико Паланчиште
65. Бановић (Живка) Драгиња (1922–1942), Велико Паланчиште
66. Бановић (Илије) Мирко (1890–1942), Велико Паланчиште
67. Бановић (Илије) Перо (1870–1942), Велико Паланчиште
68. Бановић (Јакова) Ана (1883–1942), Велико Паланчиште
69. Бановић (Јеврема) Перо (1890–1942), Велико Паланчиште
70. Бановић (Јована) Видосава (1929–1942), Велико Паланчиште
71. Бановић (Јована) Илинка (1898–1942), Велико Паланчиште
72. Бановић (Јована) Јованка (1910–1942), Велико Паланчиште
73. Бановић (Јована) Мика (1909–1942), Велико Паланчиште
74. Бановић (Јована) Милош (1937–1942), Велико Паланчиште
75. Бановић (Јована) Вучен (1865–1942), Велико Паланчиште
76. Бановић (Јована) Дара (1937–1942), Велико Паланчиште
77. Бановић (Јована) Дева (1933–1942), Велико Паланчиште
78. Бановић (Јована) Драгиња (1931–1942), Велико Паланчиште
79. Бановић (Јована) Мара (1868–1942), Приједор
80. Бановић (Јована) Стана (1935–1942), Велико Паланчиште

81. Бановић (Лазе) Илија (1938–1942), Велико Паланчиште
82. Бановић (Лазе) Марија (1928–1942), Велико Паланчиште
83. Бановић (Лазе) Милка (1935–1942), Велико Паланчиште
84. Бановић (Лазе) Милош (1926–1942), Велико Паланчиште
85. Бановић (Луке) Дева (1916–1942), Велико Паланчиште
86. Бановић (Марка) Аница (1872–1942), Велико Паланчиште
87. Бановић (Марка) Драго (1937–1942), Велико Паланчиште
88. Бановић (Марка) Душан (1938–1942), Приједор
89. Бановић (Марка) Марија (1931–1942), Приједор
90. Бановић (Марка) Марјан (1921–1942), Велико Паланчиште
91. Бановић (Марка) Марко (1895–1942), Велико Паланчиште
92. Бановић (Марка) Радојка (1939–1942), Велико Паланчиште
93. Бановић (Марка) Славко (1935–1942), Приједор
94. Бановић (Марка) Стајка (1910–1942), Велико Паланчиште
95. Бановић (Микан) Бора (1934–1942), Велико Паланчиште
96. Бановић (Микана) Марија (1928–1942), Велико Паланчиште
97. Бановић (Микана) Пава (1925–1942), Велико Паланчиште
98. Бановић (Микана) Срето (1940–1942), Велико Паланчиште
99. Бановић (Милана) Перса (1908–1942), Велико Паланчиште
100. Бановић (Милана) Радослав (1930–1942), Велико Паланчиште
101. Бановић (Миле) Анђа (1906–1942), Велико Паланчиште
102. Бановић (Миле) Боса (1936–1942), Велико Паланчиште
103. Бановић (Миле) Илија (1941–1942), Велико Паланчиште
104. Бановић (Миле) Милош (1937–1942), Велико Паланчиште
105. Бановић (Миле) Стана (1934–1942), Велико Паланчиште
106. Бановић (Миле) Тешо (1900–1942), Велико Паланчиште
107. Бановић (Мирка) Милка (1939–1942), Велико Паланчиште
108. Бановић (Мирка) Стоја (1913–1942), Велико Паланчиште
109. Бановић (Миће) Јован (1912–1942), Велико Паланчиште
110. Бановић (Миће) Никола (1920–1942), Велико Паланчиште
111. Бановић (Миће) Саван (1925–1942), Велико Паланчиште
112. Бановић (Николе) Сава (1908–1942), Велико Паланчиште
113. Бановић (Николе) Саво (1878–1942), Велико Паланчиште
114. Бановић (Остоје) Миле (1895–1942), Приједор
115. Бановић (Остоје) Станко (1898–1942), Велико Паланчиште
116. Бановић (Пане) Анђа (1855–1942), Велико Паланчиште
117. Бановић (Пере) Ана (1883–1942), Велико Паланчиште
118. Бановић (Пере) Боса (1927–1942), Велико Паланчиште
119. Бановић (Пере) Десанка (1927–1942), Велико Паланчиште
120. Бановић (Пере) Драгиња (1929–1942), Велико Паланчиште
121. Бановић (Пере) Драгица (1924–1942), Велико Паланчиште
122. Бановић (Пере) Драгоја (1932–1942), Велико Паланчиште

123. Бановић (Пере) Душанка (1935–1942), Велико Паланчиште
124. Бановић (Пере) Љубан (1931–1942), Велико Паланчиште
125. Бановић (Пере) Мика (1900–1942), Велико Паланчиште
126. Бановић (Пере) Мирко (1931–1942), Велико Паланчиште
127. Бановић (Пере) Михајло (1929–1942), Велико Паланчиште
128. Бановић (Пере) Раде (1921–1942), Велико Паланчиште
129. Бановић (Раде) Ана (1892–1942), Велико Паланчиште
130. Бановић (Раде) Боро (1937–1942), Велико Паланчиште
131. Бановић (Раје) Анђа (1898–1942), Велико Паланчиште
132. Бановић (Ристе) Дара (1910–1942), Приједор
133. Бановић (Ристе) Милан (1880–1942), Козара
134. Бановић (Ристе) Петра (1907–1942), Велико Паланчиште
135. Бановић (Симе) Дева (1907–1942), Велико Паланчиште
136. Бановић (Симе) Марија (1889–1942), Велико Паланчиште
137. Бановић (Симе) Милка (1892–1942), Приједор
138. Бановић (Симеуна) Мика (1892–1942), Велико Паланчиште
139. Бановић (Срђе) Светозар (1904–1942), Велико Паланчиште
140. Бановић (Срете) Крста (1938–1942), Велико Паланчиште
141. Бановић (Срете) Стево (1934–1942), Велико Паланчиште
142. Бановић (Сретка) Душанка (1934–1942), Велико Паланчиште
143. Бановић (Станка) Владо (1930–1942), Велико Паланчиште
144. Бановић (Станка) Драгиња (1918–1942), Велико Паланчиште
145. Бановић (Стевана) Васо (1898–1942), ?
146. Бановић (Стјепана) Васо (1923–1942), Велико Паланчиште
147. Бановић (Стојана) Анђа (1906–1942), Велико Паланчиште
148. Бановић (Стојана) Доста (1919–1942), Велико Паланчиште
149. Бановић (Стојана) Љубан (1926–1942), Велико Паланчиште
150. Бановић (Стојана) Пава (1905–1942), Велико Паланчиште
151. Бановић (Теше) Вучен (1876–1942), Велико Паланчиште
152. Бановић (Теше) Ристе (1893–1942), Приједор
153. Бановић (Теше) Симо (1880–1942), Велико Паланчиште
154. Бановић (Теше) Цвијета (1903–1942), Велико Паланчиште
155. Бановић (Трифунa) Мара (1918–1942), Велико Паланчиште
156. Бановић (Трифунa) Стоја (1924–1942), Велико Паланчиште
157. Бановић (Трифунa) Стоја (1924–1942), Велико Паланчиште
158. Бановић (Уроша) Рајко (1940–1942), Велико Паланчиште
159. Бановић (Уроша) Драгиња (1922–1942), Велико Паланчиште
160. Белић (Боже) Ана (1890–1942), Велико Паланчиште
161. Белић (Дане) Мара (1890–1942), Велико Паланчиште
162. Белић (Душана) Стана (1906–1942), Велико Паланчиште
163. Белић (Душана) Вука (1934–1942), Велико Паланчиште
164. Белић (Душана) Вукан (1933–1943), Велико Паланчиште

165. Белић (Душана) Вукашин (1935–1942), Велико Паланчиште
166. Белић (Душана) Миле (1938–1942), Велико Паланчиште
167. Белић (Душана) Ружа (1937–1942), Велико Паланчиште
168. Белић (Исаила) Јован (1890–1942), Велико Паланчиште
169. Белић (Јанка) Перо (1898–1942), Козара
170. Белић (Јована) Бранко (1929–1942), Велико Паланчиште
171. Белић (Јована) Драгица (1939–1942), Велико Паланчиште
172. Белић (Јована) Драгиња (1928–1942), Велико Паланчиште
173. Белић (Јована) Марко (1929–1942), Велико Паланчиште
174. Белић (Јована) Милка (1925–1942), Велико Паланчиште
175. Белић (Јована) Мирко (1935–1942), Велико Паланчиште
176. Белић (Јована) Перса (1903–1942), Велико Паланчиште
177. Белић (Максима) Милица (1870–1942), Велико Паланчиште
178. Белић (Миле) Дева (1903–1942), Велико Паланчиште
179. Белић (Пере) Божо (1934–1942), Велико Паланчиште
180. Белић (Пере) Раде (1938–1942), Велико Паланчиште
181. Белић (Пере) Стана (1908–1942), Велико Паланчиште
182. Бјеловук (Ивана) Стана (1919–1941), Велико Паланчиште
183. Бјеловук (Јована) Дара (1923–1941), Велико Паланчиште
184. Бјеловук (Јована) Јања (1925–1941), Велико Паланчиште
185. Бјеловук (Марка) Јован (1889–1941), Велико Паланчиште
186. Бркић (Н) Стеванија (1890–1941), Велико Паланчиште
187. Бркић (Остоје) Саво (1922–1942), Велико Паланчиште
188. Бркић (Пере) Драгоје (1909–1942), Црна Долина
189. Бркић (Пере) Лазо (1888–1941), Велико Паланчиште
190. Бркић (Пере) Сава (1884–1941), Велико Паланчиште
191. Бркић (Пере) Тоде (1885–1942), Козара
192. Бркић (Теше) Раде (1900–1942), Велико Паланчиште
193. Бурсаћ (Ристе) Симо (1909–1942), Стара Градишка
194. Бурсаћ (Симе) Милан (1934–1943), Стара Градишка
195. Бурсаћ (Симе) Раде (1936–1943), Стара Градишка
196. Чађо (Благоја) Милутин (1923–1942), Јасеновац
197. Вилић (Симе) Миле (1870–1942), Приједор
198. Вокић (?) Срето (1911–1942), Велико Паланчиште
199. Вокић (Боже) Васо (1880–1942), Велико Паланчиште
200. Вокић (Васе) Сретко (1925–1942), Велико Паланчиште
201. Вокић (Иве) Миле (1890–1942), Велико Паланчиште
202. Вокић (Миле) Стана (1902–1942), Приједор
203. Вокић (Михајла) Васо (1892–1942), Велико Паланчиште
204. Вокић (Стојана) Петра (1907–1941), Велико Паланчиште
205. Вокић (Тоде) Мијат (1886–1941), Приједор
206. Вокић (Тоде) Стана (1894–1941), Приједор

207. Вујата (Мијата) Ранко (1930–1942), Козара
208. Вујчић (Млађена) Гина (1936–1942), Велико Паланчиште
209. Вујчић (Јанка) Млађан (1902–1942), Велико Паланчиште
210. Вујчић (Јована) Драгиша (1916–1942), Велико Паланчиште
211. Вујчић (Јове) Пане (1896–1942), Велико Паланчиште
212. Вујчић (Јове) Петар (1894–1942), Велико Паланчиште
213. Вујчић (Лазе) Милорад (1933–1942), Велико Паланчиште
214. Вујчић (Лазе) Рајко (1937–1942), Велико Паланчиште
215. Вујчић (Миле) Ана (1913–1942), Велико Паланчиште
216. Вујчић (Миле) Марјан (1923–1942), Велико Паланчиште
217. Вујчић (Миле) Млађен (1902–1942), Велико Паланчиште
218. Вујчић (Младена) Ана (1890–1942), Велико Паланчиште
219. Вујчић (Млађена) Душанка (1933–1942), Велико Паланчиште
220. Вујчић (Млађена) Марко (1903–1942), Козара
221. Вујчић (Млађена) Радован (1935–1942), Велико Паланчиште
222. Вујчић (Млађена) Милорад (1937–1942), Велико Паланчиште
223. Вујчић (Николе) Мара (1876–1942), Велико Паланчиште
224. Вујчић (Остоје) Драгиња (1910–1944), Велико Паланчиште
225. Вујчић (Остоје) Марија (1898–1942), Велико Паланчиште
226. Вујчић (Панте) Бошко (1893–1942), Велико Паланчиште
227. Вујчић (Пере) Вука (1935–1942), Велико Паланчиште
228. Вујчић (Пере) Радојка (1938–1942), Велико Паланчиште
229. Вујчић (Петра) Гина (1937–1942), Велико Паланчиште
230. Вујчић (Петра) Ђуро (1935–1942), Велико Паланчиште
231. Вујчић (Петра) Рајо (1934–1942), Велико Паланчиште
232. Вујчић (Раде) Боро (1936–1942), Приједор
233. Вујчић (Раде) Гина (1933–1942), Велико Паланчиште
234. Вујчић (Ристе) Петра (1906–1942), Приједор
235. Вујчић (Симе) Ђуро (1913–1942), Велико Паланчиште
236. Вујчић (Станко) Мика (1890–1942), Велико Паланчиште
237. Вујчић (Стојана) Јела (1935–1942), Велико Паланчиште
238. Вујчић (Томе) Ђуро (1878–1942), Велико Паланчиште
239. Вујчић (Томе) Марко (1897–1942), Велико Паланчиште
240. Вукадиновић (Гојка) Миро (1941–1942), Велико Паланчиште
241. Вукадиновић (Душана) Мара (1906–1942), Велико Паланчиште
242. Вуковић (Ђуре) Миле (1890–1942), Велико Паланчиште
243. Вуковић (Миле) Ђуја (1926–1942), Велико Паланчиште
244. Вуковић (Петра) Јула (1933–1942), Велико Паланчиште
245. Вуковић (Петра) Стоја (1935–1942), Велико Паланчиште
246. Вуковић (Теодора) Василија (1891–1942), Велико Паланчиште
247. Вучичевић (Јандрије) Миља (1929–1942), Велико Паланчиште
248. Вучичевић (Јефте) Никола (1889–1942), Велико Паланчиште

249. Вучичевић (Николе) Јандрија (1894–1942), Јасеновац
250. Вучичевић (Стевана) Јефто (1860–1942), Велико Паланчиште
251. Вучичевић (Теодора) Перо (1876–1942), Велико Паланчиште
252. Вучичевић (Триве) Јандрија (1894–1942), Приједор
253. Вучковац (Анђела) Светко (1914–1942), Велико Паланчиште
254. Вучковић (?) Милан (1913–1942), Приједор
255. Вучковић (Душана) Вукан (1934–1942), Велико Паланчиште
256. Вучковић (Душана) Деса (1924–1942), Велико Паланчиште
257. Вучковић (Ђуре) Јованка (1815–1942), Козара
258. Вучковић (Илије) Мара (1908–1942), Велико Паланчиште
259. Вучковић (Јове) Јока (1879–1942), Велико Паланчиште
260. Вучковић (Јове) Тодор (1862–1942), Приједор
261. Вучковић (Мијата) Бранко (1929–1942), Велико Паланчиште
262. Вучковић (Мијата) Ранко (1930–1942), Велико Паланчиште
263. Вучковић (Милана) Јово (1940–1942), Приједор
264. Вучковић (Милана) Невенка (1938–1942), Приједор
265. Вучковић (Млађе) Вука (1937–1942), Велико Паланчиште
266. Вучковић (Млађе) Марија (1934–1942), Велико Паланчиште
267. Вучковић (Остоје) Јованка (1913–1942), Велико Паланчиште
268. Вучковић (Пере) Госпа (1928–1942), Велико Паланчиште
269. Вучковић (Пере) Пава (1930–1942), Велико Паланчиште
270. Вучковић (Пере) Рајко (1938–1942), Велико Паланчиште
271. Вучковић (Пере) Сава (1924–1942), Велико Паланчиште
272. Вучковић (Симе) Стака (1907–1942), Велико Паланчиште
273. Вучковић (Симе) Стево (1925–1942), Велико Паланчиште
274. Вучковић (Стевана) Десанка (1912–1942), Велико Паланчиште
275. Вучковић (Стојана) Дара (1927–1942), Велико Паланчиште
276. Вучковић (Стојана) Драгутин (1939–1942), Велико Паланчиште
277. Вучковић (Стојана) Јела (1935–1942), Велико Паланчиште
278. Вучковић (Стојана) Рајо (1934–1942), Велико Паланчиште
279. Вучковић (Тодора) Стојан (1896–1942), Велико Паланчиште
280. Глогиња (Симе) Ђуро (1907–1943), ?
281. Грбић (Миле) Никола (1898–1942), Приједор
282. Грбић (Николе) Душан (1918–1942), Приједор
283. Грбић (Николе) Срђо (1923–1942), Приједор
284. Добријевић (Ђурђа) Лазар (1905–1941), ?
285. Ђерић (Миле) Дара (1916–1942), Велико Паланчиште
286. Ђерић (Миле) Перса (1912–1942), Велико Паланчиште
287. Ђерић (Симе) Роса (1892–1942), Велико Паланчиште
288. Ђерић (Стојана) Миле (1888–1942), Велико Паланчиште
289. Ђурић (Микана) Душан (1904–1942), ?
290. Јањош (Марка) Јока (1892–1942), Приједор

291. Јањош (Миладина) Ристо (1867–1942), Приједор
292. Јањош (Ристе) Никола (1892–1942), Приједор
293. Кечен (Глише) Дева (1892–1942), Велико Паланчиште
294. Кечен (Миле) Ана (1900–1942), Велико Паланчиште
295. Кечен (Миле) Бошко (1938–1942), Велико Паланчиште
296. Кечен (Пере) Марјан (1938–1942), Велико Паланчиште
297. Ковачевић (Пере) Свето (1928–1942), Велико Паланчиште
298. Крагуљ (Илије) Јован (1889–1943), Јеловац
299. Крагуљ (Илије) Пантелија (1891–1942), Велико Паланчиште
300. Крагуљ (Јове) Драгоја (1902–1941), ?
301. Крагуљ (Јове) Никола (1901–1942), Велико Паланчиште
302. Крагуљ (Јоше) Ђуро (1894–1942), Велико Паланчиште
303. Крагуљ (Пере) Славко (1925–1942), Велико Паланчиште
304. Крагуљ (Стојана) Дмитар (1925–1942), Велико Паланчиште
305. Личанин (?) Ана (1900–1941), Велико Паланчиште
306. Личанин (?) Ђуја (1892–1942), Велико Паланчиште
307. Личанин (?) Раде (1908–1942), Велико Паланчиште
308. Личанин (?) Стојан (1934–1942), Велико Паланчиште
309. Личанин (Васе) Перо (1918–1942), Велико Паланчиште
310. Личанин (Васе) Перса (1918–1942), Велико Паланчиште
311. Личанин (Васе) Стоја (1903–1942), Велико Паланчиште
312. Личанин (Весе) Ана (1895–1942), Велико Паланчиште
313. Личанин (Вучена) Драго (1939–1942), Велико Паланчиште
314. Личанин (Вучена) Стјепан (1937–1942), Велико Паланчиште
315. Личанин (Глише) Осте (1898–1942), Велико Паланчиште
316. Личанин (Ђоке) Деса (1938–1942), Велико Паланчиште
317. Личанин (Ђоке) Јанко (1930–1942), Велико Паланчиште
318. Личанин (Ђоке) Сава (1933–1942), Велико Паланчиште
319. Личанин (Ђорђа) Вучен (1891–1942), Велико Паланчиште
320. Личанин (Миле) Ана (1898–1942), Велико Паланчиште
321. Личанин (Миле) Гојко (1936–1942), Велико Паланчиште
322. Личанин (Миле) Илинка (1938–1942), Велико Паланчиште
323. Личанин (Миле) Јелисавета (1930–1942), Велико Паланчиште
324. Личанин (Милоша) Дева (1940–1942), Велико Паланчиште
325. Личанин (Милоша) Драгица (1930–1942), Велико Паланчиште
326. Личанин (Милоша) Невенка (1938–1942), Велико Паланчиште
327. Личанин (Млађена) Војислав (1931–1942), Велико Паланчиште
328. Личанин (Млађена) Госпа (1928–1942), Велико Паланчиште
329. Личанин (Млађена) Даринка (1935–1942), Велико Паланчиште
330. Личанин (Млађена) Десанка (1937–1942), Велико Паланчиште
331. Личанин (Млађена) Драго (1930–1942), Велико Паланчиште
332. Личанин (Млађена) Марија (1933–1942), Велико Паланчиште

333. Личанин (Млађена) Милорад (1934–1942), Велико Паланчиште
334. Личанин (Млађена) Никола (1928–1942), Велико Паланчиште
335. Личанин (Млађена) Новка (1926–1942), Велико Паланчиште
336. Личанин (Млађена) Перса (1938–1942), Велико Паланчиште
337. Личанин (Млађена) Радован (1932–1942), Велико Паланчиште
338. Личанин (Млађена) Стана (1929–1942), Велико Паланчиште
339. Личанин (Млађена) Томислав (1938–1942), Велико Паланчиште
340. Личанин (Николе) Душанка (1931–1942), Велико Паланчиште
341. Личанин (Николе) Лазарка (1928–1942), Велико Паланчиште
342. Личанин (Николе) Перо (1933–1942), Велико Паланчиште
343. Личанин (Николе) Тривун (1886–1942), Велико Паланчиште
344. Личанин (Осте) Вукан (1935–1942), Велико Паланчиште
345. Личанин (Пере) Никола (1900–1942), Велико Паланчиште
346. Личанин (Пере) Роса (1908–1942), Велико Паланчиште
347. Личанин (Раје) Гина (1930–1942), Велико Паланчиште
348. Личанин (Раје) Љуба (1928–1942), Велико Паланчиште
349. Личанин (Раје) Роса (1906–1942), Велико Паланчиште
350. Личанин (Раје) Славко (1937–1942), Велико Паланчиште
351. Личанин (Ратка) Доста (1816–1944), Велико Паланчиште
352. Личанин (Ратка) Милорад (1939–1942), Велико Паланчиште
353. Личанин (Ратка) Петар (1941–1942), Велико Паланчиште
354. Личанин (Ристе) Ђуја (1892–1942), Велико Паланчиште
355. Личанин (Симе) Мика (1910–1942), Велико Паланчиште
356. Личанин (Симе) Милка (1928–1942), Велико Паланчиште
357. Личанин (Симе) Смиља (1930–1942), Велико Паланчиште
358. Личанин (Симе) Драгослав (1938–1942), Велико Паланчиште
359. Личанин (Сретка) Бошко (1934–1942), Велико Паланчиште
360. Личанин (Сретка) Мирко (1936–1942), Велико Паланчиште
361. Личанин (Стјепана) Вучен (1892–1942), Велико Паланчиште
362. Личанин (Томе) Јока (1910–1942), Велико Паланчиште
363. Личанин (Тривуна) Млађен (1899–1942), Велико Паланчиште
364. Завишић (Луке) Душан (1910–1942), Велико Паланчиште
365. Малбашић (Драгоја) Миле (1927–1942), Велико Паланчиште
366. Малбашић (Драгоја) Миленко (1929–1942), Велико Паланчиште
367. Малбашић (Милана) Стана (1906–1942), Велико Паланчиште
368. Мандић (Миле) Душан (1899–1941), Велико Паланчиште
369. Марић (Јанка) Никола (1888–1942), Велико Паланчиште
370. Марић (Лазе) Бране (1932–1942), Велико Паланчиште
371. Марић (Лазе) Драгиња (1936–1942), Велико Паланчиште
372. Марић (Лазе) Драгоја (1928–1942), Велико Паланчиште
373. Марић (Лазе) Душан (1926–1942), Велико Паланчиште
374. Марић (Лазе) Милан (1935–1942), Велико Паланчиште

375. Марић (Лазе) Нада (1938–1942), Велико Паланчиште
376. Марић (Лазе) Неђо (1939–1942), Велико Паланчиште
377. Марић (Лазе) Стоја (1916–1942), Велико Паланчиште
378. Марић (Миле) Петра (1930–1942), Велико Паланчиште
379. Марић (Митра) Стоја (1906–1942), Велико Паланчиште
380. Марић (Николе) Илинка (1935–1942), Велико Паланчиште
381. Марић (Николе) Остоја (1932–1942), Велико Паланчиште
382. Марић (Триве) Стојан (1846–1942), Велико Паланчиште
383. Маџар (Јована) Станко (1875–1942), Велико Паланчиште
384. Маџар (Петра) Ђуја (1880–1942), Велико Паланчиште
385. Микић (Илије) Лазо (1894–1942), Велико Паланчиште
386. Микић (Лазе) Благоја (1928–1942), Велико Паланчиште
387. Микић (Миле) Крсто (1910–1942), Велико Паланчиште
388. Микић (Осте) Сретко (1925–1942), Велико Паланчиште
389. Микић (Остоје) Марија (1912–1942), Велико Паланчиште
390. Милосављевић (Јанка) Перо (1898–1942), Велико Паланчиште
391. Милосављевић (Јована) Перса (1903–1942), Велико Паланчиште
392. Милосављевић (Марка) Перо (1900–1942), Велико Паланчиште
393. Милосављевић (Пере) Борко (1934–1942), Велико Паланчиште
394. Милосављевић (Пере) Радован (1938–1942), Велико Паланчиште
395. Милосављевић (Пере) Стана (1905–1942), Велико Паланчиште
396. Милосављевић (Раде) Саван (1922–1942), Велико Паланчиште
397. Милосављевић (Радована) Анђа (1938–1942), Велико Паланчиште
398. Милосављевић (Радована) Микајло (1936–1942), Велико Паланчиште
399. Милосављевић (Радована) Миља (1934–1942), Велико Паланчиште
400. Милосављевић (Радована) Станко (1939–1942), Велико Паланчиште
401. Милосављевић (Симе) Јово (1880–1942), Велико Паланчиште
402. Милосављевић (Теше) Раде (1890–1942), Јасеновац
403. Мрђа (Илије) Стеван (1890–1942), ?
404. Мрђа (Стевана) Душан (1926–1942), ?
405. Мудринић (Јоше) Никола (1878–1943), Јасеновац
406. Мудринић (Николе) Коста (1910–1942), Велико Паланчиште
407. Мудринић (Николе) Миле (1896–1942), Велико Паланчиште
408. Новаковић (Јове) Милош (1900–1942), Велико Паланчиште
409. Поповић (Милана) Марко (1890–1942), Велико Паланчиште
410. Радонић (Ђуђана) Ђуро (1903–1943), ?
411. Радонић (Ђуђана) Лазо (1890–1943), ?
412. Радонић (Ђурђа) Јово (1910–1942), Велико Паланчиште
413. Радонић (Ђуре) Милорад (1928–1943), Јасеновац
414. Радонић (Ђуре) Станко (1911–1942), Велико Паланчиште
415. Радонић (Михајла) Раде (1888–1942), Велико Паланчиште

416. Радонић (Николе) Тодор (1878–1943), ?
417. Радонић (Раде) Славко (1922–1941), Приједор
418. Радонић (Тодора) Милан (1910–1943), Стара Градишка
419. Радонић (Тодора) Стево (1917–1943), ?
420. Радошевић (Драгоја) (1933–1942), Велико Паланчиште
421. Радошевић (Драгоја) Драгица (1938–1942), Велико Паланчиште
422. Радошевић (Драгоја) Крсто (1935–1942), Велико Паланчиште
423. Радошевић (Драгоја) Стоја (1937–1942), Велико Паланчиште
424. Радошевић (Пере) Мика (1916–1942), Велико Паланчиште
425. Ритан (Вида) Драгоја (1915–1941), Приједор
426. Ритан (Пере) Мика (1916–1942), Велико Паланчиште
427. Рунић (Стојана) Вид (1889–1941), ?
428. Селак (Јовице) Мићан (1910–1942), Велико Паланчиште
429. Селак (Јовице) Перо (1909–1942), Велико Паланчиште
430. Селак (Јове) Којо (1904–1942), Босанска Дубица
431. Селак (Јове) Новак (1924–1942), Велико Паланчиште
432. Селак (Марка) Јања (1902–1942), Велико Паланчиште
433. Селак (Миле) Којо (1885–1942), Велико Паланчиште
434. Селак (Миће) Будимир (1932–1942), Велико Паланчиште
435. Селак (Миће) Љубомир (1937–1942), Велико Паланчиште
436. Селак (Миће) Радован (1930–1942), Велико Паланчиште
437. Селак (Миће) Радојка (1930–1942), Велико Паланчиште
438. Селак (Миће) Рајко (1928–1942), Велико Паланчиште
439. Селак (Пане) Јања (1902–1942), Велико Паланчиште
440. Селак (Симе) Стојан (1888–1942), ?
441. Селак (Стојана) Живко (1940–1942), Сисак
442. Селак (Стојана) Мара (1939–1942), Грубишно Поље
443. Селак (Стојана) Стана (1932–1942), Приједор
444. Селак (Тривуна) Мара (1905–1944), Сисак
445. Симатовић (Бошка) Гина (1929–1942), Велико Паланчиште
446. Симатовић (Бошка) Душан (1936–1943), Велико Паланчиште
447. Симатовић (Дамјана) Остоја (1860–1941), Велико Паланчиште
448. Симатовић (Јове) Анђа (1905–1942), Велико Паланчиште
449. Симатовић (Раде) Ђоко (1927–1942), Јасеновац
450. Симатовић (Стјепана) Јово (1898–1942), Велико Паланчиште
451. Симатовић (Теодосија) Ана (1885–1941), Приједор
452. Станић (Васе) Ружа (1912–1942), Велико Паланчиште
453. Станић (Марка) Грозда (1935–1942), Велико Паланчиште
454. Станић (Марка) Драгиња (1912–1942), Велико Паланчиште
455. Станић (Марка) Душан (1934–1942), Петриња
456. Станић (Марка) Радосава (1932–1942), Велико Паланчиште
457. Станић (Пере) Марко (1910–1942), Козара

458. Стегић (Лаке) Здравко (1931–1942), Приједор
459. Стегић (Васе) Марко (1898–1941), Приједор
460. Стегић (Лаке) Михајло (1938–1942), Велико Паланчиште
461. Стегић (Лаке) Петар (1928–1942), Велико Паланчиште
462. Стегић (Лаке) Савка (1888–1942), Велико Паланчиште
463. Стегић (Лаке) Стана (1926–1942), Приједор
464. Стегић (Лаке) Стоја (1924–1942), Приједор
465. Стегић (Миле) Јованка (1884–1942), Приједор
466. Стегић (Миле) Микан (1884–1942), Сајмиште
467. Стегић (Миле) Перо (1898–1942), Велико Паланчиште
468. Стегић (Николе) Сава (1892–1942), Велико Паланчиште
469. Стегић (Пере) Илинка (1931–1942), Велико Паланчиште
470. Стегић (Пере) Роса (1928–1942), Велико Паланчиште
471. Стегић (Раје) Душан (1923–1942), Приједор
472. Стегић (Раје) Михајло (1938–1942), Велико Паланчиште
473. Стегић (Раје) Петра (1894–1942), Приједор
474. Стегић (Раје) Симо (1927–1942), Приједор
475. Стегић (Симе) Лако (1890–1942), Сајмиште
476. Стегић (Симе) Невенка (1920–1942), Козара
477. Стегић (Симе) Раде (1892–1942), Сајмиште
478. Стегић (Симе) Савка (1888–1942), Велико Паланчиште
479. Стегић (Сретка) Бошко (1940–1942), Приједор
480. Стегић (Сретка) Марија (1941–1942), Приједор
481. Стојановић (Давида) Ђуја (1880–1942), Велико Паланчиште
482. Стојановић (Дамјана) Ђуро (1909–1942), Велико Паланчиште
483. Стојановић (Ђуре) Драгоја (1912–1942), Велико Паланчиште
484. Стојановић (Милана) Нико (1890–1942), Велико Паланчиште
485. Стојановић (Миле) Ђуја (1880–1942), Велико Паланчиште
486. Стојановић (Николе) Марко (1908–1943), Јасеновац
487. Стојановић (Николе) Саво (1907–1942), Велико Паланчиште
488. Стојановић (Теше) Стана (1898–1942), Велико Паланчиште
489. Сукоњица (Лазе) Душан (1907–1942), Велико Паланчиште
490. Сукоњица (Миле) Дева (1897–1942), Велико Паланчиште
491. Сукоњица (Миле) Драган (1930–1942), Велико Паланчиште
492. Сукоњица (Миле) Драго (1933–1942), Велико Паланчиште
493. Сукоњица (Миле) Јован (1922–1942), Велико Паланчиште
494. Сукоњица (Миле) Нада (1940–1942), Велико Паланчиште
495. Сукоњица (Млађена) Боса (1921–1942), Велико Паланчиште
496. Сукоњица (Пере) Симо (1909–1942), Велико Паланчиште
497. Сукоњица (Ристе) Дева (1900–1942), Велико Паланчиште
498. Тимарац (Бранка) Драго (1939–1942), Велико Паланчиште
499. Тимарац (Бранка) Лазарка (1928–1942), Велико Паланчиште

500. Тимарац (Николе) Ана (1910–1942), Велико Паланчиште
501. Ћиверица (Јове) Боса (1934–1942), Велико Паланчиште
502. Ћиверица (Јове) Милка (1902–1942), Велико Паланчиште
503. Ћиверица (Јове) Никола (1938–1942), Велико Паланчиште
504. Ћиверица (Јове) Срето (1932–1942), Велико Паланчиште
505. Ћиверица (Лаке) Ђуро (1901–1942), Приједор
506. Ћиверица (Лаке) Миле (1900–1942), Велико Паланчиште
507. Ћиверица (Станка) Душан (1903–1943), Стара Градишка
508. Ћиверица (Станка) Милан (1904–1942), Велико Паланчиште
509. Чађо (Јање) Ђурђија (1887–1942), Јасеновац
510. Чађо (Јована) Ђурђија (1882–1942), Јасеновац
511. Чађо (Лазе) Благоја (1900–1942), Јасеновац
512. Чакширан (Јована) Милка (1894–1942), Јасеновац
513. Чакширан (Мане) Анђа (1928–1942), Велико Паланчиште
514. Чакширан (Мане) Мара (1936–1942), Велико Паланчиште
515. Чакширан (Миладина) Мане (1890–1941), Велико Паланчиште
516. Чичић (Миле) Драгоја (1900–1942), Велико Паланчиште
517. Џакула (Бране) Ђуја (1915–1942), Велико Паланчиште
518. Џакула (Драгоја) Дева (?–1943), Козара
519. Џакула (Драгоја) Ђуја (?–1943), Козара
520. Џакула (Драгоја) Мара (?– 943), Козара
521. Џакула (Раје) Анка (1934–1942), Велико Паланчиште
522. Џакула (Раје) Деса (1931–1942), Велико Паланчиште
523. Џакула (Раје) Рајко (?–1942), Козара
524. Џакула (Раје) Роса (?–1943), Козара
525. Џакула (Раје) Срето (1939–1942), Велико Паланчиште
526. Штековић (Миле) Драгоја (1904–1942), Приједор

Списак страдалих у Малом Паланчишту

1. Бановић (Боже) Вукан (1940–1942, Велико Паланчиште
2. Бановић (Боже) Зорка (1928–1942), Велико Паланчиште
3. Бановић (Боже) Лазарка (1938–1942), Велико Паланчиште
4. Бановић (Боже) Марија (1902–1942), Велико Паланчиште
5. Бановић (Боже) Мика (1899–1942), Велико Паланчиште
6. Бановић (Боже) Слава (1941–1942), Велико Паланчиште
7. Бановић (Васе) Илинка (1932–1942), Велико Паланчиште
8. Бановић (Васе) Мара (1934–1942), Велико Паланчиште
9. Бановић (Васе) Милка (1932–1942), Велико Паланчиште
10. Бановић (Васе) Раде (1930–1942), Велико Паланчиште
11. Бановић (Васе) Рајка (1938–1942), Велико Паланчиште
12. Бановић (Васе) Срето (1927–1942), Горњи Јеловац
13. Бановић (Дане) Стоја (1878–1942), Велико Паланчиште
14. Бановић (Деве) Илинка (1926–1942), Велико Паланчиште
15. Бановић (Драгана) Босиљка (1919–1942), Велико Паланчиште
16. Бановић (Драгана) Ратко (1940–1942), Велико Паланчиште
17. Бановић (Драгутина) Вукосава (1928–1942), Велико Паланчиште
18. Бановић (Драгутина) Душан (1937–1942), Велико Паланчиште
19. Бановић (Драгутина) Коса (1918–1942), Горњи Јеловац
20. Бановић (Драгутина) Љепосава (1931–1942), Велико Паланчиште
21. Бановић (Драгутина) Мика (1900–1942), Велико Паланчиште
22. Бановић (Драгутина) Сретен (1939–1942), Велико Паланчиште
23. Бановић (Драгутина) Танкосава (1927–1942), Велико Паланчиште
24. Бановић (Ђорђије) Анђа (1892–1941), Велико Паланчиште
25. Бановић (Ђурђа) Марија (1902–1942), Велико Паланчиште
26. Бановић (Ђуре) Анђа (1926–1942), Велико Паланчиште
27. Бановић (Ђуре) Миле (1882–1942), Мало Паланчиште
28. Бановић (Илије) Ружа (1927–1942), Велико Паланчиште
29. Бановић (Илије) Стоја (1908–1942), Велико Паланчиште
30. Бановић (Лазе) Марија (1937–1942), Велико Паланчиште
31. Бановић (Љубана) Бошко (1940–1942), Велико Паланчиште
32. Бановић (Љубана) Радосва (1938–1942), Велико Паланчиште
33. Бановић (Мије) Остоја (1879–1942), Велико Паланчиште
34. Бановић (Микајла) Драгиња (1922–1942) Мало Паланчиште
35. Бановић (Микајла) Здравко (1938–1942) Мало Паланчиште
36. Бановић (Микана) Војин (1920–1942), Велико Паланчиште
37. Бановић (Милана) Бране (1930–1942), Велико Паланчиште
38. Бановић (Милана) Доста (1924–1942), Велико Паланчиште

39. Бановић (Милана) Милка (1929–1942), Велико Паланчиште
40. Бановић (Милана) Пава (1937–1942), Велико Паланчиште
41. Бановић (Миле) Василија (1882–1942), Велико Паланчиште
42. Бановић (Миле) Ђуја (1926–1942), Велико Паланчиште
43. Бановић (Миле) Сава (1915–1942), Велико Паланчиште
44. Бановић (Мојсија) Остоја (1884–1942), Велико Паланчиште
45. Бановић (Николе) Анђа (1889–1942), Велико Паланчиште
46. Бановић (Николе) Здравко (1938–1942), Велико Паланчиште
47. Бановић (Паје) Остоја (1876–1942), Велико Паланчиште
48. Бановић (Пане) Симо (1870–1945), Приједор
49. Бановић (Пане) Стоја (1878–1942), Горњи Јеловац
50. Бановић (Пере) Мићо (1938–1942), Велико Паланчиште
51. Бановић (Пере) Петра (1896–1942), Мало Паланчиште
52. Бановић (Пере) Раде (1934–1942), Велико Паланчиште
53. Бановић (Пере) Радојка (1936–1942), Велико Паланчиште
54. Бановић (Петра) Војин (1910–1942), Мало Паланчиште
55. Бановић (Петра) Дева (1894–1942), Велико Паланчиште
56. Бановић (Петра) Ђуја (1924–1942), Велико Паланчиште
57. Бановић (Петра) Илинка (1926–1942), Велико Паланчиште
58. Бановић (Петра) Јула (1933–1942), Велико Паланчиште
59. Бановић (Петра) Милка (1880–1942), Горњи Јеловац
60. Бановић (Петра) Млађо (1886– 942), Горњи Јеловац
61. Бановић (Петра) Стоја (1934–1942), Велико Паланчиште
62. Бановић (Петра) Стојан (1900–1942), Горњи Јеловац
63. Бановић (Раде) Милка (1893–1942), Мало Паланчиште
64. Бановић (Раде) Рајко (1941–1942), Велико Паланчиште
65. Бановић (Раде) Сретко (1933–1942), Велико Паланчиште
66. Бановић (Раде) Стојан (1933–1942) Велико Паланчиште
67. Бановић (Саве) Драгутин (1899–1942), Велико Паланчиште
68. Бановић (Саве) Стеванија (1880–1942), Велико Паланчиште
69. Бановић (Симе) Перо (1927–1942), ?
70. Бановић (Симе) Столе (1913–1941), Мало Паланчиште
71. Бановић (Стевана) Васо (1897–1942), Велико Паланчиште
72. Бановић (Стевана) Јово (1878–1942), Велико Паланчиште
73. Бановић (Стојана) Боса (1913–1942), Велико Паланчиште
74. Бановић (Стојана) Љубомир (1926–1942), Велико Паланчиште
75. Бановић (Милана) Ана (1935–1942), Велико Паланчиште
76. Вукадиновић (Аћима) Стеван (1882–1942), Мало Паланчиште
77. Вукадиновић (Гојка) Сава (1941–1942), Велико Паланчиште
78. Вукадиновић (Ђуке) Стоја (1899–1942), Велико Паланчиште
79. Вукадиновић (Остоје) Душан (1908–1942), Војскова
80. Вукадиновић (Пере) Драгоја (1930–1942), Мало Паланчиште

81. Вукадиновић (Петра) Станко (1939–1942), Велико Паланчиште
82. Гавриловић (Миле) Боса (1937–1942), Велико Паланчиште
83. Гавриловић (Миле) Доста (1937–1942), Велико Паланчиште
84. Гавриловић (Миле) Душанка (1940–1942), Велико Паланчиште
85. Гавриловић (Миле) Мира (1941–1942), Велико Паланчиште
86. Гавриловић (Миле) Нена (1941–1942), Приједор
87. Гавриловић (Миле) Пава (1941–1942), Приједор
88. Гавриловић (Стевана) Драгиња (1916–1942), Велико Паланчиште
89. Гавриловић (Стојана) Миле (1916–1942), Велико Паланчиште
90. Жабић (?) Ђуро (?–1942), ?
91. Жабић (Душана) Јованка (1942–1942), Велико Паланчиште
92. Жабић (Душана) Милка (1940–1942), Велико Паланчиште
93. Жабић (Миле) Симо (1940–1942), Велико Паланчиште
94. Жабић (Миће) Гина (1937–1942), Велико Паланчиште
95. Жабић (Миће) Марија (1940–1942), Велико Паланчиште
96. Жабић (Миће) Мирко (1940–1942), Велико Паланчиште
97. Жабић (Миће) Ружа (1912–1942), Велико Паланчиште
98. Жабић (Миће) Срето (1939–1942), Велико Паланчиште
99. Жабић (Пере) Душан (1908–1943), Мљечаница
100. Жабић (Теодора) Стојан (1885–1941) Приједор
101. Каралија (Илије) Драгоја (1908–1942), Приједор
102. Кнегињић (Раде) Јока (1920–1942), Мало Паланчиште
103. Кнежевић (Јове) Перо (1893–1942), Јасеновац
104. Кнежевић Перо (1884–1942), Јасеновац
105. Латиновић Јово (1874–1942), Мало Паланчиште
106. Нишевић (Станка) Дара (1942–1942), Велико Паланчиште
107. Радишић (Миле) Раде (1884–1942), Јасеновац
108. Радишић (Триве) Мара (1941–1942), Приједор
109. Рајлић (Драге) Милка (1939–1942), Горњи Јеловац
110. Рајлић (Драгоја) Анђа (1911–1942), Горњи Јеловац
111. Рајлић (Драгоја) Богдан (1936–1942), Горњи Јеловац
112. Рајлић (Ђорђа) Љубо (1914–1942), Горњи Јеловац
113. Рајлић (Илије) Мирко (1886–1942), Горњи Јеловац
114. Рајлић (Луке) Анђа (1911–1942), Горњи Јеловац
115. Рајлић (Миле) Милица (1887–1942), Мало Паланчиште
116. Рајлић (Миле) Стево (1900–1942), Горњи Јеловац
117. Рајлић (Николе) Илинка (1938–1942), Горњи Јеловац
118. Рајлић (Николе) Лука (1934–1942), Горњи Јеловац
119. Рајлић (Николе) Нико (1935–1942), Горњи Јеловац
120. Рајлић (Николе) Пава (1913–1942), Горњи Јеловац
121. Рајлић (Николе) Ратко (1941–1942), Горњи Јеловац
122. Рајлић (Пане) Милица (1875–1942), Горњи Јеловац

123. Рајлић (Стеве) Даница (1928–1942), Горњи Јеловац
124. Рајлић (Стеве) Душан (1930–1942), Горњи Јеловац
125. Рајлић (Стеве) Душанка (1930–1942), Горњи Јеловац
126. Рајлић Госпа (1940–1942), Велико Паланчиште
127. Рајлић Ружа (1904–1942), Мало Паланчиште
128. Стегић (Лазе) Лазарка (1914–1942), Велико Паланчиште
129. Стегић (Раде) Благоја (1932–1942), Велико Паланчиште
130. Стегић (Раде) Драгиња (1930–1942), Велико Паланчиште
131. Стегић (Раде) Здравко (1934–1942), Велико Паланчиште
132. Стегић (Стојана) Ана (1935–1942), Велико Паланчиште
133. Стегић (Томе) Јован (1878–1942), Велико Паланчиште

Списак страдалих у Горњем Јеловцу

1. Адамовић (Николе) Остоја (1902–1942), Горњи Јеловац
2. Алексић (Васе) Рада (1900–1942), Горњи Јеловац
3. Алексић (Владе) Марјан (1939–1942), Јасеновац
4. Алексић (Душана) Миле (1924–1942), Јасеновац
5. Алексић (Јована) Симо (1884–1942), Горњи Јеловац
6. Алексић (Јове) Теодор (1882–1942), Горњи Јеловац
7. Алексић (Љубана) Столе (1926–1942), Горњи Јеловац
8. Алексић (Миле) Сретко (1941–1942), Јасеновац
9. Алексић (Раде) Саван (1922–1942), Горњи Јеловац
10. Алексић (Ристе) Јован (1874–1942), Козара
11. Алексић (Стојана) Мика (1902–1942), Горњи Јеловац
12. Алексић (Теодора) Мика (1935–1942), Хрустово
13. Бабић (Ђорђе) Радомир (1915–1942), Поглеђево
14. Бабић (Јована) Радомир (1912–1942), Поглеђево
15. Бабић (Микајла) Стана (1933–1942), Босанска Дубица
16. Бабић (Миле) Стана (1895–1942), Поглеђево
17. Бабић (Мирка) Илија (1936–1942), Поглеђево
18. Бабић (Мирка) Јованка (1938–1942), Поглеђево
19. Бабић (Мирка) Никола (1934–1942), Поглеђево
20. Бабић (Михајла) Никола (1926–1942), Поглеђево
21. Бановић (Јове) Јован (1907–1942), Јеловац
22. Бокан (Алексе) Симо (1871–1941), Горњи Јеловац
23. Бокан (Васе) Вука (1939–1942), Велико Паланчиште
24. Бокан (Васе) Душанка (1931–1942), Велико Паланчиште
25. Бокан (Васе) Илија (1936–1942), Велико Паланчиште
26. Бокан (Ђорђе) Станко (1900–1942), Горњи Јеловац
27. Бокан (Јована) Ана (1900–1942), Горњи Јеловац
28. Бокан (Јована) Коса (1903–1942), Горњи Јеловац
29. Бокан (Марка) Симеуна (1892–1941), Горњи Јеловац
30. Бокан (Миле) Марко (1892–1942), Горњи Јеловац
31. Бокан (Николе) Благоја (1908–1941), Горњи Јеловац
32. Бокан (Пане) Драгица (1940–1942), Велико Паланчиште
33. Бокан (Пане) Драгољуб (1936–1942), Велико Паланчиште
34. Бокан (Пане) Светозар (1938–1942), Велико Паланчиште
35. Бокан (Петра) Миља (1892–1942), Горњи Јеловац
36. Бокан (Станка) Боја (1921–1942), Горњи Јеловац
37. Бокан (Стојана) Босиљка (1917–1942), Горњи Јеловац
38. Бувач (Јове или Остоје) Миља (1925–1942), Велико Паланчиште

39. Бувач (Станка) Милка (1933–1942), Велико Паланчиште
40. Бувач (Станка) Тина (1930–1942), Велико Паланчиште
41. Буразор (Миле) Стојан (1884–1942), Јасеновац
42. Видовић (Илије) Зорка (1910–1942), Горњи Јеловац
43. Видовић (Јована) Сретко (1900–1942), Горњи Јеловац
44. Вила (Благоје) Стана (1913–1942), Јасеновац
45. Вила (Глише) Стана (1912–1942), Горњи Јеловац
46. Вила (Јована) Ђуја (1919–1942), Јасеновац
47. Вила (Јована) Невенка (1914–1942), Горњи Јеловац
48. Вила (Луке) Ђуја (1900–1942), Горњи Јеловац
49. Вила (Николе) Петар (1905–1942), Горњи Јеловац
50. Вила (Николе) Раде (1924–1942), Горњи Јеловац
51. Вила (Симе) Јован (1886–1942), Јасеновац
52. Врбан (?) Савка (1932–1942), Горњи Јеловац
53. Вујасиновић (Пере) Љубомир (1923–1941), Горњи Јеловац
54. Вукадиновић (?) Сава (1887–1942), Козара
55. Вукадиновић (Душана) Анкица (1935–1942), Велико Паланчиште
56. Вукадиновић (Душана) Мара (1911–1942), Горњи Јеловац
57. Вукадиновић (Душана) Мара (1911–1942), Горњи Јеловац
58. Вукадиновић (Душана) Мирко (1941–1942), Јасеновац
59. Вукадиновић (Душана) Никола (1936–1942), Козара
60. Вукадиновић (Љубомира) Марко (1920–1942), Горњи Јеловац
61. Вукадиновић (Марка) Босиљка (1921–1942), Горњи Јеловац
62. Вукадиновић (Марка) Вукосова (1932–1942), Горњи Јеловац
63. Вукадиновић (Марка) Мара (1939–1942), Козара
64. Вукадиновић (Марка) Милорад (1935–1942), Козара
65. Вукадиновић (Марка) Невенка (1934–1942), Горњи Јеловац
66. Вукадиновић (Михајла) Боса (1914–1942), Козара
67. Вукадиновић (Николе) Душан (1910–1942), Козара
68. Вукић (Васе) Душан (1907–1942), Горњи Јеловац
69. Вукић (Васе) Милан (1910–1942), Јасеновац
70. Вукић (Гавре) Лако (1869–1942), Горњи Јеловац
71. Вукић (Гавре) Марко (1872–1942), Горњи Јеловац
72. Вукић (Душана) Дара (1940–1942), Јасеновац
73. Вуковић (Петра) Стоја (1939–1942), Горњи Јеловац
74. Вукојевић (Спасоја) Коса (1941–1942), Приједор
75. Вукота (Косте) Радосава (1911–1942), Горњи Јеловац
76. Вукота (Милана) Милена (1938–1942), Велико Паланчиште
77. Вукота (Милана) Радана (1941–1941), Козара
78. Вукота (Милана) Радомир (1939–1942), Козара
79. Вукота (Милана) Радосава (1919–1942), Козара
80. Вукота (Милана) Стојан (1940–1942), Козара

81. Вулетић (Васе) Мара (1882–1942), Горњи Јеловац
82. Вулетић (Васе) Урош (1897–1942), Горњи Јеловац
83. Вулетић (Василија) Радомир (1935–1942), Јасеновац
84. Вулетић (Василије) Бранко (1929–1942), Јасеновац
85. Вулетић (Воје) Драгутин (1935–1942), ?
86. Вулетић (Илије) Стана (1924–1942), Јасеновац
87. Вулетић (Петра) Бранко (1922–1942), Јасеновац
88. Вулетић (Петра) Раде (1902–1942), Јасеновац
89. Вулетић (Петра) Стево (1920–1942), Јасеновац
90. Вулетић (Раде) Боса (1927–1942), Јасеновац
91. Вулетић (Раде) Станка (1940–1942), Јасеновац
92. Вулетић (Раде) Стоја (1929–1942), Јасеновац
93. Вулетић (Ристе) Петар (1882–1942), Јасеновац
94. Вулетић (Уроша) Драгиња (1900–1942), Горњи Јеловац
95. Вулетић (Уроша) Милева (1932–1942), Горњи Јеловац
96. Вулетић (Уроша) Раде (1930–1942), Горњи Јеловац
97. Вулетић (Уроша) Стана (1923–1942), Горњи Јеловац
98. Вулетић (Уроша) Стоја (1920–1942), Горњи Јеловац
99. Гламочанин (Николе) Стојан (1881–1944), ?
100. Гојић (Миле) Урош (1907–1942), Горњи Јеловац
101. Гојић (Уроша) Миленко (1938–1942), Јасеновац
102. Гојић (Уроша) Смиља (1941–1942), Јасеновац
103. Гускић (Илије) Вакрсија (1929–1942), Козара
104. Гускић (Илије) Војо (1934–1942), Козара
105. Гускић (Илије) Мика (1905–1942), Јасеновац
106. Гускић (Илије) Милан (1937–1942), Козара
107. Добријевић (Мирка) Перса (1933–1942), Горњи Јеловац
108. Добријевић (?) Мара (1915–1942), ?
109. Добријевић (Василије) Мара (1914–1942), Горњи Јеловац
110. Добријевић (Драгомира) Зора (1940–1942), Горњи Јеловац
111. Добријевић (Драгомира) Драгиња (1941–1942), Горњи Јеловац
112. Добријевић (Драгомира) Коса (1922–1942), Горњи Јеловац
113. Добријевић (Зекана) Илија (1885–1942), Горњи Јеловац
114. Добријевић (Илије) Мирко (1898–1942), Јасеновац
115. Добријевић (Мике) Мара (1911–1942), Горњи Јеловац
116. Добријевић (Мирка) Васо (1931–1942), Горњи Јеловац
117. Добријевић (Мирка) Дева (1932–1942), Горњи Јеловац
118. Добријевић (Мирка) Драгомир (1922–1942), Јасеновац
119. Добријевић (Мирка) Милорад (1928–1942), Горњи Јеловац
120. Добријевић (Мирка) Раде (1927–1942), Горњи Јеловац
121. Дошен (Јоше) Сретко (1897–1942), ?
122. Дрча (Јове) Никола (1900–1942), Јасеновац

123. Дрча (Јове) Петар (1897–1942), ?
124. Дрча (Јове) Саво (1890–1942), ?
125. Дрча (Николе) Милан (1933–1942), Козара
126. Дрча (Николе) Перса (1922–1942), Козара
127. Дрча (Николе) Сава (1901–1942), ?
128. Дрча (Обрада) Јово (1865– 1942), ?
129. Ђаковић (Жоржа) Љупко (1895–1942), ?
130. Ђаковић (Микајла) Илинка (1927–1942), Горња Јутрогоста
131. Ђаковић (Милана) Драгољуб (1939–1942), Јасеновац
132. Ђаковић (Милана) Јован (1940–1942), Јасеновац
133. Ђаковић (Миле) Дева (1892–1942), Велико Паланчиште
134. Ђаковић (Остоје) Невенка (1914–1943), Приједор
135. Ђаковић (Пане) Василије (1885–1942), Јасеновац
136. Ђаковић (Раје) Невенка (1930–1942), Козара
137. Ђурић (Бранка) Анђа (1936–1942), Козара
138. Ђурић (Вида) Вељко (1914–1942), ?
139. Ђурић (Драгоја) Драгољуб (1937–1942), Горњи Јеловац
140. Ђурић (Остоје) Невенка (1914–1943), Горњи Јеловац
141. Ђурић (Остоје) Ранко (1903–1942), Горњи Јеловац
142. Ђурић (Ранка) Анђа (1936–1942), Горњи Јеловац
143. Ђурић (Ристе) Ана (1905–1942), Велико Паланчиште
144. Ђурић (Ристе) Ристо (1904–1941), Горњи Јеловац
145. Ђурић (Стевана) Стојка (1870–1942), Велико Паланчиште
146. Завишић (Василија) Анка (1940–1942), Јасеновац
147. Завишић (Василија) Милева (1925–1942), Јасеновац
148. Завишић (Луке) Душан (1913–1942), Јасеновац
149. Завишић (Луке) Ђурађ (1926–1942), Јасеновац
150. Завишић (Миле) Вукашин (1941–1942), Јасеновац
151. Завишић (Миле) Вукосава (1938–1942), Јасеновац
152. Завишић (Миле) Јово (1910–1942), Јасеновац
153. Завишић (Миле) Мика (1940–1942), Јасеновац
154. Завишић (Миле) Никола (1907–1942), Јасеновац
155. Завишић (Обрада) Лука (1889–1942), Сајмиште
156. Завишић (Раде) Драгиња (1925–1942), ?
157. Завишић (Раде) Танкосава (1938–1942), Јасеновац
158. Зец (Симе) Никола (1906–1942), Горњи Јеловац
159. Зорић (Васе) Ђуја (1896–1942), Јасеновац
160. Зорић (Драгоја) Раде (1929–1942), Јасеновац
161. Зорић (Драгоја) Радомир (1929–1942), Јасеновац
162. Зорић (Ђуре) Раде (1922–1942), Јасеновац
163. Зорић (Јанка) Миле (1892–1942), Јасеновац
164. Зорић (Косе) Драгица (1941–1942), Јасеновац

165. Зорић (Миле) Љубан (1913–1942), Јасеновац
166. Зорић (Николе) Божо (1939–1942), Јасеновац
167. Зорић (Николе) Ђуро (1924–1942), Јасеновац
168. Зорић (Николе) Миле (1925–1942), Јасеновац
169. Зорић (Николе) Милева (1941–1942), Јасеновац
170. Зорић (Николе) Мићо (1838–1942), ?
171. Зорић (Николе) Перо (1938–1942), Јасеновац
172. Зорић (Пере) Миле (1884–1942), Јасеновац
173. Зорић (Ђуре) Драгоја (1927–1942), Јасеновац
174. Илић (Мијата) Сава (1889–1942), Горњи Јеловац
175. Илић (Миле) Петар (1882–1942), Горњи Јеловац
176. Илић (Миле) Раде (1890–1942), Јасеновац
177. Илић (Момчила) Драгољуб (1935–1942), Горњи Јеловац
178. Илић (Момчила) Душанка (1934–1942), Горњи Јеловац
179. Илић (Момчила) Марија (1928–1942), Горњи Јеловац
180. Илић (Момчила) Никола (1930–1942), Горњи Јеловац
181. Илић (Момчила) Стоја (1904–1942), Горњи Јеловац
182. Илић (Николе) Момчило (1905–1942), Горњи Јеловац
183. Илић (Николе) Петар (1894–1942), Јасеновац
184. Илић (Петра) Драгољуб (1935–1942), Горњи Јеловац
185. Илић (Петра) Јован (1939–1942), Горњи Јеловац
186. Илић (Петра) Ката (1893–1942), Горњи Јеловац
187. Илић (Петра) Миле (1937–1942), Горњи Јеловац
188. Илић (Петра) Радомир (1932–1942), Горњи Јеловац
189. Јаворић (Миће) Сретко (1920–1942), Сајмиште
190. Каменко (Саве) Јела (?–1941), Јасеновац
191. Каменко (Саве) Радојка (?–1941), Јасеновац
192. Кеџман (Милана) Милан (1916–1943), ?
193. Кнежевић (Алексе) Јања (1929–1942), Козара
194. Кнежевић (Алексе) Љубан (1923–1942), ?
195. Кнежевић (Алексе) Љубан (1923–1942), Козара
196. Кнежевић (Алексе) Милева (1937–1942), Козара
197. Кнежевић (Алексе) Сретко (1931–1942), Козара
198. Кнежевић (Алексе) Стојан (1862–1942), Горњи Јеловац
199. Кнежевић (Антоније) Ана (1922–1942), Горњи Јеловац
200. Кнежевић (Антоније) Божидар (1926–1942), Њемачка
201. Кнежевић (Антоније) Борислав (1941–1942), Горњи Јеловац
202. Кнежевић (Антоније) Ђуро (1928–1942), Горњи Јеловац
203. Кнежевић (Антоније) Коса (1937–1942), Горњи Јеловац
204. Кнежевић (Антоније) Миле (1941–1942), Козара
205. Кнежевић (Антоније) Милица (1900–1942), Козара
206. Кнежевић (Антоније) Ранко (1931–1942), Козара

207. Кнежевић (Миле) Душан (1930–1942), Козара
208. Кнежевић (Миће) Милан (1992–1942), Горњи Јеловац
209. Кнежевић (Стеве) Илија (1936–1942), Козара
210. Кнежевић (Стеве) Никола (1934–1942), Козара
211. Кнежевић (Стојана) Алекса (1902–1942), Козара
212. Кнежевић (Стојана) Никола (1893–1942), Козара
213. Кнежевић (Стојана) Стоја (1878–1942), Козара
214. Колар (?) Јела (1892–1942), Горњи Јеловац
215. Колар (Васе) Јованка (1897–1942), Горњи Јеловац
216. Колар (Васе) Петар (1900–1942), Горњи Јеловац
217. Колар (Јанка) Миља (1892–1942) Горњи Јеловац
218. Колар (Љубана) Милан (1941–1942), Јасеновац
219. Колар (Ристе) Јованка (1900–1942), Горњи Јеловац
220. Колар (Ристе) Саво (1892–1942), Јасеновац
221. Колар (Саве) Драгоја (1932–1942), Горњи Јеловац
222. Колар (Саве) Ђуро (1939–1942), Горњи Јеловац
223. Колар (Саве) Јован (1938–1942), Горњи Јеловац
224. Колар (Саве) Миља (1941–1942), Горњи Јеловац
225. Колар (Саве) Стоја (1929–1942), Горњи Јеловац
226. Коралија (?) Ђуја (1937–1942), ?
227. Коралија (Василија) Јован (1911–1942), Јасеновац
228. Коралија (Васкрсија) Марко (1942–1942), Приједор
229. Коралија (Зекана) Васкрсија (1907–1942), Козара
230. Коралија (Зекана) Јован (1907–1942), Горњи Јеловац
231. Коралија (Илије) Драгоја (1910–1942), Велико Паланчиште
232. Коралија (Илије) Ђуја (1937–1942), Јасеновац
233. Коралија (Илије) Јоја (1906–1906), Козара
234. Коралија (Маре) Мирко (1920–1942), Јасеновац
235. Коралија (Миле) Ђуја (1909–1942), ?
236. Коралија (Проке) Зорка (1912–1942), Јасеновац
237. Коралија (Проке) Роса (1892–1942), Јасеновац
238. Коралија (Стојана) Мирко (1924–1942), Козара
239. Кос (Стојан) ? (1903–1942), ?
240. 209. Лукић (Николе) Душан (1899–1942), Горњи Јеловац
241. Лазић (Драге) Миља (1941–1942), Јасеновац
242. Лазић (Драго) Невенка (1940–1942), ?
243. Лазић (Душана) Боро (1924–1942), Јасеновац
244. Лазић (Ђорђа) Рајкан (1932–1942), Горњи Јеловац
245. Лазић (Ђорђија) Анђа (1890–1942), Горњи Јеловац
246. Лазић (Ђорђија) Радослава (1932–1942), Горњи Јеловац
247. Лазић (Косте) Вука (1920–1942), Горњи Јеловац
248. Лазић (Новака) Ђорђија (1888–1942), Горњи Јеловац

249. Лазић (Симе) Марко (1915–1942), Јасеновац
250. Лукић (?) Радомир (1930–1942), Јасеновац
251. Лукић (Ђуре) Драгиња (1900–1944), Горњи Јеловац
252. Лукић (Николе) Симеун (1904–1942), Кнежица
253. Лукић (Раде) Светко (1934–1942), Горњи Јеловац
254. Лукић (Стојана) Јован (1887–1942), Јасеновац
255. Лукић (Стојана) Симо (1889–1942), ?
256. Малетић (Раде) Боја (1938–1942), ?
257. Малетић (Михајла) Јован (1935–1942), Горњи Јеловац
258. Малетић (Николе) Милош (1931–1942), Горњи Јеловац
259. Малетић (Илије) Госпова (1909–1942), Горњи Јеловац
260. Малетић (Микана) Ђуја (1938–1942), Горњи Јеловац
261. Малетић (Михајла) Видосава (1933–1942), Горњи Јеловац
262. Малетић (Михајла) Никола (1911–1942), Јасеновац
263. Малетић (Михајла) Смиља (1890–1942), Горњи Јеловац
264. Малетић (Михајла) Стана (1932–1942), Јасеновац
265. Малетић (Михајла) Танкосава (1931–1942), Горњи Јеловац
266. Малетић (Михајло) Љепосава (1934–1942), Горњи Јеловац
267. Малетић (Николе) Деса (1934–1942), Горњи Јеловац
268. Малетић (Николе) Јово (1936–1942), ?
269. Малетић (Николе) Љубан (1935–1942), Горњи Јеловац
270. Малетић (Николе) Милан (1928–1942), Горњи Јеловац
271. Малетић (Николе) Милена (1930–1942), Горњи Јеловац
272. Малетић (Раде) Боја (1910–1942), Јасеновац
273. Малетић (Раде) Станко (1940–1942), ?
274. Малетић (Раде) Станко (1940–1942), Јасеновац
275. Малетић (Танасије) Михајло (1885–1942), Горњи Јеловац
276. Марин (Душана) Јања (1938–1942), Горњи Јеловац
277. Марин (Душана) Анка (1941–1942), Горњи Јеловац
278. Марин (Душана) Драгомир (1939–1942), Горњи Јеловац
279. Марин (Душана) Душанка (1937–1942), Горњи Јеловац
280. Марин (Душана) Коса (1917–1942), Горњи Јеловац
281. Марин (Душана) Мијолка (1930–1942), Горњи Јеловац
282. Марин (Јована) Коса (1914–1942), Јасеновац
283. Марин (Јована) Коста (1935–1942), Јасеновац
284. Марин (Јована) Марко (1885–1942), Јасеновац
285. Марин (Јована) Милка (1880–1942), Јасеновац
286. Марин (Љупка) Драгиња (1928–1942), Горњи Јеловац
287. Марин (Љупка) Драгомир (1940–1942), Горњи Јеловац
288. Марин (Љупка) Зорка (1908–1942), Горњи Јеловац
289. Марин (Љупка) Милан (1928–1942), Горњи Јеловац
290. Марин (Љупка) Миљенко (1930–1942), Горњи Јеловац

291. Марин (Љупка) Смиља (1935–1942), Горњи Јеловац
292. Марин (Марка) Љупко (1902–1942), Јасеновац
293. Марин (Марка) Сретко (1905–1942), Јасеновац
294. Марин (Николе) Ђуро (1908–1942), Горњи Јеловац
295. Марин (Николе) Јован (1896–1942), Горњи Јеловац
296. Марин (Николе) Марко (1888–1942), Јасеновац
297. Марин (Ристе) Драгиња (1907–1942), Горњи Јеловац
298. Марин (Сретка) Ана (1908–1942), Горњи Јеловац
299. Марин (Сретка) Ђорђе (1941–1942), Горњи Јеловац
300. Марин (Сретка) Маринко (1936–1942), Горњи Јеловац
301. Марин (Сретка) Невенка (1939–1942), Горњи Јеловац
302. Марин (Сретка) Пава (1942–1942), Горњи Јеловац
303. Марин (Сретка) Радомир (1940–1942), Горњи Јеловац
304. Марин (Сретка) Рајко (1934–1942), Горњи Јеловац
305. Марин (Јована) Никола (1937–1942), Јасеновац
306. Мацура (Алексе) Пантелија (1877–1942), Козара
307. Мацура (Владимира) Вуја (1938–1942), Поглеђево
308. Мацура (Владимира) Живко (1942–1942), Поглеђево
309. Мацура (Владимира) Мара (1910–1942), Горњи Јеловац
310. Мацура (Душана) Миља (1942–1942), Козара
311. Мацура (Душана) Раде (1940–1942), ?
312. Мацура (Душана) Радован (1940–1942), ?
313. Мацура (Илије) Стана (1894–1942), Козара
314. Мацура (Јоје) Никола (1872–1942), Горњи Јеловац
315. Мацура (Љубана) Дева (1912–1942), Велико Паланчиште
316. Мацура (Љубана) Мирко (1937–1942), Јеловац
317. Мацура (Љубана) Млађен (1934–1942), Велико Паланчиште
318. Мацура (Љубана) Раде (1923–1942), Козара
319. Мацура (Миле) Стоја (1932–1942), Поглеђево
320. Мацура (Милутина) Милан (1938–1942), Велико Паланчиште
321. Мацура (Милутина) Милорад (1936–1942), Велико Паланчиште
322. Мацура (Милутина) Неђо (1940–1942), Велико Паланчиште
323. Мацура (Миће) Мара (1909–1942), Јасеновац
324. Мацура (Михајла) Владимир (1910–1942), Горњи Јеловац
325. Мацура (Михајла) Милан (1918–1943), ?
326. Мацура (Михајла) Миља (1900–1942), Поглеђево
327. Мацура (Николе) Ђоко (1890–1942), Велико Паланчиште
328. Мацура (Николе) Лазар (1900–1942), Међувође
329. Мацура (Николе) Милутин (1912–1942), Јасеновац
330. Мацура (Николе) Урош (1906–1942), Козара
331. Мацура (Остоје) Мара (1909–1942), Поглеђево
332. Мацура (Пилипа) Босиљка (1941–1942), Козара

333. Мацура (Пилипа) Здравко (1940–1942), Козара
334. Мацура (Раде) Вида (1925–1942), Велико Паланчиште
335. Мацура (Симе) Стеван (1887–1942), Јасеновац
336. Мацура (Симе) Стоја (1899–1942), Јасеновац
337. Мацура (Станка) Ђорђо (1915–1942), Козара
338. Мацура (Станка) Живко (1920–1942), Козара
339. Мацура (Станка) Симо (1914–1942), Козара
340. Мацура (Станка) Станко (1872–1942), Мљечаница
341. Мацура (Стојана) Пантелија (1892–1942), Горњи Јеловац
342. Мацура (Стојана) Урош (1898–1942), Горњи Јеловац
343. Маџар (Пере) Лазо (1897–1942), Јасеновац
344. Маџар (?) Миле (1910–1942), Јасеновац
345. Маџар (Зекана) Перо (1871–1942), Јасеновац
346. Маџар (Пере) Микајило (1907–1942), Јасеновац
347. Маџар (Пере) Никола (1892–1942), Јасеновац
348. Маџар (Пере) Стево (1889–1942), Јасеновац
349. Маџар (Пере) Стојан (1900–1942), Јасеновац
350. Микић (Манојло) Љубан (1927–1942), ?
351. Микић (Микајла) Љубан (1924–1942), Јасеновац
352. Микић (Миле) Манојла (1901–1942), Јасеновац
353. Микић (Миле) Раде (1890–1942), Јасеновац
354. Микић (Раје) Мирко (1921–1942), Козара
355. Милановић (Лазе) Милош (1880–1942), Међувође
356. Милановић (Милоша) Милан (1926–1942), Међувође
357. Милетић (Николе) Милан (1929–1942), Горњи Јеловац
358. Миљатовић (?) Никола (1919–1942), ?
359. Миљатовић (Николе) Остоја (1920–1943), Јасеновац
360. Миљатовић (Николе) Стево (1916–1942), Јасеновац
361. Мудринић (Благоје) Вукосава (1933–1942), Горњи Јеловац
362. Мудринић (Благоје) Драгиња (1902–1942), Горњи Јеловац
363. Мудринић (Благоје) Јованка (1936–1942), Горњи Јеловац
364. Мудринић (Благоје) Милан (1939–1942), Горњи Јеловац
365. Мудринић (Вељка) Бранко (1926–1942), Јасеновац
366. Мудринић (Дмитра) Драгиња (1941–1942), Јасеновац
367. Мудринић (Дмитра) Мирко (1939–1942), Јасеновац
368. Мудринић (Душан) Миља (1934–1942), Горњи Јеловац
369. Мудринић (Душана) Ана (1910–1942), Горњи Јеловац
370. Мудринић (Душана) Даница (1930–1942), Горњи Јеловац
371. Мудринић (Душана) Раде (1933–1942), Јасеновац
372. Мудринић (Душана) Смиља (1934–1942), Горњи Јеловац
373. Мудринић (Душана) Стево (1937–1942), Горњи Јеловац
374. Мудринић (Ђуре) Јован (1887–1942), Горњи Јеловац

- 375. Мудринић (Јована) Деса (1931–1942), Горњи Јеловац
- 376. Мудринић (Јована) Љубан (1927–1942), Горњи Јеловац
- 377. Мудринић (Јована) Радосава (1925–1942), Горњи Јеловац
- 378. Мудринић (Јове) Марко (1929–1942), Горњи Јеловац
- 379. Мудринић (Јове) Милош (1925–1942), Горњи Јеловац
- 380. Мудринић (Јове) Миља (1937–1942), Горњи Јеловац
- 381. Мудринић (Јове) Невенка (1933–1942), Горњи Јеловац
- 382. Мудринић (Јове) Сава (1879–1942), Козара
- 383. Мудринић (Јове) Саво (1935–1942), Козара
- 384. Мудринић (Јове) Стана (1940–1942), Горњи Јеловац
- 385. Мудринић (Јове) Стево (1939–1942), Горњи Јеловац
- 386. Мудринић (Марка) Ана (1910–1942), Горњи Јеловац
- 387. Мудринић (Пере) Марко (1910–1942), Јасеновац
- 388. Мудринић (Пере) Микајло (1908–1942), Јасеновац
- 389. Мудринић (Ристе) Јово (1879–1942), Јасеновац
- 390. Мудринић (Станка) Радосава (1898–1942), Горњи Јеловац
- 391. Мудринић (Стојана) Благоје (1900–1942), Јасеновац
- 392. Мудринић (Стојана) Даринка (1916–1942), Горњи Јеловац
- 393. Мудринић (Стојана) Драгиња (1900–1942), Горњи Јеловац
- 394. Мудринић (Стојана) Јања (1939–1943), Горњи Јеловац
- 395. Мудринић (Стојана) Јово (1893–1942), Сајмиште
- 396. Мудринић (Стојана) Урош (1893–1942), Горњи Јеловац
- 397. Мудринић (Уроша) Деса (1927–1942), Горњи Јеловац
- 398. Мудринић (Уроша) Љубан (1926–1942), Горњи Јеловац
- 399. Мудринић (Уроша) Марко (1929–1942), Горњи Јеловац
- 400. Мудринић (Уроша) Милош (1925–1942), Горњи Јеловац
- 401. Мудринић (Уроша) Невенка (1931–1942), Горњи Јеловац
- 402. Мудринић (Уроша) Радојка (1904– 1942), Јасеновац
- 403. Мудринић (Уроша) Саво (1938–1942), Горњи Јеловац
- 404. Мутић (?) Госпова (1920–1943), Приједор
- 405. Остојић (Луке) Мика (1876–1942), Јасеновац
- 406. Петрић (Пере) Пава (1915–1942), Горњи Јеловац
- 407. Петрић (?) Миља (1888– 1942), Велико Паланчиште
- 408. Петрић (Васе) Живко (1925–1942), Јасеновац
- 409. Петрић (Вукашина) Боса (1941–1942), Јасеновац
- 410. Петрић (Дмитра) Радана (1938–1942), Јасеновац
- 411. Петрић (Драгоја) Госпова (1940–1942), Горњи Јеловац
- 412. Петрић (Драгоја) Драгоја (1934–1942), Јасеновац
- 413. Петрић (Драгоја) Марјан (1938–1942), Горњи Јеловац
- 414. Петрић (Драгоја) Милан (1931–1942), Горњи Јеловац
- 415. Петрић (Драгоја) Миленко (1934–1942), Јасеновац
- 416. Петрић (Драгоја) Милка (1907–1942), Јасеновац

417. Петрић (Драгоја) Милош (1940–1942), Горњи Јеловац
418. Петрић (Драгоја) Мирко (1907–1942), Јасеновац
419. Петрић (Драгоја) Смиља (1924–1942), Јасеновац
420. Петрић (Драгоја) Стоја (1839–1942), Велико Паланчиште
421. Петрић (Душана) Анка (1941–1943), Јасеновац
422. Петрић (Ђорђа) Стана (1909–1942), Велико Паланчиште
423. Петрић (Косте) Владислав (1932–1942), Козара
424. Петрић (Косте) Влајко (1932–1942), Козара
425. Петрић (Косте) Душанка (1930–1942), Козара
426. Петрић (Микана) Драгоја (1904–1942), Јасеновац
427. Петрић (Млађе) Драгица (1935–1942), Горњи Јеловац
428. Петрић (Млађе) Новорођенче (1942–1942), Горњи Јеловац
429. Петрић (Млађе) Перса (1937–1942), Горњи Јеловац
430. Петрић (Пере) Млађо (1905–1942), Јасеновац
431. Петрић (Стеве) Душан (1907–1942), Јасеновац
432. Петрић (Стеве) Јован (1923–1942), Јасеновац
433. Петрић (Стеве) Мара (1921–1942), Горњи Јеловац
434. Петрић (Стеве) Невенка (1936–1942), Горњи Јеловац
435. Петрић (Стеве) Саван (1923–1942), Јасеновац
436. Петрић (Млађе) Драгиња (1927–1942), Горњи Јеловац
437. Петровић (Милоша) Стојан (1932–1943), Јасеновац
438. Пећанац (Николе) Лазарка (1931–1943), Јасеновац
439. Пилиповић (Васе) Драгутин (1897–1942), ?
440. Пилиповић (Драгутина) Млађо (1924–1942), Јасеновац
441. Пилиповић (Пилипа) Никола (1904–1942), Горњи Јеловац
442. Плавчић (Јована) Роса (1928–1942), Јасеновац
443. Плавчић (Јована) Стоја (1908–1942), Козара
444. Плавчић (Јове) Роса (1904–1942), Козара
445. Плавчић (Које) Јован (1902–1942), Козара
446. Плавчић (Стеве) Јово (1892–1942), Козара
447. Поповић (Душана) Милка (1941–1942), Јасеновац
448. Поповић (Пере) Душан (1934–1942), Јасеновац
449. Поповић (Пере) Душан (1934–1942), Козара
450. Продан (Васе) Драгоја (1901–1942), Јасеновац
451. Продан (Васе) Ђуро (1900–1942), Јасеновац
452. Продан (Васе) Сретко (1895–1942), Горњи Јеловац
453. Продан (Василија) Милица (1923–1942), Козара
454. Продан (Драгоја) Милорад (1940–1942), Јасеновац
455. Продан (Ђукана) Коста (1884–1942), Јасеновац
456. Продан (Јована) Стана (1910–1942), Горњи Јеловац
457. Продан (Јована) Стоја (1928–1942), Јасеновац
458. Продан (Јована) Стојан (1908–1942), Горњи Јеловац

459. Продан (Косте) Стево (1898–1942), Јасеновац
460. Продан (Љупка) Вукосава (1935–1942), Козара
461. Продан (Љупка) Драгиња (1942–1942), Козара
462. Продан (Љупка) Миља (1941–1942), Козара
463. Продан (Љупка) Невенка (1935–1942), Горњи Јеловац
464. Продан (Милана) Љепосава (1940–1942), Козара
465. Продан (Милана) Танкосава (1938–1942), Јасеновац
466. Продан (Миле) Љубан (1900–1941), Јасеновац
467. Продан (Миле) Остоја (1902–1941), Јасеновац
468. Продан (Млађана) Анка (1940–1942), Јасеновац
469. Продан (Остоје) Илија (1937–1942), Јасеновац
470. Продан (Петра) Василије (1863–1942), Горњи Јеловац
471. Продан (Стојана) Благоја (1928–1942), Козара
472. Продан (Стојана) Сава (1865–1942), Јасеновац
473. Продан (Стојана) Симо (1880–1942), Горњи Јеловац
474. Продан (Стојана) Стана (1910–1942), Јасеновац
475. Продан (Стојана) Стево (1880–1942), Јасеновац
476. Рајлић (Луке) Госпова (1940–1942), Горњи Јеловац
477. Рајлић (Остоје) Ђоко (1907–1942), Козара
478. Рајлић (Остоје) Ђуро (1910–1942), Горњи Јеловац
479. Рајлић (Остоје) Милош (1928–1942), Горњи Јеловац
480. Рајлић (Остоје) Симо (1905–1942), Горњи Јеловац
481. Рајлић (Симе) Остоја (1878–1942), Горњи Јеловац
482. Рељић (Владе) Милош (1929–1942), Јасеновац
483. Рељић (Владе) Стево (1938–1942), Приједор
484. Рељић (Луке) Боса (1923–1942), Јасеновац
485. Рељић (Луке) Драгица (1940–1942), Горњи Јеловац
486. Рељић (Луке) Милица (1942–1942), Велико Паланчиште
487. Рељић (Луке) Радојка (1939–1942), Горњи Јеловац
488. Рељић (Миле) Босиљка (1922–1942), Горњи Јеловац
489. Рељић (Миле) Видосава (1880–1942), Горњи Јеловац
490. Рељић (Миле) Госпова (1920–1942), Јасеновац
491. Рељић (Остоје) Ђуро (1907–1942), Јасеновац
492. Рељић (Остоје) Милош (1928–1942), Приједор
493. Рељић (Остоје) Симо (1905–1942), Јасеновац
494. Рељић (Ратка) Антонијо (1926–1942), Јасеновац
495. Рељић (Ратка) Боса (1921–1942), Јасеновац
496. Рељић (Ратка) Зорка (1924–1942), Горњи Јеловац
497. Рељић (Ратка) Коса (1928–1942), Јасеновац
498. Рељић (Ратка) Љубо (1938–1942), Горњи Јеловац
499. Рељић (Ратка) Марија (1931–1942), Горњи Јеловац
500. Рељић (Ристе) Ана (1900–1942), Горњи Јеловац

501. Рељић (Симе) Остоја (1878–1942), Приједор
502. Рељић (Станка) Вида (1864–1942), Горњи Јеловац
503. Рељић (Станка) Владе (1906–1943), ?
504. Савић (Косте) Владимир (1930–1942), Горњи Јеловац
505. Савић (Косте) Владислав (1935–1942), Горњи Јеловац
506. Савић (Косте) Влајко (1926–1942), Горњи Јеловац
507. Савић (Косте) Душанка (1933–1942), Горњи Јеловац
508. Савић (Николе) Мара (1897–1942), Горњи Јеловац
509. Свилар (Вује) Видосава (1924–1944), ?
510. Свилар (Вује) Ђуро (?–1944), Сајмиште
511. Срдић (Ђоке) Душанка (1931–1942), Козара
512. Срдић (Ђоке) Мика (1880–1941), Горњи Јеловац
513. Срдић (Раде) Ђоко (1872–1942), Горњи Јеловац
514. Срдић (Славка) Марија (1921–1942), Горњи Јеловац
515. Стрика (Војкана) Мара (1913–1942), Сајмиште
516. Стрика (Лаке) Љубан (1913–1942), Јасеновац
517. Стрика (Лаке) Раде (1894–1942), Јасеновац
518. Стрика (Раде) Божо (1926–1942), Сајмиште
519. Стрика (Раде) Боса (1925–1942), Сајмиште
520. Топић (Луке) Здравко (1927–1942), Горњи Јеловац
521. Топић (Миле) Симо (1920–1942), Јасеновац
522. Топић (Симе) Миле (1892–1942), Јасеновац
523. Трамошљанин (Боже) Стојан (1889–1942), Козара
524. Трамошљанин (Коста) Сава (1911–1942), Горњи Јеловац
525. Трамошљанин (Миле) Душан (1930–1942), Козара
526. Трамошљанин (Миле) Миља (1939–1942), Козара
527. Трамошљанин (Стеве) Илија (1933–1942), Горњи Јеловац
528. Трамошљанин (Стојана) Деса (1919–1942), Јасеновац
529. Трамошљанин (Стојана) Драго (1926–1942), Козара
530. Трамошљанин (Стојана) Миле (1909–1942), Горњи Јеловац
531. Трамошљанин (Тривуна) Стеванија (1882–1942), Горњи Јеловац
532. Тркуља (Василија) Мирко (1926–1942), Јасеновац
533. Тркуља (Стојана) Василије (1887–1942), Јасеновац
534. Трубарац (Јове) Миља (1908–1941), Међувође
535. Трубарац (Станка) Никола (1927–1942), Сајмиште
536. Трубарац (Станка) Милан (1923–1942), Сајмиште
537. Тубин (Симе) Љубо (1900–1942), Сајмиште
538. Ћуп (Драгоја) Благоја (1937–1942), Козара
539. Ћуп (Драгоја) Раде (1940–1942), Козара
540. Цвијић (Антонија) Драгоја (1886–1942), Јасеновац
541. Цвијић (Василија) Светко (1894–1942), Јасеновац
542. Цвијић (Јован) Светко (1894–1942), Сајмиште

543. Цвијић (Јована) Љубомир (1878–1942), Јасеновац
544. Цвијић (Љубомира) Милорад (1909–1942), Козара
545. Цвијић (Милорада) Чедомир (1929–1942), Козара
546. Цвијић (Мирка) Душанка (1934–1942), ?
547. Цвијић (Мирка) Милош (1932–1942), ?
548. Цвијић (Мирка) Рада (1937–1942), Козара
549. Цвијић (Мирко) Анка (1939–1942), Козара
550. Цвијић (Николе) Љуба (1910–1942), Велико Паланчиште
551. Цвијић (Раде) Мирко (1911– 1942), ?
552. Цвијић (Светка) Војислав (1928–1942), Козара
553. Цвијић (Сретена) Анка (1920–1942), Велико Паланчиште
554. Цвијић (Сретка) Миле (1925–1942), Јасеновац
555. Цурић (Ристе) Илија (1900–1942), Велико Паланчиште
556. Цурић (Ристе) Миле (1896–1941), Велико Паланчиште
557. Чађо (Илије) Васкрсија (1932–1942), Козара
558. Чађо (Илије) Васкрсија (1935–1942), Козара
559. Чађо (Милана) Дара (1933–1942), Горњи Јеловац
560. Чађо (Милана) Милена (1933–1942), Козара
561. Чађо (Милана) Невенка (1939–1942), Козара
562. Чађо (Милана) Роса (1913–1942), Горњи Јеловац
563. Чађо (Милана) Срето (1931–1942), Горњи Јеловац
564. Чађо (Светозара) Миленко (1923–1942), Босанска Дубица
565. Чађо (Симе) Перо (1888–1942), Босанска Дубица
566. Чађо (Симе) Пилип (1882–1942), Босанска Дубица
567. Чакширан (Миладина) Мане (1890–1941), ?
568. Чичић (Драгоја) Милорад (1940–1942), Јасеновац
569. Чичић (Душана) Стојан (1928–1942), Јасеновац
570. Чичић (Јована) Јоја (1910–1943), Јасеновац
571. Чичић (Јоје) Војислав (1940–1942), Јасеновац
572. Чичић (Миле) Драгоја (1901–1942), ?
573. Чичић (Миле) Душан (1906–1942), Јасеновац
574. Чичић (Николе) Марко (1904–1942), Приједор
575. Чичић (Раде) Лазар (1940–1942), Јасеновац
576. Чупић (Драгоја) Благоја (1933–1942), Козара
577. Чупић (Драгоја) Марјан (1939–1942), Козара
578. Чупић (Драгоја) Радоје (1936–1942), Козара
579. Чупић (Драгоја) Стоја (1935–1942), Козара
580. Чупић (Лазе) Драгоје (1910–1942), Козара
581. Чурин (Остоје) Бранко (1903–1942), ?
582. Шиљековић (?) Невенка (1907–1944), објешена – Јасеновац
583. Шорга (Зекана) Никола (1895–1942), Козара
584. Шорга (Марка) Микајло (1920–1942), Јасеновац

585. Шорга (Марка) Раде (1922–1942), Јасеновац
586. Шорга (Стевана) Марко (1895–1942), Јасеновац
587. Шормаз (Голуба) Остоја (1870–1942), Сајмиште
588. Шормаз (Ђорђа) Раде (1923–1942), Јасеновац
589. Шормаз (Лаке) Стојан (1889–1942), ?
590. Шормаз (Николе) Ђуја (1883–1942), Јасеновац
591. Шормаз (Николе) Милош (1909–1942), Јасеновац
592. Шормаз (Остоје) Стана (1881–1942), Јасеновац
593. Шормаз (Пере) Милутин (1928–1942), Јасеновац
594. Шормаз (Петра) Глиго (1893–1942), Горњи Јеловац
595. Шормаз (Петра) Ђуја (1894–1942), Јасеновац
596. Шормаз (Петра) Мара (1898–1942), Јасеновац
597. Шормаз (Раде) Зорка (1892–1942), Јасеновац
598. Шормаз (Раде) Смиља (1941–1942), Јасеновац
599. Шормаз (Ристе) Мара (1892–1942), Јасеновац
600. Шормаз (Ристе) Никола (1894–1942), Сајмиште
601. Шормаз (Симе) Станко (1913–1942), Јасеновац
602. Шормаз (Стојана) Живко (1928–1942), ?
603. Шормаз (Стојана) Љубан (1921–1942), Горњи Јеловац
604. Шормаз (Стојана) Милица (1932–1942), Козара
605. Шормаз (Стојана) Миља (1930–1942), Козара
606. Шормаз (Стојана) Стана (1935–1942), Козара
607. Шормаз (Стојана) Стоја (1936–1942), Козара

ИЗВОРИ И ЛИТЕРАТУРА

ИЗВОРИ

Необјављена грађа

Архива Меморијалног музеја на Мраковици

- Извјештаји (1941–1942)

Архив Босне и Херцеговине

- Земаљска комисија за Босну и Херцеговину за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача

Архив Републике Српске

- Окружни суд Бања Лука
- Среска комисија за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача Приједор

Хрватски државни архив

- Усташка војница

Матичне књиге рођених и умрлих Приједор

- Матична књига рођених Чиркин Поље за 1908. годину, стр. 164, ред. бр. 324
- Матична књига умрлих Доња Пухарска за 1976. годину, стр. 6, ред. бр. 6
- Матична књига умрлих Доња Пухарска за 1976. годину, стр. 227, ред. бр. 6

Свједочења

- Мићо Бановић, рођен 5. марта 1932.
- Љупко Микић, рођен 15. децембра 1929.
- Осте Стојановић, рођен 20. септембра 1928.
- Душан Бабић, рођен 22. маја 1932.
- Милош Кнежевић, рођен 1. маја 1936.

Објављена грађа

II. Шематизам Православне Српске Митрополије Бањалучке и Бихаћке за годину 1911., за штампу приредио протопрезвитер Алекса Јокановић, савјетник и ред. члан Епарх. цркв. суда, Бања Лука: Штампарија С. Угреновић и синови, 1912.

III. Шематизам Српско-православне Епархије Бањалучке и Бихаћке за годину 1923. (Према стању 31. децембра 1923. г.), Бања Лука: Штампарија С. Угреновић и синови, 1925.

Грађа за Шематизам епархија Српске православне цркве у Босни и Херцеговини 1958. године, приредио др Драган Шућур, Бања Лука: Удружење архивских радника Републике Српске и Архив Републике Српске, 2020.

Зборник докумената и података о Народноослободилачком рату народа Југославије, том IV, књ. VI, Београд: Војноисторијски институт, 1953.

Definitivni rezultati popisa stanovništva od 31 marta 1931 godine. Prisutno stanovništvo po veroispovesti, књ. 2, Београд: Општа државна статистика, 1938.

Konačni rezultati popisa stanovništva od 15. marta 1948. godine. Stanovništvo po polu i domaćinstva, књ. 1, Београд: Savezni zavod za statistiku i evidenciju, 1951.

Zbornik dokumenata i podataka o Narodnooslobodilačkom ratu naroda Jugoslavije, том XII, књ. II, Београд: Војноисторијски институт, 1976.

Zločini na jugoslovenskim prostorima u Prvom i Drugom svetskom ratu – Zločini Nezavisne Države Hrvatske, Zbornik dokumenata, том I, књ. 1, Београд: Војноисторијски институт, 1993.

Интернет извори

www.peoplemail2me.com.au
www.zupa-krusevo.org
www.ceskabeseda.rs.ba
www.nezavisna-drzava-hrvatska

Штампа

Hrvatska Krajina, Banja Luka.

ЛИТЕРАТУРА

Адамовић Ведрана, *Године страдања 1941/1942: НДХ и њени злочини над српским народом у Приједору и околини (Прилог проучавању злочина геноцида над српским народом у Поткозарју)*, 1. издање, Приједор: Музеј Козаре, 2018.

Козара у Народноослободилачком рату: Записи и сјећања, књ. 1, Београд: Војноиздавачки завод, 1971.

Козара у Народноослободилачком рату: Записи и сјећања, књ. 4, Београд: Војноиздавачки завод, 1978.

Лукајић Лазар, *Фратри и усташе кољу. Злочини и сведоци. Покољ Срба у селима код Бање Луке Дракулићу, Шарговцу и Мотикама 7. фебруара*

- и Пискавици и Ивањској 5. и 12. фебруара 1942. године*, Београд: Фонд за истраживање геноцида, 2005.
- Љубичић Марина, „Покољ у селима Јеловац, Велико и Мало Паланчиште кроз документа и свједочења преживјелих”, *Топола*, год. I, св. 1, 2015.
- Стојановић Милан, *Ој, Јеловац: Монографија села Горњи Јеловац*, Лакташи: Графомарк, 2011.
- Balaban Milan, *Cesi v Bosne a Hercegovine 1878–1941*, Olomuc, 2009.
- Jareb Mario, „Ustaški pukovnik i general Tomislav Sertić”, *Časopis za suvremenu povijest*, Vol. 32, No. 2, 2000.
- Ćurguz Dragutin, Vignjević Milorad, *Drugi krajiški narodnooslobodilački partizanski (kozarski) odred „Mladen Srojanović”*, Prijedor: Nacionalni park Kozara, 1982.
- Horvat Joža, Štambuk Zdenko, *Dokumenti o protunarodnom radu i zločinima jednog dijela katoličkog klera*, Zagreb, 1946.
- Narodni heroji Jugoslavije*, knj. druga, N–Ž, Beograd: Institut za savremenu istoriju, 1975.
- Pekić Mirko, Ćurguz Dragutin, *Bitka na Kozari* (predgovor napisao Žarko Zgonjanin), 2. dopunjeno izdanje, Prijedor: Nacionalni park „Kozara”, 1974.
- Ručnov Marko, *Zašto Jasenovac*, Beograd: IKP „Nikola Pašić”, 2011.
- Šormaz Drago, *Obraz: Kad je smrt bila bliža od košulje*, Beograd, 2004.

РЕЦЕНЗИЈЕ

Рецензија рукописа Марине Љубичић Богуновић *Усташки покољ над Србима у селима Велико и Мало Паланчиште и Горњи Јеловац код Приједора 1942.*

Професор историје Марина Љубичић Богуновић из Приједора, кустос Меморијалног музеја у Националном парку Козара, уложила је напор да покуша расвијетлити злочин над Србима у селима Велико и Мало Паланчиште и Горњи Јеловац 1942. године. С обзиром на то да тај злочин није могуће посматрати одвојено од оних злочина који су му претходили, ауторка је посветила дужну пажњу и дешавањима на истом подручју и током 1941. године. У намјери да што детаљније реконструише усташки покољ над Србима у три приједорска села 1942, који представља један од многобројних појединачних злочина у оквиру геноцида над Србима у Независној Држави Хрватској (1941–1945), Марина Љубичић Богуновић користила је изворе из пет архива, као и дио постојеће литературе. С обзиром на то да српска историографија још увијек није дала одговоре на бројна питања из тог најтрагичнијег периода српске историје, ауторка није имала нимало једноставан задатак, премда се храбро ухватила укоштац са постављеном темом. Иако је тешко утврдити тачан број убијених Срба, ауторка је, анализирајући постојеће спискове, утврдила да је током рата Велико Паланчиште изгубило 526 цивила (од тога 224 дјеце), од којих је 484 страдало 1942, да је Мало Паланчиште изгубило 133 цивила (од тога 66 дјеце), од којих је 129 страдало 1942, и да је Горњи Јеловац изгубио 626 цивила (од тога 267 дјеце), од којих је 587 страдало 1942. Из ових података произилази да су усташки злочини над Србима на том подручју 1941. били само увод у тешко страдање српског становништва 1942. године. Ауторка се бавила и жртвама и злочинцима, наводећи потресна свједочанства преживјелих Срба, као и факсимиле бројних докумената. Њен рукопис не садржи закључак, јер је оставила читаоцу да сам, након прочитаног текста, закључи шта се догодило Србима у Великом и Малом Паланчишту и Горњем Јеловцу 1942. Рукопис Марине Љубичић Богуновић значајан је, како за локалну историју подручја Приједора, тако и за историју геноцида над Србима у НДХ, те препоручујем да буде објављен као књига.

Проф. др Горан Латиновић
Универзитет у Бањој Луци

Кратка рецензија рукописа Марине Љубичић Богуновић
Усташки покољ над Србима у селима Велико и Мало
Паланчиште и Горњи Јеловац код Приједора 1942. године

Историографија која је форсирана у комунистичкој Југославији у свом поимању прошлости карактеристична је по такозваним великим темама у чијем је средишту била партизанска револуција и изградња социјализма. То је истовремено, поред осталог, онемогућавало и истраживање малих тема које би се односиле на ратну судбину конкретне ограничене територије. Страдања руралних насеља у Независној Држави Хрватској (1941–1945) у којима су Срби били једини становници или већина, постају тема неколицине младих истраживача тек од ратова у распаду Југославије (1991–1995).

Једна од њих је Марина Љубичић Богуновић, која се посветила истраживању великог злочина у селима Велико и Мало Паланчиште и Горњи Јеловац у околини Приједора почињеног 22–23. октобра 1942. године од стране припадника хрватских постројби.

Није тешко разумети зашто су бројни злочини прећуткивани, заташкани и фалсификовани мада су знали бројне чињенице како они који су преживели тако и они који су злочине починили а некажњени живели десетине година иза рата.

Тешко је разумети зашто у протеклим годинама у Републици Српској нема националног научноистраживачког пројекта којим би мноштво такозваних белих мрља из година Другог светског рата било разјашњено. Можемо да се правдамо разним изговорима. Овако тај посао остаје на доброј вољи појединаца који имају солидне услове за истраживање – литературу и архивску грађу. Дobar пример су управо радници ЈУ Национални парк „Козара“ Борис Радаковић и Марина Љубичић Богуновић. Њихови радови могу да буду пример како је могуће истраживати трагичну прошлост одређених насеља. А ти догађаји, због државног пројекта затирања српског народа, суровости и резултата злочина, треба да укажу да није Јасеновац једино место страдања. Управо у смислу оног што је пре више од три деценије показао Страхинја Курдулија у *Атласу усташког геноцида!*

Др Вељко Ђурић Мишина
Музеј жртава геноцида Београд

БИЉЕШКА О АУТОРУ

Марина Љубичић Богуновић рођена је 14. фебруара 1981. године у Приједору. На Филозофском факултету у Бањој Луци, Одсек историја, дипломирала је 2009. године. Од 2012. године запослена је као кустос историчар у Меморијалном музеју на Мраковици. Аутор је самосталне изложбе, као и неколико стручних радова и новинских чланака.

Библиографија:

„Страдање цивилног становништва општине Приједор у периоду од 1941. до 1942. године”, *Годишњак Музеја жртава геноцида*, Београд, 2014.

„Покољ у селима Паланчиште и Јеловац кроз документа и свједочења преживјелих”, *Топола*, год. I, бр. 1, 2015.

„Документација гробља Мирогој о страдању козарске дјеце”, *Топола*, год III, бр. 3, 2017.

„Сјећања Драгутина Челице”, *Топола*, год. IV, бр. 4, 2018.

Каталог изложбе „Козара споменик слободе”, Национални парк Козара, 2016. године. Изложба „Козара споменик слободе”, приређена је 2016. године, и отворена у Музеју Козаре у Приједору, а затим је гостовала у Козарској Дубици, Градишци, Бањој Луци, Новом Граду, Сарајеву и Зеници.

Фелџон „Сјећања козарских страдалника Другог свјетског рата”, објављен у *Козарском вјеснику*.

САДРЖАЈ

ПРЕДГОВОР.....	5
СТРАДАЊЕ ТОКОМ 1941. ГОДИНЕ	9
Почетак рата у сјећању преживјелих становника села	11
Злочин и злочинци 1941. године.....	12
ПРОФИЛИ ЗЛОЧИНАЦА.....	17
Пепин Кроча.....	17
Ивица Шалић	21
Леополд Једличка	27
Лудвиг Јордан	29
Јанко Немрав.....	32
Јанко Јордан	34
Хусеин Мујагић	36
Хусеин Хергић	40
Сафет Суљић.....	41
ПОКОЉ У ПАЛАНЧИШТУ ОКТОБРА 1942. ГОДИНЕ.....	45
Број страдалих.....	60
ПОКОЉ У ГОРЊЕМ ЈЕЛОВЦУ	63
Маџурска крчевина.....	63
Лакино кућиште.....	65
Свједочење Милоша Кнежевића.....	67
Анализа података о страдалима	68
УМЈЕСТО ЗАКЉУЧКА	71
ПРИЛОЗИ	73
Списак страдалих у Великом Паланчишту.....	75
Списак страдалих у Малом Паланчишту	88
Списак страдалих у Горњем Јеловцу.....	92
ИЗВОРИ И ЛИТЕРАТУРА	107
РЕЦЕНЗИЈЕ	111
БИЉЕШКА О АУТОРУ	113

